

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

Enter/
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Ευχάριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

Έκδοση από:
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

© **ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, 2022**

Διεύθυνση	Λεωφ. Κέννεντυ 80 1076 Λευκωσία Κύπρος
Ταχ. Διεύθυνση	Ταχ. Κιβ 25529 1395 Λευκωσία Κύπρος
Τηλέφωνο	+357 22714100
Διαδίκτυο	http://www.centralbank.cy

Σχεδιασμός: FBRH CONSULTANTS Ltd,
www.fbrh.co.uk

*Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς
εφόσον αναφέρεται η πηγή.*

ISSN (Ηλεκτρονική μορφή) 1986-1060

Enter/
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Εγχώριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΔΕΛΤΙΟ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

ΛΕΥΚΩΣΙΑ - ΚΥΠΡΟΣ

Enter/
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον -
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Ευχάριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	8
(Α) Διεθνές Περιβάλλον: μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις	12
(Β) Εγχώριο Περιβάλλον	17
1. Οικονομική Δραστηριότητα	19
2. Τιμές (Πληθωρισμός, τιμές ακινήτων, κόστος εργασίας)	24
3. Αγορά Εργασίας	33
4. Ισοζύγιο Πληρωμών	36
5. Συνθήκες χρηματοδότησης και πιστωτικές εξελίξεις	43
6. Δημοσιονομικές Εξελίξεις	61
(Γ) Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία	63
Τεχνικές Σημειώσεις	74

Σημείωση: Τελευταία ημερομηνία ενημέρωσης των στατιστικών στοιχείων είναι η 18η Μαΐου 2021.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ

A.1	ΑΕΠ κατά κατηγορία δαπανών	19
A.2	ΑΕΠ κατά οικονομική δραστηριότητα	20
A.3	Έρευνες οικονομικής συγκυρίας: δείκτες εμπιστοσύνης	21
A.4	Πληθωρισμός στην Κύπρο	24
A.5	Αγορά ακινήτων	29
A.6	Ισοζύγιο Πληρωμών (κύριες κατηγορίες)	37
A.7	Ισοζύγιο Υπηρεσιών (κύριες κατηγορίες)	38
A.8	Τουρισμός	40
A.9	Δάνεια προς εγχώρια νοικοκυριά	48
A.10	Σύνοψη αποτελεσμάτων για την Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων (ETX)	48
A.11	Λογαριασμοί της γενικής κυβέρνησης	61
A.12	Προβλέψεις εθνικών λογαριασμών σε πραγματικούς όρους	66
A.13	Προβλέψεις που αφορούν την αγορά εργασίας	69
A.14	Προβλέψεις πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ)	71
A.15	Σύνοψη αξιολόγησης κινδύνων	73

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

A.1	ΑΕΠ σε επιλεγμένες χώρες	14
A.2	Πληθωρισμός σε επιλεγμένες χώρες	14
A.3	Μακροπρόθεσμες προσδοκίες για τον πληθωρισμό που βασίζονται σε δείκτες της αγοράς	15
A.4	Αποδόσεις επιλεγμένων 10-ετών ή κατά προσέγγιση 10-ετών κυβερνητικών ομολόγων χωρών της ζώνης του ευρώ	16
A.5	Λιανικές πωλήσεις (εξαιρουμένων των μηχανοκίνητων οχημάτων)	21
A.6	Προσδοκίες καταναλωτών για σημαντικές αγορές	22
A.7	Εγγραφές μηχανοκίνητων οχημάτων	22
A.8	(α) Πληθωρισμός στην Κύπρο (β) ΕνΔΤΚ και οι συνεισφορές των συνιστωσών του	24
A.9	Δείκτης τιμών οικιών και διαμερισμάτων	27
A.10	Δείκτης Τιμών Κατοικιών (ΔΤΚ) και προσδοκίες τιμών ακινήτων για τους επόμενους τρεις μήνες	28
A.11	Αριθμός πωλητήριων εγγράφων	29
A.12	Ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό κατά τομέα απασχόλησης	31
A.13	Παραγωγικότητα και πραγματική δαπάνη ανά μισθωτό	32
A.14	(α) Μοναδιαίο εργατικό κόστος: Κύπρος και ζώνη του ευρώ (β) Μοναδιαίο εργατικό κόστος: Κύπρος και ζώνη του ευρώ	32
A.15	Ανεργία και απασχόληση	33

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

A.16	Εγγεγραμμένη ανεργία	34
A.17	(α) Ανεργία κατά ηλικιακή ομάδα	34
	(β) Ανεργία κατά διάρκεια	35
A.18	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ)	37
A.19	Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση (ΔΕΘ)	39
A.20	(α) Αφίξεις τουριστών	40
	(β) Έσοδα από τον τουρισμό	41
A.21	Σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία (στάθμιση ΔΝΤ)	42
A.22	Καταθέσεις από τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα	45
A.23	Καταθέσεις μη κατοίκων Κύπρου	45
A.24	Νέος δανεισμός σε ευρώ προς μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις και νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ	46
A.25	Δάνεια προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα	47
A.26	Επιτόκια νέων στεγαστικών δανείων σε ευρώ των ΝΧΙ προς νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ	51
A.27	Επιτόκια νέων δανείων σε ευρώ (μέχρι €1 εκ.) των ΝΧΙ προς μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ	51
A.28	Επιτόκια νέων καταθέσεων σε ευρώ των ΝΧΙ προς νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ	52
A.29	Επιτόκια νέων καταθέσεων σε ευρώ των ΝΧΙ προς μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ	53
A.30	Δημοσιονομικό και πρωτογενές ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης	61
A.31	Ακαθάριστο δημόσιο χρέος της γενικής κυβέρνησης	62
A.32	Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του ΑΕΠ	72
A.33	Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πληθωρισμού	72
A.34	Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πληθωρισμού εξαιρ. της ενέργειας και των τροφίμων (δομικός πληθωρισμός)	72

ΠΛΑΙΣΙΟ

Τα αναλυτικά πιστωτικά δεδομένα και δεδομένα πιστωτικού κινδύνου (AnaCredit): Τα πρώτα συγκεντρωτικά αποτελέσματα για την Κύπρο (Σεπτέμβρης 2018 – Μάρτης 2022) 54

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΠ:	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	EONIA:	Euro Overnight Index Average (Δείκτης επιτοκίου διατραπεζικής αγοράς χρήματος του ευρώ για καταθέσεις μιας νύκτας)
ΓεΣΥ:	Γενικό Σχέδιο Υγείας	€STR:	Euro Short-term, Rate (Βραχυπρόθεσμο επιτόκιο του ευρώ)
ΔΕΘ:	Διεθνής Επενδυτική Θέση	EURIBOR:	Euro Interbank Offered Rate (Διατραπεζικό προσφερόμενο επιτόκιο για δάνεια σε ευρώ μέχρι ενός έτους)
ΔΟΣ:	Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας	EUROSTAT:	Statistical Office of the European Union (Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης)
ΔΝΤ:	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	FED:	Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ
ΔΤΚ:	Δείκτης Τιμών Κατοικιών	NACE:	Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne (Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα)
ΕΕ:	Ευρωπαϊκή Ένωση	PEPP:	Pandemic Emergency Purchase Programme (Έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας)
ΕΕΔ:	Έρευνα Εργατικού Δυναμικού	SDW:	Statistical Data Warehouse (στατιστική βάση δεδομένων της ΕΚΤ)
ΕΚΤ:	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα		
ΕνΔΤΚ:	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή		
ΕΤΧ:	Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων		
ΗΒ:	Ηνωμένο Βασίλειο		
ΗΠΑ:	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής		
ΙΤΣ:	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών		
ΚΕΠ:	Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα		
ΚΤΚ:	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου		
ΜΕΧ:	Μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις		
ΝΧΙ:	Νομισματικά και Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα		
ΟΕΣ:	Οντότητες Ειδικού Σκοπού		
ΟΣΣΙ:	Ονομαστική Σταθμισμένη Συναλλαγματική Ισοτιμία		
ΟΠΕΚ:	Οργανισμός Πετρελαιοπαραγωγών Εξαγωγών Χωρων		
ΠΣΣΙ:	Πραγματική Σταθμισμένη Συναλλαγματική Ισοτιμία		
ΣΣΙ:	Σταθμισμένη Συναλλαγματική Ισοτιμία		
ΣΥΚ:	Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου		
ΤΑΑ:	Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας		
ΤΚΑ:	Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων		
ΤΚΧ:	Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας		
ΤτΑ:	Τράπεζα της Αγγλίας		
ΦΠΑ:	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας		

Enter
Exit

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Εγχώριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

Εισαγωγή Διοικητή

Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και οι επακόλουθες κυρώσεις που επιβλήθηκαν στη Ρωσία έχουν προκαλέσει νέο αρνητικό σοκ που αποδυναμώνει το ρυθμό ανάκαμψης στη ζώνη του ευρώ. Το γεγονός αυτό ευθύνεται μεταξύ άλλων για τις νέες επιπρόσθετες διαταραχές στην αλυσίδα παραγωγής και εφοδιασμού του διεθνούς εμπορίου μετά τις διαταραχές που είχαν ήδη προκληθεί ως επακόλουθο της οξείας φάσης της πανδημίας και οι οποίες είχαν αρχίσει σταδιακά να ομαλοποιούνται μετά την εν λόγω περίοδο. Τα νέα προβλήματα στην αλυσίδα προσφοράς έχουν επιπρόσθετα οδηγήσει και σε σημαντικά αυξανόμενες πληθωριστικές πιέσεις, οι οποίες αναμένεται να διαρκέσουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Παράλληλα, νέα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της νέας έξαρσης κρουσμάτων στην Κίνα, όπως το προσωρινό κλείσιμο του πιο πολυσύχναστου στον κόσμο λιμανιού της Σαγκάης τα οποία κράτησαν μέχρι τις 20 Μαΐου, επιδείνωσαν περαιτέρω τα υφιστάμενα προβλήματα στο διεθνές εμπόριο κατά το δεύτερο τρίμηνο του έτους.

Στην Κύπρο, οι προοπτικές ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας έχουν επίσης επηρεαστεί αρνητικά, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, μετά το ξέσπασμα του πολέμου. Οι συνεπακόλουθες κυρώσεις που επιβλήθηκαν κατά της Ρωσίας, επηρεάζουν κυρίως τους τομείς του τουρισμού και των επαγγελματικών υπηρεσιών της Κύπρου, και αναμένεται να επιδράσουν αρνητικά στην ευρύτερη οικονομική δραστηριότητα.

Με βάση τις εξελίξεις αυτές, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ για το 2022, όπως εκτιμάται σήμερα (προβλέψεις ΚΤΚ, Ιούνιος 2022), αναμένεται γύρω στο 2,7% σε σύγκριση με

3,6% ως οι προβλέψεις ΚΤΚ Δεκεμβρίου 2021 πριν την έναρξη του πολέμου. Σύμφωνα και με την ημερομηνία αναφοράς του παρόντος Οικονομικού Δελτίου, σημειώνεται ότι, τόσο στην ανάλυση όσο και στον καταρτισμό των προβλέψεων, υιοθετήθηκε και η προκαταρκτική δημοσίευση της Στατιστικής Υπηρεσίας που αφορούσε ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας για το πρώτο τρίμηνο του 2022 της τάξης του 5,8%. Εντούτοις, δεδομένης της χρονικής στιγμής που ξέσπασε ο πόλεμος, αναμένεται ότι ο οικονομικός αντίκτυπος του πολέμου θα αντικατοπτρίζεται σε μεγαλύτερο βαθμό στα στοιχεία για τα επόμενα τρίμηνα του 2022. Από την άλλη, η κυπριακή οικονομία ενδεχομένως να επιδείξει ακόμη μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στις επιπτώσεις του πολέμου σε σχέση με τις προβλέψεις Ιουνίου 2022 σε περίπτωση συνέχισης των θετικών εξελίξεων σε σχέση με την καταναλωτική εμπιστοσύνη και τον τουρισμό, όπως αυτές καταδεικνύονται σε πρόσφατους σχετικούς δείκτες.

Σε κάθε περίπτωση, ο βαθμός αβεβαιότητας εξακολουθεί να είναι μεγάλος και κάθε σημερινή πρόβλεψη ενδέχεται να διαφοροποιηθεί. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν παράγοντες που στηρίζουν την οικονομική δραστηριότητα και την ανάκαμψη, όπως η ευρύτερη επαναλειτουργία της κυπριακής οικονομίας μετά την τελευταία οξεία φάση της πανδημίας, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών, καθώς και η δυνατότητα στήριξης των ιδιωτικών δαπανών από τις συσσωρευμένες αποταμιεύσεις των νοικοκυριών από την περίοδο της πανδημίας. Επιπλέον, οι μεσοπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές παραμένουν θετικές, υποστηριζόμενες από τα μεγάλα και πολυετή έργα του ιδιωτικού τομέα τα οποία είχαν ήδη ξεκινήσει πριν το ξέσπασμα της πανδημίας καθώς και άλλες επενδύσεις που συνδέονται με τις εκταμιεύσεις από το

Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την Κύπρο για την περίοδο 2021-2026 ανέρχεται σε €1,2 δισ., €1 δισ. σε επιχορηγήσεις και €200 εκατ. σε δάνεια.

Θα πρέπει βεβαίως να σημειωθεί ότι οι εκταμιεύσεις αυτές εξαρτώνται και από μια σειρά από νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν διαρθρωτικές αλλαγές. Επομένως οι δράσεις της Πολιτείας, του νομοθετικού σώματος και όλων των εμπλεκόμενων -σε συγκεκριμένα ζητήματα- φορέων, θα είναι καταλυτικές ως προς την ταχύτητα και το εύρος των εκταμιεύσεων αυτών.

Σημαντικό γεγονός αποτελεί επίσης και η μεγάλη άνοδος που παρατηρείται στον εγχώριο πληθωρισμό αρχικά ως επακόλουθο των επιπτώσεων της πανδημίας κυρίως στις παγκόσμιες αλυσίδες παραγωγής και εφοδιασμού σε συνδυασμό με την άνοδο στη ζήτηση που ακολούθησε την επανεκκίνηση των οικονομιών. Στη συνέχεια, ο πόλεμος στην Ουκρανία δημιούργησε νέες επιπρόσθετες διαταραχές στο παγκόσμιο εμπόριο, ενώ παράλληλα οδήγησε σε μεγάλη αύξηση των τιμών του πετρελαίου και άλλων βασικών προϊόντων. Στη βάση αυτών των εξελίξεων, ο πληθωρισμός αναμένεται να επιταχυνθεί και να ανέλθει συνολικά γύρω στο 7% το 2022 σε σύγκριση με 2,5% ως η πρόβλεψη της ΚΤΚ τον Δεκέμβριο του 2021 πριν την έναρξη του πολέμου.

Στη αγορά εργασίας, οι συνθήκες υποστηρίζονται κυρίως από τη συνεχιζόμενη οικονομική ανάκαμψη, αν και με βραδύτερο ρυθμό από ότι αρχικά αναμενόταν λόγω των επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία. Το ποσοστό ανεργίας το 2022 αναμένεται να αυξηθεί ελαφρώς σε περίπου 6,9% σε σύγκριση με την πρόβλεψη της ΚΤΚ τον Δεκέμβριο του 2021 για ποσοστό ανεργίας

6,8%, το οποίο εξακολουθεί να είναι χαμηλότερο από το ποσοστό ανεργίας του 7,5% που καταγράφηκε το 2021.

Όσον αφορά τον εγχώριο τραπεζικό τομέα, οι άμεσες επιπτώσεις του πολέμου δεν φαίνεται να αποτελούν απειλή, καθώς η απευθείας έκθεση του εγχώριου τραπεζικού τομέα έναντι της Ρωσίας και της Ουκρανίας βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα τόσο σε επίπεδο καταθέσεων όσο και στα δάνεια. Η μόνη τράπεζα της οποίας το επιχειρηματικό μοντέλο επηρεάστηκε από τον πόλεμο και τις κυρώσεις στη Ρωσία ήταν η RCB Bank Ltd. Η ΚΤΚ ενήργησε έγκαιρα και με τη συνεργασία της ίδιας της RCB Bank Ltd, διασφαλίστηκαν όλοι οι καταθέτες χωρίς καμία επίπτωση στα δημόσια οικονομικά και χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στον υπόλοιπο τραπεζικό τομέα, διατηρώντας έτσι τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της χώρας. Συγκεκριμένα, λήφθηκε απόφαση για εθελούσια σταδιακή παύση των τραπεζικών εργασιών της RCB Bank Ltd και για μετατροπή της, εντός εύθετου χρόνου, σε εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων. Όπως αναφέρει η σχετική ανακοίνωση της ΕΚΤ, η οποία ενέκρινε τον πιο πάνω σχεδιασμό, το σχέδιο εθελούσιας σταδιακής παύσης των εργασιών της RCB Bank Ltd προβλέπει την πλήρη αποπληρωμή του συνόλου των καταθετών της, και είναι επακόλουθο του αντίκτυπου των γεωπολιτικών κινδύνων στις εργασίες της τράπεζας μετά τη Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Ο σχεδιασμός και η απόφαση περιλάμβανε και την πώληση εξυπηρετούμενων δανείων στην Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ επιτρέποντας έτσι την πλήρη αποπληρωμή των καταθετών. Στην ολότητά τους οι ενέργειες κατέληξαν στην αποφυγή λήψης δραστικότερων μέτρων και αναμένεται να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα.

Σε ότι αφορά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στον τραπεζικό τομέα, αυτά έχουν μειωθεί κατά 89,8%, από 28,4 δισ. ευρώ το Δεκέμβριο του 2014 σε 2,9 δισ. ευρώ το Μάρτιο του 2022 κυρίως λόγω των ενεργειών που έχουν ληφθεί από τις μεγαλύτερες τράπεζες. Παρ' όλ' αυτά ο δείκτης MEX κατά την 31 Μαρτίου 2022 στο 11% παραμένει σημαντικά ψηλότερος από το 1,9%, τον μέσο δείκτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επομένως είναι σημαντικό όπως εντατικοποιηθούν οι ενέργειες μείωσης των MEX των μικρότερων τραπεζών επιδεικνύοντας αντίστοιχη πρόοδο με αυτή των μεγαλύτερων τραπεζών, οι οποίες πρέπει να συνεχίσουν τη θετική πορεία που καταγράφουν στον τομέα αυτό. Η ικανότητα απορρόφησης ζημιών, όπως αυτή επιμετρείται με το δείκτη Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1 Ratio), ήταν στο 17,2% τον Μάρτιο του 2022, επίπεδο υψηλότερο από τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ανέρχεται στο 15,2%. Ο κυπριακός τραπεζικός τομέας διαθέτει από τις πιο ισχυρές θέσεις ρευστότητας στο Ευρωπαϊκό στερέωμα, με τον δείκτη κάλυψης ρευστότητας να ανέρχεται στο 305% τον Μάρτιο του 2022, σχεδόν διπλάσιος από τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι 175%.

Παρόλο που οι επιπτώσεις της πανδημίας στα δανειακά χαρτοφυλάκια των τραπεζών δεν ήταν τόσο έντονες όσο αρχικά αναμενόταν, κυρίως λόγω των άμεσων μέτρων που λήφθηκαν έγκαιρα από την ΚΤΚ και την ΕΚΤ καθώς και των δημοσιονομικών μέτρων που έχουν παρασχεθεί από το κράτος, είναι ακόμη νωρίς για να αποκλειστεί η πιθανότητα επιδείνωσης της ποιότητας του ενεργητικού των τραπεζών, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη τις δυσμενείς οικονομικές εξελίξεις ένεκα της γεωπολιτικής κρίσης. Όπως έχει ήδη αναφερθεί και πιο πριν, η ρωσική εισβολή στην

Ουκρανία έχει επηρεάσει διάφορες πτυχές και κινητήριους παράγοντες της οικονομικής δραστηριότητας, όπως είναι η αύξηση των τιμών ενέργειας, οι διαταραχές της αλυσίδας εφοδιασμού καθώς και η ασθενέστερη εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Ως εκ τούτου, μια ολοκληρωμένη και σωστά διαμορφωμένη στρατηγική από τις τράπεζες για την αντιμετώπιση του ζητήματος των εναπομεινάντων μη εξυπηρετούμενων δανείων ειδικά από τις μικρότερες τράπεζες στην Κύπρο, και η αποτροπή νέων αθετήσεων εξακολουθεί να βρίσκεται υψηλά στην εποπτική ατζέντα. Εξίσου σημαντική είναι και η σταθερότητα του σχετικού νομοθετικού πλαισίου, η οποία επηρεάζει τις τράπεζες, το κόστος μελλοντικού νέου δανεισμού καθώς και τις επενδύσεις αξίας δισεκατομμυρίων στη χώρα.

Στο τοπικό μέτωπο, πέρα της εντατικής παρακολούθησης της ποιότητας ενεργητικού των δανειακών συμβάσεων, η ΚΤΚ έχει προβεί στην έκδοση πολυάριθμων εγκυκλίων προς τα τραπεζικά ιδρύματα και εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων καλώντας τις να εντείνουν τις δραστηριότητες αναδιάρθρωσεων. Οι εν λόγω ενέργειες της ΚΤΚ ήταν επιτυχείς αφού οδήγησαν σε αναδιάρθρωση δανείων ύψους 1,7 δισ. ευρώ από τα τραπεζικά ιδρύματα εντός του 2021, επίπεδο που είναι πέρα από τρεις φορές υψηλότερο από το αντίστοιχο του 2020 που ανέρχεται μόλις στα 0,5 δισ. ευρώ. Είναι γεγονός ότι οι βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης προσφέρουν τη δυνατότητα τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στα νοικοκυριά να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους χωρίς αυτές να επιφορτίζονται με κεφαλαιοποιήσεις τόκων. Με αυτό το τρόπο δεν επιβαρύνονται οι ισολογισμοί των τραπεζών με νέες αθετήσεις ενώ συνεχίζεται απρόσκοπτα η ομαλή λειτουργία των επιχειρήσεων περιορίζοντας τις πτωχεύσεις και κατ' επέκταση

συμβάλλοντας στην εύρυθμη λειτουργία της οικονομίας.

Η παγκόσμια, η Ευρωπαϊκή, καθώς και η Κυπριακή οικονομία έχουν αντιμετωπίσει μεγάλες αντιξοότητες τα τελευταία χρόνια, από την πρόκληση της πανδημίας μέχρι και τον αντίκτυπο του πολέμου στην Ουκρανία. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής επικεντρώνουν τις ενέργειές τους στην αντιμετώπιση της

μεγάλης αβεβαιότητας και του αυξανόμενου πληθωρισμού, διασφαλίζοντας παράλληλα τις προοπτικές ανάπτυξης. Η κατάσταση χρήζει ιδιαίτερα προσεκτικών χειρισμών τόσο σε σχέση με τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, όσο και σε σχέση με τον τραπεζικό τομέα. Για την έγκαιρη αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η ΚΤΚ προβαίνει σε όλες τις δέουσες ενέργειες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

(Α) Διεθνές Περιβάλλον: μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Enter/
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
μακροοικονομικές και
χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Ευχάριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

- Αρνητική εξέλιξη για την παγκόσμια οικονομία και των προσδοκιών για οικονομική ανάπτυξη αποτέλεσε η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία στις αρχές του 2022.
- Καταγράφηκε περαιτέρω ώθηση στις πληθωριστικές πιέσεις, εν μέσω των δυσμενών γεωπολιτικών εξελίξεων και των συνεχιζόμενων προβλημάτων στην αλυσίδα εφοδιασμού, απότοκου της πανδημίας.
- Ο ιστορικά υψηλός πληθωρισμός ανά το παγκόσμιο αναμένεται να έχει αρνητική επίδραση στη διεθνή οικονομική ανάπτυξη.
- Με βάση τις μέχρι στιγμής μακροοικονομικές και γεωπολιτικές εξελίξεις, οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες συμπεριλαμβανομένης και της ΕΚΤ αποφάσισαν όπως προχωρήσουν με πιο γρήγορη απόσυρση των επεκτατικών μέτρων νομισματικής πολιτικής.
- Η ενιαία νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος διαμορφώνεται στη βάση νέων αναθεωρημένων στοιχείων και τη συνεχιζόμενη αξιολόγηση των προοπτικών από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

Σταθμό στην παγκόσμια οικονομία, αποτέλεσε η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και οι επακόλουθες οικονομικές κυρώσεις προς την Ρωσία, που άσκησαν επιπλέον πιέσεις στις τιμές των βασικών αγαθών, ιδιαίτερα του πετρελαίου και των τροφίμων. Κατά τους πρώτους πέντε μήνες του 2022, η σημαντική αύξηση στις τιμές ώθησε τις κεντρικές τράπεζες ανά το παγκόσμιο να αποσύρουν με πιο γρήγορο ρυθμό τα επεκτατικά μέτρα νομισματικής πολιτικής που είχαν ληφθεί για αναχαίτηση των επιπτώσεων της πανδημίας του Covid-19. Επιπλέον, η αύξηση του πληθωρισμού και οι γεωπολιτικές εντάσεις οδήγησαν σε προς τα κάτω αναθεώρηση των προσδοκιών για την οικονομική ανάπτυξη.

Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες προβλέψεις

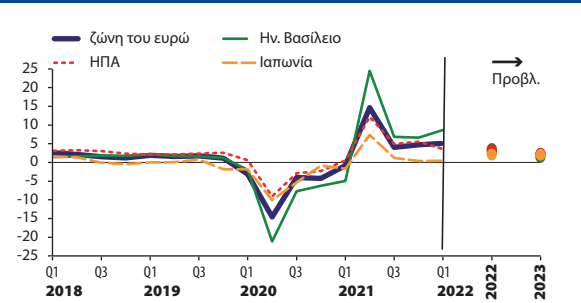
διεθνών οργανισμών¹, οι οικονομικές προοπτικές στις κύριες ανεπτυγμένες οικονομίες έχουν επηρεαστεί αρνητικά από τις τρέχουσες πληθωριστικές πιέσεις, την επιβράδυνση στο παγκόσμιο εμπόριο, τη σύσφιξη των χρηματοοικονομικών συνθηκών, καθώς και τον οικονομικό κατακερματισμό λόγω των κυρώσεων στη Ρωσία, με αναμενόμενη επιβράδυνση στους ρυθμούς ανάπτυξης (**Διάγραμμα Α.1**). Το 2022, ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να ανέλθει γύρω στο 2,8%, και 3,3% για τη ζώνη του ευρώ και τις ΗΠΑ αντίστοιχα, υποδηλώνοντας επιβράδυνση της ανάπτυξης κατά περίπου 1,5 ποσοστιαίες μονάδες για κάθε οικονομία σε σχέση με τις προηγούμενες προβλέψεις (Δεκέμβριος 2021).

Ο πληθωρισμός παγκόσμια συνέχισε να καταγράφει σημαντικές αυξήσεις κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο, με τις πληθωριστικές πιέσεις να γίνονται εντονότερες λόγω και των διαταραχών στο παγκόσμιο εμπόριο βασικών αγαθών (π.χ. πετρέλαιο, σιτηρά), καθώς και των ελλείψεων υλικών και πρώτων υλών που προκλήθηκαν από τη ρωσική εισβολή. Τα πιο πάνω, σε συνδυασμό με την αύξηση της ζήτησης και τις συνεχιζόμενες διαταραχές στην εφοδιαστική αλυσίδα του παγκόσμιου εμπορίου, είναι οι βασικοί παράγοντες που συνέβαλαν στην αύξηση του πληθωρισμού παγκόσμια. Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες προβλέψεις διεθνών οργανισμών¹, το 2022 ο πληθωρισμός στις κύριες ανεπτυγμένες οικονομίες, με εξαίρεση την Ιαπωνία, εκτιμάται ότι θα κυμανθεί σε επίπεδα σημαντικά υψηλότερα του 2% (**Διάγραμμα Α.2**). Συγκεκριμένα, ο πληθωρισμός το 2022 αναμένεται να ανέλθει στο 5,7% στη ζώνη του ευρώ και στο 7,5% στις

1. Οι προβλέψεις για το ΑΕΠ και τον πληθωρισμό για εκάστη οικονομία υπολογίζονται ως ο μέσος όρος των πιο πρόσφατων προβλέψεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Economic Forecast, Spring 2022) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (World Economic Outlook, April 2022).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.1 ΑΕΠ σε επιλεγμένες χώρες

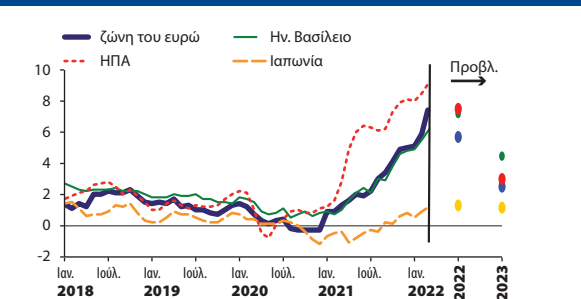
(ετήσια μεταβολή %, εποχικά διορθωμένη %)

Πηγή: Eurostat.
Σημείωση: Οι προβλέψεις είναι για το έτος και υπολογίζονται ως οι μέσοι όροι των πιο πρόσφατων προβλέψεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΔΝΤ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.2 Πληθωρισμός σε επιλεγμένες χώρες

(ετήσια μεταβολή, %)

Πηγές: Eurostat, SDW (ΕΚΤ).
Σημείωση: Οι προβλέψεις είναι για το έτος και υπολογίζονται ως οι μέσοι όροι των πιο πρόσφατων προβλέψεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΔΝΤ.

ΗΠΑ, σε αντίθεση με 2,0% και 3,4% που αναμενόταν στις αντίστοιχες προβλέψεις του Δεκεμβρίου 2021.

Όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες προσδοκίες της αγοράς για τον πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ, ο δείκτης "5Υ5Υ ILS rate" (μετά από πέντε έτη για ορίζοντα πέντε ετών) διαμορφώθηκε στο 2,29% στις 18 Μαΐου του 2022 (τελευταία ημερομηνία ενημέρωσης των στατιστικών στοιχείων), σε σχέση με 1,97% στις 31 Δεκεμβρίου του 2021 (Διάγραμμα Α.3). Η αύξηση αυτή αντανακλά κυρίως τις προαναφερθείσες πληθωριστικές πιέσεις, ενώ οι εν λόγω προσδοκίες αναμένεται να επηρεαστούν από πιθανές μελλοντικές αλλαγές στη νομισματική πολιτική.

Σε συνέχεια της αναθεώρησης της στρατηγικής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ στις 8 Ιουλίου 2021, η ΕΚΤ προχωρεί με τον ανακοινωθέντα τρόπο δράσης για μείωση των μέτρων νομισματικής χαλάρωσης. Συγκεκριμένα, έχει ανακοινωθεί η πιο γρήγορη απόσυρση του προγράμματος αγοράς ομολόγων (APP)², ενώ έχει ήδη ολοκληρωθεί το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων που είχε υιοθετηθεί λόγω της πανδημίας (PEPP). Τα εν λόγω μέτρα έχουν ωφελήσει σημαντικά τα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ, και συνέβαλαν με ουσιαστικό τρόπο

2. Σημειώνεται ότι, στη συνεδρίαση νομισματικής πολιτικής στις 09 Ιουνίου του 2022, η οποία έγινε εκτός της τελευταίας προθεσμίας ενημέρωσης των στοιχείων του παρόντος Οικονομικού Δελτίου, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ, λαμβάνοντας υπόψη τις συνεχιζόμενες πρωτόγνωρες εξελίξεις στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά τους πιο πρόσφατους μήνες που οφείλονται κατά κύριο λόγο στη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, στη επικαιροποιημένη αξιολόγησή του αποφάσισε να λάβει περαιτέρω μέτρα για την εξομάλυνση της νομισματικής πολιτικής του. Αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να σταματήσει τις καθαρές αγορές στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (Asset Purchase Programme – APP) από την 1η Ιουλίου 2022. Περαιτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ προτίθεται να αυξήσει τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ κατά 25 μονάδες βάσης κατά τη συνεδρίασή του για τη νομισματική πολιτική τον Ιούλιο του 2022. Για περαιτέρω λεπτομέρειες των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ (ημερομηνίας 09 Ιουνίου 2022), βλέπε τον πιο κάτω ιστοχώρο της ΕΚΤ: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2022/html/ecb.mp220609~122666c272.el.html>

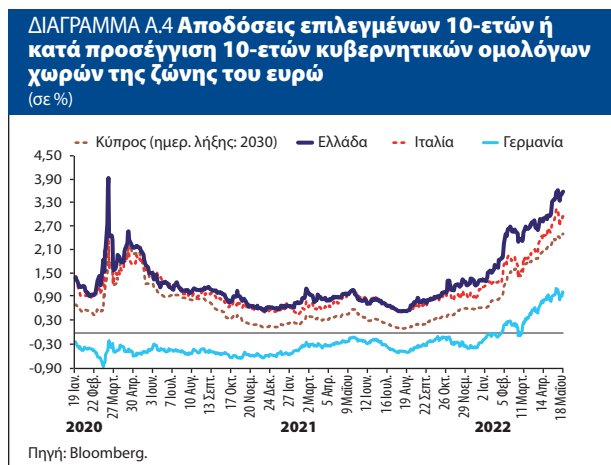

Enter Exit
Full Screen
1 Εισαγωγή
2 Διεθνές Περιβάλλον μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις
3 Ευχώριο Περιβάλλον
4 Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

στο μετριασμό των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας και έχει βοηθήσει στην αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής. Λαμβάνοντας όμως υπόψη τις εξελίξεις στις προσδοκίες του πληθωρισμού στο τέλος του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων, την πλήρη αντιμετώπιση του κατακερματισμού στην μετάδοση της νομισματικής πολιτικής που παρατηρήθηκε στην αρχή της πανδημίας, η διατήρηση ευνοϊκών συνθηκών χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις και νοικοκυριά στη ζώνη του ευρώ, η ΕΚΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο τερματισμός των καθαρών αγορών στα πλαίσια του PEPP στα τέλη Μαρτίου 2022 πληρούσε το κριτήριο της λήξης της πανδημικής κρίσης³.

Όσον αφορά τις αποδόσεις των δεκαετών κρατικών ομολόγων των χωρών-μελών της ζώνης του ευρώ, αυτές έχουν αυξηθεί σημαντικά τους τελευταίους έξι μήνες (Διάγραμμα Α.4). Σύμφωνα με διεθνείς αναλυτές, οι μεγαλύτερες από τις αναμενόμενες αυξήσεις του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ, οι αυξημένες προοπτικές για αλλαγή της στάσης νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ αλλά και από άλλες μεγάλες κεντρικές τράπεζες, καθώς και η αύξηση των αποδόσεων των αμερικάνικων ομολόγων, ήταν βασικοί κινητήριοι παράγοντες για τις αυξήσεις που παρατηρήθηκαν. Χαρακτηριστικά, η απόδοση των γερμανικών δεκαετών κρατικών ομολόγων αυξήθηκε από το -0,18% τέλος του Δεκεμβρίου του 2021 στο 1,03% στις 18 Μαΐου 2022. Σε αυτές τις τρέχουσες συνθήκες υψηλής αβεβαιότητας, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ επιβεβαίωσε στις 14 Απριλίου του 2022 τη διατήρηση της ευχέρειας επιλογής, της σταδιακής αλλαγής και της ευελιξίας κατά την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στο εγγύς μέλλον.

3. Για περισσότερες πληροφορίες, δείτε τις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ στις 16 Δεκεμβρίου 2021. <https://www.ecb.europa.eu/press/accounts/2022/html/ecb.mg220120~7ed187b5b1.en.html>

(B) Εγχώριο Περιβάλλον

Enter/
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Εγχώριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

- Σημαντική ανάκαμψη του ΑΕΠ κατά 5,5% σημειώθηκε το 2021 λόγω επίδρασης βάρσσης, συνεχούς προσαρμογής στα νέα οικονομικά και γεωπολιτικά δεδομένα και της αποτελεσματικότητας των κρατικών μέτρων στήριξης, με συνεχιζόμενη ετήσια μεγέθυνση 5,8% το πρώτο τρίμηνο του 2022.
- Ο εγχώριος πληθωρισμός κατά το πρώτο τετράμηνο του 2022 κατέγραψε περαιτέρω μεγάλη άνοδο φθάνοντας στο 6,4%, επηρεαζόμενος κυρίως από τις σημαντικές αρνητικές επιδράσεις τόσο από τις εξελίξεις που σχετίζονται με την πανδημία όσο και από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.
- Επιτάχυνση στις αυξήσεις των τιμών κατοικιών κατά 3,2% παρατηρήθηκε το πρώτο τρίμηνο του χρόνου, κυρίως λόγω του αυξημένου κατασκευαστικού κόστους.
- Οι πρόσφατες εξελίξεις μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία δεν φαίνεται να έχουν, προς το παρόν, επηρεάσει την αγορά εργασίας.
- Το ξέσπασμα του πολέμου μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας αναμένεται να πλήξει το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, κυρίως τον τομέα του τουρισμού και, σε μικρότερο βαθμό, τις εξαγωγές άλλων υπηρεσιών.
- Οι συνθήκες στον εγχώριο τραπεζικό τομέα βελτιώθηκαν το 2021 και συνέχισαν να καταγράφουν θετική εικόνα και το πρώτο τρίμηνο του 2022, παρά τη συνέχιση της πανδημίας και των γεωπολιτικών αναταραχών.
- Οι άμεσες επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία δεν φαίνεται να αποτελούν απειλή για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου, καθώς η απευθείας έκθεση του εγχώριου τραπεζικού τομέα στις δύο αυτές χώρες βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα.
- Δημοσιονομικό πλεόνασμα της τάξης του 1% του ΑΕΠ καταγράφηκε το πρώτο τρί-

Enter

Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή

2

Δεσφές Περιβάλλον·
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Εγχώριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

μηνο του 2022, αντανακλώντας τη βελτίωση στην οικονομική δραστηριότητα και στην αγορά εργασίας.

- Καταγράφηκε μείωση του δημόσιου χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ τον Μάρτιο του 2022 σε σχέση με τα αντίστοιχα περυσινά επίπεδα, λόγω της μείωσης στο ταμειακό απόθεμα του κράτους και της ισχυρής ανάκαμψης της οικονομίας.

1. Οικονομική Δραστηριότητα

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της ΣΥΚ, τα οποία ήταν διαθέσιμα κατά με την τελευταία ημερομηνία ενημέρωσης των στατιστικών στοιχείων του παρόντος *Οικονομικού Δελτίου*, καταγράφηκε συνεχιζόμενη ετήσια μεγέθυνση του ΑΕΠ κατά 5,8% το πρώτο τρίμηνο του 2022. Αυτό οφείλεται στη θετική πορεία υπηρεσιών (εμπόριο, μεταφορές, ξενοδοχεία και εστιατόρια καθώς και τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία) οι οποίες έχουν πληγεί σημαντικά από την πανδημία και το αυστηρό lockdown που εισήχθη ξανά στις αρχές του 2021. Σημειώνεται ότι, τα προκαταρκτικά στοιχεία του πρώτου τριμήνου του 2022 καταδεικνύουν ότι η επίπτωση του Ρωσο-Ουκρανικού πολέμου δεν έχει διαφανεί ακόμη στα στοιχεία των Εθνικών Λογαριασμών.

Σε ό,τι αφορά την ανάλυση των διαθέσιμων αναλυτικών στοιχείων με βάση την ημερομηνία αναφοράς του παρόντος *Οικονομικού Δελτίου* και που καλύπτουν ολόκληρο το 2021 (**Πίνακας Α.1**), καταγράφηκε σημαντική ανάκαμψη του ΑΕΠ κατά 5,5%, συνεπεία επίδρασης βάσης, της συνεχιζόμενης προσαρμογής στα νέα δεδομένα, καθώς και της αποτελεσματικότητας των οικονομικών μέτρων στήριξης. Αναλυτικότερα, η ανάκαμψη του ΑΕΠ οφείλεται σε όλες τις υποκατηγορίες εξαιρουμένων των επενδύσεων, με μεγέθυνση να παρατηρείται τόσο στην

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.1 ΑΕΠ κατά κατηγορία δαπανών
(πραγματικοί όροι, ετήσια μεταβολή, %)

	2018	2019	2020	2021
ΑΕΠ	5,7	5,3	-5,0	5,5
Ιδιωτική κατανάλωση	5,1	3,0	-5,0	3,7
Δημόσια κατανάλωση	3,6	12,7	14,8	8,0
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου	-4,9	2,9	0,0	-6,4
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	7,3	7,5	-5,1	14,0
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	4,3	8,3	-2,5	9,2

Πηγή: ΣΥΚ.

εγχώρια ζήτηση όσο και στις καθαρές εξαγωγές. Η άνοδος στην ιδιωτική κατανάλωση κατά 3,7% το 2021 είναι αποτέλεσμα σημαντικής επίδρασης βάσης λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας και συνεπεία της σταδιακής αποκατάστασης του επιπέδου του διαθέσιμου εισοδήματος. Οι επενδύσεις κατέγραψαν σημαντική πτώση κατά 6,4%, εντούτοις διορθωμένες ως προς την επίδραση των Οντοτήτων Ειδικού Σκοπού (ΟΕΣ), παρουσιάζουν άνοδο λόγω της συνεχιζόμενης ολοκλήρωσης σημαντικών κατασκευαστικών έργων από τον ιδιωτικό τομέα. Η δημόσια κατανάλωση κατέγραψε άνοδο 8%, κυρίως λόγω της αύξησης των δαπανών που αφορούν αγορά υπηρεσιών υγείας από το ΓεΣΥ. Κατά δεύτερο λόγο, η άνοδος οφείλεται σε αυξημένες δαπάνες για ενδιάμεση ανάλωση (εμβόλια, διαγνωστικά τεστ, κτλ.) και, ακολούθως, στη συνεχιζόμενη σταδιακή κατάργηση των μειώσεων στους μισθούς που υιοθετήθηκαν τα έτη της κρίσης (βλ. Εγχώριες Δημοσιονομικές Εξελίξεις). Η άνοδος στις συνολικές εξαγωγές κατά 14% (η οποία είναι παρόμοια όταν τα στοιχεία διορθωθούν ως προς την επίδραση των ΟΕΣ), προήλθε από την αύξηση στις εξαγωγές υπηρεσιών, λόγω της σημαντικής ανάκαμψης του τουρισμού (βλ. Ισοζύγιο Πληρωμών), η οποία όμως δεν ήταν αρκετή για να φέρει τα τουριστικά έσοδα στο επίπεδο του 2019. Ταυτόχρονα, η αύξηση στις συνολικές εισαγωγές κατά 9,2%, η οποία είναι μεγαλύτερη όταν τα στοιχεία διορθωθούν ως προς την επίδραση των ΟΕΣ, αντικατοπτρίζει την άνοδο στις εισαγωγές υπηρεσιών και, σε μικρότερο βαθμό, την αύξηση των εισαγωγών αγαθών. Αυτές σχετίζονται κυρίως με τις επενδύσεις, και ειδικότερα με τον τομέα της μεταποίησης, και, σε μικρότερο βαθμό, με την ιδιωτική κατανάλωση (βλ. Ισοζύγιο Πληρωμών).

Από τομεακής πλευράς (Πίνακας Α.2), η ανάκαμψη του ΑΕΠ το 2021 προέρχεται από

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.2 ΑΕΠ κατά οικονομική δραστηριότητα
(σταθμισμένη επίδραση στη συνολική ετήσια μεταβολή, ποσοστιαίες μονάδες)

	2018	2019	2020	2021
ΑΕΠ (%)	5,7	5,3	-5,0	5,5
Κατασκευές	0,9	0,7	-0,4	0,4
Εμπόριο, μεταφορές, ξενοδοχεία και εστιατόρια	2,3	0,8	-4,4	2,9
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	-1,4	-0,2	0,7	0,1
Επαγγελματικές, επιστημονικές και διοικητικές δραστηριότητες	1,2	0,7	-0,4	0,4
Λοιποί τομείς ⁽¹⁾	2,7	3,3	-0,4	1,7

Πηγή: ΣΥΚ.
(1) Κύριοι τομείς που περιλαμβάνονται είναι αυτοί της γεωργίας, της μεταποίησης, της δημόσιας διοίκησης, εκπαίδευσης και υγείας καθώς της ενημέρωσης και επικοινωνίας.

την αυξημένη δραστηριότητα που παρατηρήθηκε σε όλους τους οικονομικούς τομείς. Οι τομείς με τη μεγαλύτερη συνεισφορά στο ΑΕΠ είναι εκείνοι του εμπορίου, των μεταφορών, των ξενοδοχείων και εστιατορίων (2,9 ποσοστιαίες μονάδες), καθώς και των κατασκευών, της μεταποίησης και των επαγγελματικών υπηρεσιών (0,4 ποσοστιαίες μονάδες, έκαστος). Καταγράφηκε επίσης θετική συνεισφορά 0,2 ποσοστιαίων μονάδων στην κατηγορία τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, η οποία αποτελεί μέρος των “λοιπών τομέων” όπως και η μεταποίηση.

Η πορεία ανάκαμψης της κυπριακής οικονομίας έχει σε μεγάλο βαθμό επηρεαστεί αρνητικά, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, από τον Ρωσο-Ουκρανικό πόλεμο. Για το δεύτερο τρίμηνο του 2022, τα περιορισμένα διαθέσιμα στοιχεία καταδεικνύουν την αρνητική επίδραση του πολέμου στο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, η πορεία του ΑΕΠ ακολουθεί τις εξελίξεις στον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) καθώς και στους επιμέρους δείκτες, οι οποίοι παρέχουν πρώιμα σημάδια της επίπτωσης του Ρωσο-Ουκρανικού πολέμου. Συγκεκριμένα, και σε συνέχεια τριμηνιαίας μείωσης του μέσου όρου του ΔΟΣ κατά 2,3 ποσοστιαίες μονάδες το πρώτο τρίμηνο του 2022, καταγράφηκε περαιτέρω σημαντική μείωση τον Απρίλιο, φθάνοντας το 98,5 (Πίνακας Α.3). Οι επιμέρους δείκτες από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας (Πίνακας Α.3) για τον Απρίλιο του 2022 καταδεικνύουν επιδείνωση σε όλες τις υποκατηγορίες σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2022. Επιπρόσθετα, ο δείκτης κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου (Διάγραμμα Α.5) το πρώτο τρίμηνο του 2022 κατέγραψε μικρή ετήσια άνοδο 1,5%, αν και σε εποχικά διορθωμένους όρους καταγράφει μικρή πτώση κατά -1,6% σε σχέση με το τέταρτο τρίμηνο του 2021. Το γεγονός αυτό

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.3 Έρευνες οικονομικής συγκυρίας: δείκτες εμπιστοσύνης

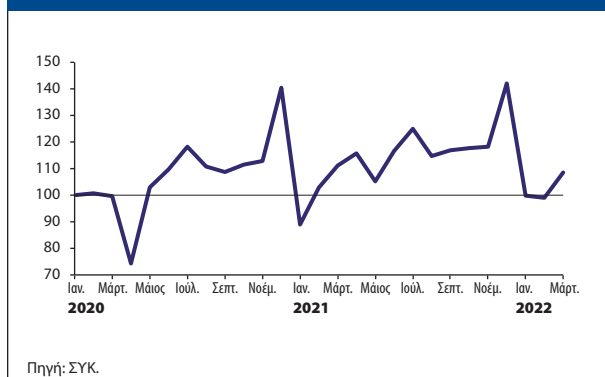
(για επιμέρους δείκτες: διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων, μέσος όρος περιόδου)

	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3	2021 Q4	2022 Q1	2022 Απρίλιος
ΔΟΣ	86,8	99,3	103,8	107,0	104,8	98,5
Βιομηχανία	-29,8	-18,3	-9,0	-3,4	-2,4	-9,6
Υπηρεσίες	-30,3	13,3	24,7	34,1	26,5	10,5
Καταναλωτές	-27,5	-15,1	-19,9	-20,3	-23,6	-32,9
Λιανικό εμπόριο	-22,9	-12,8	-7,0	-2,7	-3,6	-8,8
Κατασκευές	-24,2	-17,5	-16,5	-14,1	-17,5	-22,5

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
Σημείωση: Στοιχεία διορθωμένα από εποχικές διακυμάνσεις.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.5 Λιανικές πωλήσεις (εξαιρουμένων των μηχανοκίνητων οχημάτων)

(δείκτης όγκου κύκλου εργασιών, έτος βάσης: Ιαν. 2020=100)

καταδεικνύει την επικείμενη αρνητική επίπτωση του Ρωσο-Ουκρανικού πολέμου στην οικονομία κατά την υπό εξέταση περίοδο.

Η αρνητική επίδραση του πολέμου στην πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, διαφαίνεται από διάφορους ποιοτικούς δείκτες (soft data). Όσον αφορά τις προσδοκίες των καταναλωτών για σημαντικές αγορές (**Διάγραμμα Α.6**) την παρούσα στιγμή, καταγράφεται σημαντική επιδείνωση. Στα θετικά σημειώνεται ότι οι σχετικές προσδοκίες για τους επόμενους 12 μήνες καταγράφουν ανθεκτικότητα. Η εξέλιξη αυτή συνάδει και με τις προσδοκίες των καταναλωτών αναφορικά με την πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες, συγκεκριμένα δεν διαφαίνεται σημαντική τάση για προληπτική αποταμίευση, όπως καταγράφηκε με το ξέσπασμα της πανδημίας. Συνολικά, και παρά τις διακυμάνσεις στις χρονοσειρές, η πορεία των εν λόγω δεικτών καταδεικνύει ανθεκτικότητα σε σχέση με τις προοπτικές της ιδιωτικής κατανάλωσης. Σε ό,τι αφορά τις εγγραφές μηχανοκίνητων οχημάτων (**Διάγραμμα Α.7**), μέχρι και τον Απρίλιο του 2022 παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, τόσο σε σχέση με πριν από την υγειονομική κρίση όσο και σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Αυτό αντικατοπτρίζει θέματα διαθεσιμότητας μηχανοκίνητων οχημάτων στην αγορά, λόγω και των συνεχιζόμενων προβλημάτων στις αλυσίδες εφοδιασμού και ειδικότερα της έλλειψης μικροτσιπ που επηρεάζουν την παγκόσμια παραγωγή αυτοκινήτων.

Σε ό,τι αφορά τον κατασκευαστικό τομέα, παρότι η αγορά οικιστικών ακινήτων βασίζεται πλέον κυρίως στην εγχώρια ζήτηση (βλ. Κατασκευαστικός τομέας και τιμές ακινήτων), δύναται να υπάρξουν συνέπειες λόγω των κυρώσεων αφού δεν μπορούν να υλοποιηθούν νέες επενδύσεις από Ρώσους άλλα και

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.6 Προσδοκίες καταναλωτών για σημαντικές αγορές

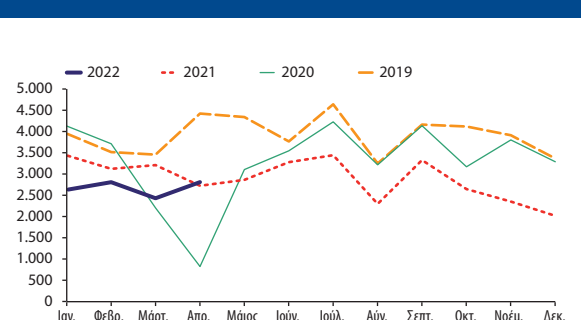
(διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.7 Εγγραφές μηχανοκίνητων οχημάτων

(αριθμός νέων εγγραφών)

Πηγή: ΣΥΚ.

Enter Exit
Full Screen
1 Εισαγωγή
2 Δεθνές Περιβάλλον - μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις
3 Εγχώριο Περιβάλλον
4 Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

λόγω των επιπτώσεων στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών (π.χ. δικηγόροι, λογιστές) για ολοκλήρωση των συναλλαγών στα ακίνητα. Σημειώνεται βέβαια ότι οι σχετικές εισροές από άμεσες ξένες επενδύσεις (foreign direct investment) που σχετίζονται με ακίνητα για το 2021 αλλά και το 2020, ήταν σημαντικά χαμηλότερες σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια λόγω της κατάρτησης του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος αλλά και των μέτρων αναχαίτισης της πανδημίας. Επίσης, δύναται να υπάρξουν οφέλη μακροπρόθεσμα από μεταφορά έδρας Ουκρανικών εταιρειών και προσωπικού στην Κύπρο λόγω της εμπόλεμης κατάστασης. Τέλος, σημειώνεται ότι πέραν των οικιστικών επενδύσεων, οι επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα αναμένεται να καταγράψουν ανθεκτικότητα λόγω των μεγάλων και πολυετών έργων τα οποία είχαν ήδη ξεκινήσει πριν το ξέσπασμα της πανδημίας (βλ. Μακροοικονομικές προβλέψεις).

Σε ό,τι αφορά τον τουρισμό (βλ. Τουρισμός), σημειώνεται ότι η Ρωσική τουριστική αγορά είναι η δεύτερη μεγαλύτερη (μετά το Ηνωμένο Βασίλειο) και ανέρχεται κατά μέσο όρο περίπου στο 20% των συνολικών αφίξεων (στοιχεία 2017-19). Μέσω εκστρατειών μάρκετινγκ, το Υφυπουργείο Τουρισμού διεξάγει προσπάθειες για ενίσχυση αφίξεων από υφιστάμενες μεγάλες αγορές (Ηνωμένο Βασίλειο) και προώθηση συνδεσιμότητας της Κύπρου με άλλες (Ισραήλ, Ιταλία, Γαλλία, Γερμανία, Ελβετία, Σκανδιναβικές χώρες, κτλ.), με την ικανότητα αυτή της Κύπρου ήδη να καταδεικνύεται από τα ιστορικά στοιχεία (αύξηση αφίξεων διαχρονικά από “μη παραδοσιακές” αγορές). Επιπρόσθετα, η λειτουργία του καζίνο, καθώς και του πολυτελούς ξενοδοχείου θερέρου με μεγάλες συνεδριακές εγκαταστάσεις από το 2023 αναμέ-

νεται να διευρύνει το τουριστικό προϊόν και ενδεχομένως να οδηγήσει σε αύξηση του επιχειρηματικού τουρισμού (συνέδρια). Ωστόσο, πλήρης ομαλοποίηση στον τουρισμό αναμένεται το 2024 (βλ. Μακροοικονομικές προβλέψεις).

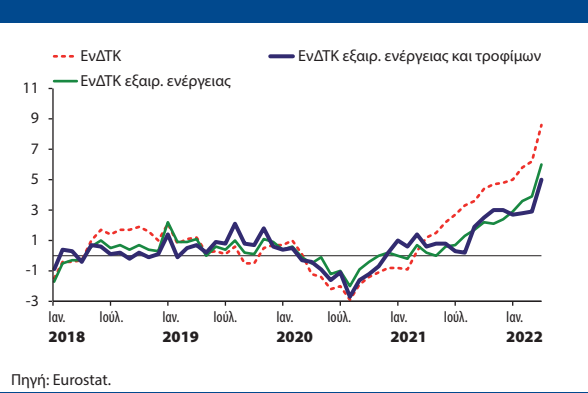
2. Τιμές (Πληθωρισμός, τιμές ακινήτων, κόστος εργασίας)

Πληθωρισμός

Ο εγχώριος πληθωρισμός, με βάση τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), κατέγραψε ιστορικά υψηλό, φθάνοντας στο 8,6% τον Απρίλιο του 2022 σε σύγκριση με 1,2% τον αντίστοιχο μήνα του 2021. Για την περίοδο Ιανουάριος-Απρίλιος του 2022, ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε στο 6,4% σε σύγκριση με -0,1% την αντίστοιχη περίοδο του 2021 (Διάγραμμα Α.8α και Πίνακας Α.4). Σε γενικές γραμμές, η μεγάλη άνοδος του εγχώριου πληθωρισμού κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο οφείλεται, όπως και στη ζώνη του ευρώ, πρωτίστως σε εξωγενείς παράγοντες (κραδασμούς στην πλευρά της προσφοράς) που σχετίζονται άμεσα με τις αρνητικές συνέπειες της πανδημίας αλλά και τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

Πιο συγκεκριμένα, ο σημαντικά αυξημένος εγχώριος πληθωρισμός κατά το πρώτο τετράμηνο του 2022 αντανακλά σε μεγάλο βαθμό τις αυξήσεις που καταγράφηκαν στις τιμές της ενέργειας (Διάγραμμα Α.8β). Αύξηση επίσης καταγράφουν και οι υπόλοιπες κατηγορίες του ΕνΔΤΚ, ως αποτέλεσμα των συνεχιζόμενων διαταραχών στην αλυσίδα εφοδιασμού, των ελλείψεων υλικών και πρώτων υλών στο παγκόσμιο εμπόριο καθώς επίσης και των δευτερο-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.8α Πληθωρισμός στην Κύπρο (ετήσια μεταβολή, %)

Πηγή: Eurostat.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.4 Πληθωρισμός στην Κύπρο (ετήσια μεταβολή, %)

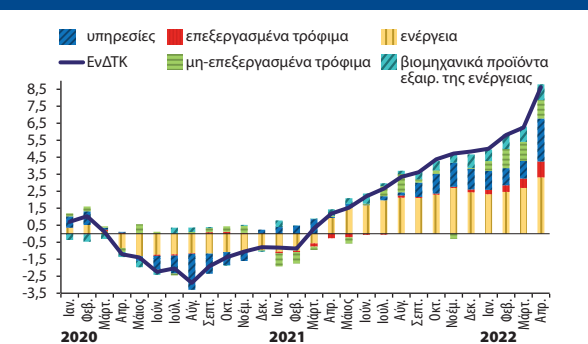
	Στάθμιση ⁽¹⁾	Ιαν.-Απρ. 2021	Ιαν.-Απρ. 2022	Απρ. 2021	Μάρ. 2022	Απρ. 2022
ΕνΔΤΚ	1000,00	-0,1	6,4	1,2	6,2	8,6
Μη-Επεξεργασμένα τρόφιμα	47,89	-6,5	19,4	1,2	22,0	21,5
Επεξεργασμένα τρόφιμα	161,86	-0,8	3,4	-1,4	3,5	6,0
Ενέργεια	97,05	-4,5	28,4	10,6	28,3	33,6
Υπηρεσίες	448,37	1,1	3,1	0,2	2,3	5,6
Βιομηχανικά προϊόντα						
εξαιρ. της ενέργειας	244,83	0,8	3,6	1,5	3,8	3,9
ΕνΔΤΚ εξαιρ. της ενέργειας	902,95	0,2	4,1	0,2	3,9	6,0
ΕνΔΤΚ εξαιρ. της ενέργειας και των τροφίμων	693,20	0,9	3,4	0,6	2,9	5,0

Πηγή: Eurostat.

(1) Σύμφωνα με τη στάθμιση για το έτος 2022.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.8β ΕνΔΤΚ και οι συνεισφορές των συνιστωσών του

(ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές: συνεισφορές σε ποσοστιαίες μονάδες)

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί της ΚΤΚ.

γενών επιπτώσεων από τις αυξήσεις στις τιμές ενέργειας.

Αναλυτικότερα, η πρωτοφανής περαιτέρω αύξηση στις τιμές ενέργειας κατά τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο του 2022 οφείλεται κατά κύριο λόγο στις εξελίξεις που σχετίζονται με τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Οι εν λόγω εξελίξεις έχουν οδηγήσει στην εκτόξευση της τιμής του πετρελαίου και του υγραερίου στις διεθνείς αγορές, αύξηση η οποία έχει μετακυλήσει και στις εγχώριες τιμές του ηλεκτρικού ρεύματος και των καυσίμων. Υπό το βάρος των πιο πάνω αρνητικών εξελίξεων, η κυβέρνηση ανακοίνωσε στις 3 Μαρτίου του 2022 στοχευμένα ελαφρυντικά μέτρα για τους εγχώριους καταναλωτές, όπως⁴:

- (i) Την επέκταση της μείωσης του ΦΠΑ στην τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος από 19% σε 9% για την περίοδο Μάρτιος-Απρίλιος του 2022 για όλα τα νοικοκυριά.
- (ii) Τη μείωση του φόρου κατανάλωσης στα κύρια καύσιμα για την περίοδο 8 Μαρτίου 2022-1 Ιουνίου 2022. Η συγκεκριμένη μείωση τιμής αντιστοιχεί σε 8,3 σεντς μείωση ανά λίτρο στις τιμές του πετρελαίου και της βενζίνης (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) καθώς επίσης και 6,4 σεντς μείωση ανά λίτρο (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) στην τιμή του πετρελαίου θέρμανσης.

Ανοδική συνεισφορά στον ΕνΔΤΚ κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο, είχαν και οι τιμές των τροφίμων (επεξεργασμένων και μη επεξεργασμένων). Η συγκεκριμένη εξέλιξη σχετίζεται κυρίως με τις αυξήσεις στο κόστος παραγωγής τους λόγω παραγόντων που σχετίζονται με την πανδημία και που πρόσφατα ενισχύθηκαν σημαντικά και από τον πόλεμο

4. Σημειώνεται ότι στις 27 Μαΐου 2022, ημερομηνία η οποία είναι εκτός της τελευταίας προθεσμίας ενημέρωσης των στοιχείων του παρόντος Οικονομικού Δελτίου, η κυβέρνηση ανακοίνωσε, μεταξύ άλλων, την επέκταση των προαναφερθέντων μέτρων μέχρι και τις 31 Αυγούστου του 2022.

Ρωσίας-Ουκρανίας (συμπεριλαμβανομένης και της έμμεσης επίδρασης από τις αυξήσεις στις τιμές της ενέργειας).

Πέραν των προαναφερθέντων εξελίξεων στις τιμές της ενέργειας και των τροφίμων, η ραγδαία άνοδος του πληθωρισμού τόσο στην Κύπρο όσο και στην υπόλοιπη ζώνη του ευρώ κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο συνεχίζει να οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις διαταραχές και στις ελλείψεις που παρατηρούνται στις αλυσίδες εφοδιασμού στο διεθνές εμπόριο και τις σημαντικές αυξήσεις στο κόστος μεταφορών και εμπορευμάτων ανά το παγκόσμιο, ως απότοκο των επιπτώσεων της πανδημίας. Την ίδια στιγμή, η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία αλλά και τα νέα περιοριστικά μέτρα υπό τη μορφή “lock-downs” στην Κίνα έχουν δημιουργήσει περαιτέρω προβλήματα συμφόρησης και διαταραχών στην πλευρά της προσφοράς. Η συνεχιζόμενη από την άλλη αύξηση της ζήτησης επιδεινώνει την υφιστάμενη ανισορροπία μεταξύ της ζήτησης και της προσφοράς. Συνεπεία αυτού, συνεχίζουν να παρατηρούνται περαιτέρω σημαντικές ανοδικές πιέσεις σε διάφορες βασικές υποκατηγορίες του πληθωρισμού των βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας, όπως για παράδειγμα στις τιμές των αυτοκινήτων, ειδών επίπλωσης, ειδών ένδυσης και υπόδησης και ηλεκτρικών προϊόντων οικιακού εξοπλισμού.

Σημαντική ετήσια αύξηση κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Απριλίου του 2022 κατέγραψαν επίσης και οι τιμές των υπηρεσιών. Η εξέλιξη αυτή αφορούσε άνοδο σε τιμές βασικών υποκατηγοριών των υπηρεσιών, όπως των εστιατορίων και των καφετεριών, καθώς και των καταλυμάτων. Οι εν λόγω αυξήσεις οφείλονται κυρίως την ανάκαμψη της ζήτησης μετά τις χαλαρώσεις των περιοριστικών για την πανδημία μέτρων ανά τον

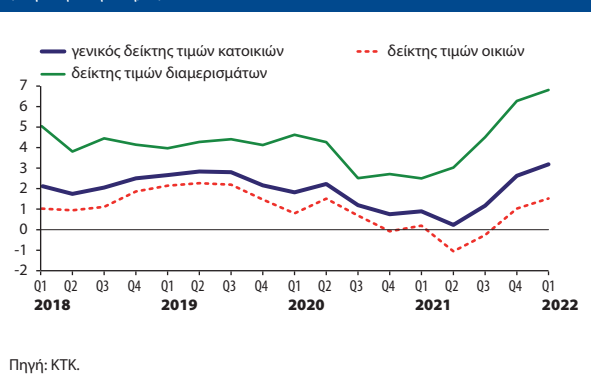
κόσμο, τις αυξήσεις στις τιμές ενέργειας και άλλων δαπανών που σχετίζονται με την πανδημία και τη ρωσική εισβολή. Την ίδια στιγμή, οι τιμές των “αεροπορικών μεταφορών επιβατών”, οι οποίες χαρακτηρίζονται από μεγάλη μεταβλητότητα, σημείωσαν σημαντική ετήσια άνοδο τον Απρίλιο του 2022. Αυτή η εξέλιξη φαίνεται να σχετίζεται από τη μία με την ανάκαμψη της ζήτησης για αεροπορικά ταξίδια και από την άλλη με τη μέχρι στιγμής περιορισμένη προσφορά ταξιδιών από και προς την Κύπρο, καθώς και με τις αυξημένες τιμές καυσίμων.

Υπό το φως των πιο πάνω εξελίξεων, ο δομικός πληθωρισμός (πληθωρισμός εξαιρουμένων των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων) ανήλθε στο 3,4% κατά το πρώτο τετράμηνο του 2022 σε σύγκριση με 0,9% την αντίστοιχη περίοδο του 2021 (Διάγραμμα Α.8α και Πίνακας Α.4, σελ. 24). Όσον αφορά τον Απρίλιο του 2022, ο δομικός πληθωρισμός ανήλθε σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, φθάνοντας στο 5% σε σύγκριση με 0,6% τον αντίστοιχο μήνα του 2021, λόγω κυρίως των προαναφερθέντων εξελίξεων στις τιμές των βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας αλλά και των υπηρεσιών, οι οποίες επηρεάστηκαν και αυτές έμμεσα από την αύξηση των τιμών της ενέργειας.

Κατασκευαστικός τομέας και τιμές ακινήτων

Οι τιμές κατοικιών στην Κύπρο κατά τα τέλη του 2021 και αρχές του 2022 παρουσίασαν επιτάχυνση, ιδιαίτερα όσον αφορά τα διαμερίσματα (Διάγραμμα Α.9). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία του Δείκτη Τιμών Κατοικιών (ΔΤΚ) της ΚΤΚ κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021 και το πρώτο τρίμηνο του 2022 οι τιμές κατοικιών κατέγραψαν ετήσιες

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.9 Δείκτης τιμών οικιών και διαμερισμάτων
(ετήσια μεταβολή, %)

αυξήσεις 2,6% και 3,2%, αντίστοιχα. Η επιτάχυνση των αυξήσεων στις τιμές κατοικιών στηρίχθηκε από το γενικότερο περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων, το σχέδιο της κυβέρνησης για μερική επιχορήγηση του επιτοκίου για νέα στεγαστικά δάνεια που ίσχυε μέχρι το τέλος του 2021, την προώθηση επενδύσεων και κινήτρων για headquartering εταιρειών υψηλής τεχνολογίας, καθώς και την αύξηση του κατασκευαστικού κόστους. Οι τιμές εμπορικών ακινήτων κατέγραψαν μειώσεις κατά το 2021 αφού σύμφωνα με στοιχεία του δείκτη της εταιρείας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στον τομέα των ακινήτων WiRE FS, οι τιμές καταστημάτων, αποθηκών και γραφείων σημείωσαν μείωση κατά 3,7%, 4,2% και 1,5%, αντίστοιχα.

Παρά την επιταχυνόμενη αύξηση των τιμών κατοικιών στην Κύπρο τα τελευταία τρίμηνα, σύμφωνα με υπολογισμούς του European Systemic Risk Board (ESRB), κατά τα τέλη του 2021 οι τιμές κατοικιών στην Κύπρο θεωρούνταν ως ελαφρώς υποτιμημένες. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αυξήσεις στην Κύπρο κυμαίνονται σε σημαντικά πιο χαμηλά επίπεδα σε σύγκριση με την Ευρωζώνη, αφού τιμές κατοικιών στην Ευρωζώνη αυξάνονται κατά 8% το 2021 σε σύγκριση με 1,2% στην Κύπρο. Παράλληλα, ο δείκτης προσδοκίων των τιμών ακινήτων για τους επόμενους τρεις μήνες, που δημοσιεύεται στις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προδιαθέτει συνέχιση της αυξητικής πορείας των τιμών. Συγκεκριμένα, ο δείκτης ανήλθε κατά μέσο όρο στο ιστορικά ψηλό επίπεδο 80,3 το πρώτο τρίμηνο του 2022 σε σχέση με 3,7 το πρώτο τρίμηνο του 2021, καταδεικνύοντας έτσι την μεγάλη σύγκλιση απόψεων στην αγορά για περαιτέρω αυξήσεις στις τιμές (Διάγραμμα Α.10).

Σημαντικό ρόλο στη διακύμανση, φαίνεται να διαδραματίζει και η αύξηση στις τιμές των

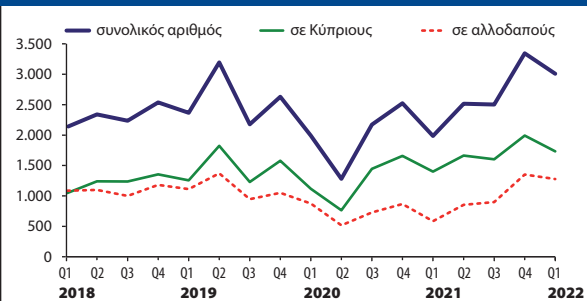

κατασκευαστικών υλικών. Ο δείκτης τιμών κατασκευαστικών υλικών, ο οποίος δημοσιεύεται από την ΣΥΚ, καταγράφει τα τελευταία έξι τρίμηνα αυξήσεις (Διάγραμμα Α.10, σελ. 28). Το πρώτο τρίμηνο του 2022 οι τιμές κατασκευαστικών υλικών κατέγραψαν ετήσια αύξηση 17,7%, με τη μεγαλύτερη αύξηση να εντοπίζεται κυρίως στα μέταλλα, αφού σύμφωνα με στοιχεία της ΣΥΚ ο δομικός χάλυβας και το σίδηρο σημείωσαν κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022 ετήσια αύξηση 46% και 38%, αντίστοιχα.

Όσον αφορά τη ζήτηση, αυτή στηρίζεται κυρίως στην εγχώρια αγορά, αλλά παράλληλα ενισχύεται σταδιακά και από την αύξηση στις συναλλαγές από ξένους (Διάγραμμα Α.11). Σύμφωνα με τα στοιχεία πωλητήριων εγγράφων του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), οι αγοραπωλησίες ακινήτων σε Παγκύπρια βάση παρουσίασαν ετήσια αύξηση 40,1% κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2022. Η αύξηση αυτή αντιστοιχεί σε ετήσια αύξηση 15,9% και 97,7% στις πωλήσεις σε εγχώριους και ξένους αγοραστές, αντίστοιχα, με τους εγχώριους αγοραστές να συνεχίζουν να αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των αγοραστών (Πίνακας Α.5).

Σύμφωνα με τη δημοσίευση Νομισματικών και Χρηματοοικονομικών Στατιστικών της ΚΤΚ, τα νέα δάνεια για αγορά κατοικίας το πρώτο τρίμηνο του 2022 αυξήθηκαν κατά 91,6% και 33,4% σε ετήσια και τριμηνιαία βάση, αντίστοιχα (€437,5 εκ. το πρώτο τρίμηνο του 2022 σε σχέση με €228,3 εκ. το πρώτο τρίμηνο του 2021 και €328 εκ. το τέταρτο τρίμηνο του 2021). Επίσης, σύμφωνα με τις ίδιες στατιστικές, το επιτόκιο οικιστικών δανείων κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022 διατηρήθηκε αμετάβλητο κατά μέσο όρο στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο 2,15%, σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2021. Σημειώνεται ότι τα κριτήρια χρηματοδότησης παρέμειναν στα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.11 Αριθμός πωλητήριων εγγράφων

Πηγή: Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Σημείωση: (1) Ο αριθμός πωλητήριων εγγράφων σε Κύπριους προκύπτει από υπολογισμούς ΚΤΚ. (2) Από το 2018Q1 έχει αλλάξει ο ορισμός του αλλοδαπού, ως εκ τούτου τα στοιχεία είναι μη-συγκρίσιμα με προηγούμενες περιόδους.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.5 Αγορά ακινήτων

(ετήσια μεταβολή, %, εκτός εάν σημειώνεται διαφορετικά)

	Ιαν.-Απρ. 2021	Ιαν.-Απρ. 2022	Απρ. 2021	Μάρτ. 2022	Απρ. 2022
Πωλητήρια έγγραφα (σύνολο)	27,6	40,1	285,2	33,4	12,7
Πωλητήρια έγγραφα (Κύπριοι) ⁽¹⁾	64,1	15,9	535,9	6,3	-2,9
Πωλητήρια έγγραφα (αλλοδαποί) ⁽¹⁾	-16,5	97,7	99,2	105,3	49,8
Δείκτης εμπιστοσύνης στον κατασκευαστικό τομέα (μέσος όρος του δείκτη) - Κύπρος	-23,8	-18,7	-22,5	-18,6	-22,5
Δείκτης εμπιστοσύνης στον κατασκευαστικό τομέα (μέσος όρος του δείκτη) - Ευρωζώνη	-1,3	8,9	2,1	8,9	7,1
Δείκτης τιμών κατασκευαστικών υλικών ⁽¹⁾	105,2	123,2	106,5	125,7	n/a

Πηγές: ΣΥΚ, ΤΚΧ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (1) Τα στοιχεία είναι μέχρι τον Απρίλιο του 2022. (2) Ο αριθμός πωλητήριων εγγράφων σε Κύπριους προκύπτει από υπολογισμούς ΚΤΚ.

Enter Exit
Full Screen
1 Εισαγωγή
2 Δεδομένα Περιβάλλον - Μακροοικονομικές και Χρηματοοικονομικές εξελίξεις
3 Εγχείριο Περιβάλλον
4 Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

ίδια αυστηρά επίπεδα σε σχέση με το τέταρτο τρίμηνο του 2021. Η αύξηση των νέων δανείων για αγορά κατοικίας που παρατηρήθηκε το πρώτο τρίμηνο του 2022, ενδεχομένως να φανερώνει την τάση υφιστάμενων δανειοληπτών να επεκτείνουν τη γραμμή πίστωσής τους για κάλυψη του αυξημένου κατασκευαστικού κόστους.

Ο τομέας των ακινήτων αναμένεται να συνεχίσει να αντιμετωπίζει προκλήσεις. Η έκταση των επιπτώσεων του πολέμου στην αγορά ακινήτων δεν έχει διαφανεί πλήρως στα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία, συνεπώς η συνεχής παρακολούθηση του τομέα είναι απαραίτητη. Τυχόν παρατεταμένες πληθωριστικές πιέσεις δύναται να οδηγήσουν σε γρηγορότερο ρυθμό αύξησης των επιτοκίων και σε συνεπακόλουθη διάβρωση των εισοδημάτων των ενδιαφερόμενων αγοραστών για ακίνητα. Σύμφωνα με πρόσφατη δημοσίευση της ΕΚΤ⁵, μια απότομη αύξηση των πραγματικών επιτοκίων θα μπορούσε να προκαλέσει διορθώσεις στις τιμές των κατοικιών της Ευρωζώνης βραχυπρόθεσμα, λόγω της αύξησης του κόστους δανεισμού. Ταυτόχρονα, η διάβρωση των πραγματικών εισοδημάτων των νοικοκυριών αναμένεται να επηρεάσει τον τύπο των ακινήτων που ζητούνται (χαμηλότερης αξίας, μικρότερου μεγέθους), ή και να αυξήσει τη ζήτηση για ενοικίαση. Αντίβαρο στις αρνητικές αυτές πιέσεις ενδεχομένως να αποτελέσει το γεγονός ότι τα ακίνητα δύναται να προσφέρουν προστασία από τον πληθωρισμό (hedging), αφού επιφέρουν τόσο επαναλαμβανόμενα έσοδα (ενοικίαση) όσο και ανατιμήσεις στην αξία του περιουσιακού στοιχείου. Έτσι, αναμένεται οι επενδυτές και τα νοικοκυριά να επιλέξουν να τοποθετήσουν μέρος των καταθέσεων που συσσωρεύτηκαν κατά τη διάρκεια της

5. Financial Stability Review, May 2022.

πανδημίας στον τομέα των ακινήτων. Η σταδιακή ενίσχυση των ξένων και εγχώριων επενδύσεων, η δρομολόγηση και επιτάχυνση σημαντικών έργων υποδομής και η δυναμική του τουρισμού δύνανται επίσης να λειτουργήσουν αντισταθμιστικά στις καθοδικές πιέσεις.

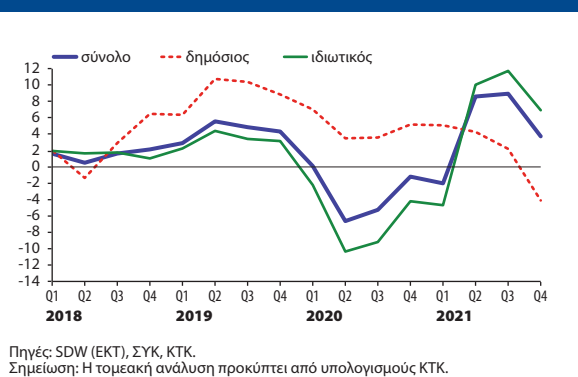
Κόστος Εργασίας

Το κόστος εργασίας κατέγραψε ανάκαμψη το 2021, μετά την αρνητική επίπτωση της πανδημίας το προηγούμενο έτος. Η διόρθωση στο κόστος εργασίας το 2021 είναι συνεπεία κυρίως της ανόδου στις ώρες εργασίας ανά απασχολούμενο (2,8%) και σε μικρότερο βαθμό, στην αύξηση του εργατικού κόστους ανά ώρα εργασίας (1,9%). Τα σχέδια στήριξης της απασχόλησης, τα οποία ήταν σε ισχύ μέχρι και τον Οκτώβριο του 2021, στόχευσαν κυρίως τον τουριστικό τομέα.

Αναλυτικότερα, η ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό κατέγραψε αύξηση⁶ 4,7% το 2021 σε σχέση με μείωση 3,2% το προηγούμενο έτος (Διάγραμμα Α.12). Η δαπάνη του δημοσίου τομέα κατέγραψε άνοδο κατά 1,4%, ενώ μεγαλύτερη αύξηση της τάξης του 5,8% καταγράφηκε στον ιδιωτικό τομέα. Η δαπάνη ανά μισθωτό στο δημόσιο τομέα, πέραν της επίδρασης από το ΓεΣΥ, είναι κυρίως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης σταδιακής κατάργησης των μειώσεων επί των απολαβών και των συντάξεων που είχαν υιοθετηθεί κατά τα έτη της κρίσης. Στον ιδιωτικό τομέα, η προαναφερθείσα άνοδος οφείλεται σε σημαντική επίδραση βάσης, συνεπεία των μειώσεων που καταγράφηκαν την περίοδο της πανδημίας. Η άνοδος παρουσιάζεται, κυρίως, στους τομείς του εμπορίου, των μετα-

6. Η επιβράδυνση που καταγράφηκε το τρίτο τρίμηνο του 2021 και η μείωση που καταγράφηκε το τέταρτο τρίμηνο του 2021 δεν αφορά μείωση στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων αλλά μείωση στο μέσο φιλοδώρημα και σύνταξης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.12 Ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό κατά τομέα απασχόλησης
(ετήσια μεταβολή, %)

φορών, των ξενοδοχείων και εστιατορίων και, σε μικρότερο βαθμό, στους τομείς της μεταποίησης, των κατασκευών και των επαγγελματικών υπηρεσιών.

Η πραγματική δαπάνη ανά μισθωτό⁷ κατέγραψε άνοδο 2,5%, μετά από τη διόρθωση από -2,3% το 2020 λόγω της πανδημίας, παρά την επάνοδο των πληθωριστικών πιέσεων οι οποίες περιόρισαν την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών (Διάγραμμα Α.13).

Σε ό,τι αφορά την παραγωγικότητα, η οποία υπολογίζεται ως η μεταβολή στο πραγματικό ΑΕΠ ανά απασχολούμενο, ο σχετικός δείκτης κατέγραψε σημαντική αύξηση 4,3% το 2021 σε σχέση με μείωση 4,5% το προηγούμενο έτος. Η διόρθωση στον εν λόγω δείκτη οφείλεται σε επίδραση βάσης λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας και των περιοριστικών μέτρων στο ΑΕΠ και την εφαρμογή μέτρων για στήριξη της απασχόλησης (Διάγραμμα Α.13, σελ. 32).

Η ανάκαμψη τόσο στη δαπάνη ανά μισθωτό όσο και στην παραγωγικότητα, μεταφράζεται σε μικρή άνοδο στο μοναδιαίο εργατικό κόστος κατά 0,4% (Διάγραμμα Α.14α), σημαντικό δείκτη ανταγωνιστικότητας έναντι εμπορικών μας εταιριών. Παρά τη σημαντική αύξηση που έχει πρόσφατα παρατηρηθεί, οι σημαντικές σωρευτικές μειώσεις στους μισθούς από το 2012, καθώς και μετά την κρίση υποβοηθούν μακροπρόθεσμα στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας. Ειδικότερα, ο δείκτης καταγράφει σωρευτική μείωση κατά 13,2% την περίοδο 2013-2016 και, παρά τις ετήσιες αυξήσεις που καταγράφονται από τότε, συνεχίζει να βρίσκεται σε χαμηλότερα επίπεδα έναντι της ζώνης του ευρώ από το 2013 (κατά περίπου 19 ποσοστιαίες μονάδες το 2021) (Διάγραμμα Α.14β).

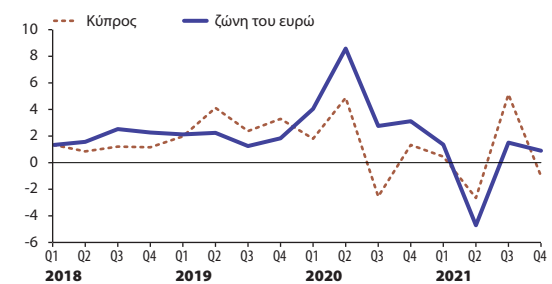
7. Σημειώνεται ότι ο αποπληθωριστής που χρησιμοποιείται είναι αυτός της ιδιωτικής κατανάλωσης και όχι αυτός του ΔΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.13 Παραγωγικότητα και πραγματική δαπάνη ανά μισθωτό
(ετήσια μεταβολή, %)

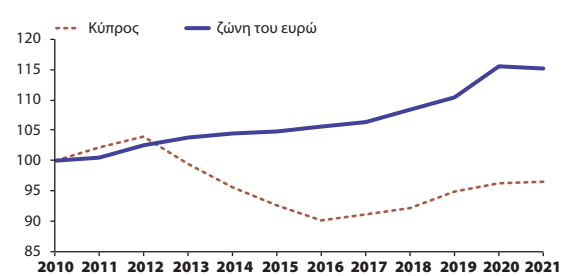
Πηγές: SDW (ΕΚΤ), ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.14α Μοναδιαίο εργατικό κόστος: Κύπρος και ζώνη του ευρώ
(ετήσια μεταβολή, %)

Πηγή: SDW (ΕΚΤ).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.14β Μοναδιαίο εργατικό κόστος: Κύπρος και ζώνη του ευρώ
(δείκτης, έτος βάσης 2010=100)

Πηγή: SDW (ΕΚΤ).

3. Αγορά Εργασίας

Οι πρόσφατες εξελίξεις μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία δεν φαίνεται να έχουν προς το παρόν επηρεάσει την αγορά εργασίας στην Κύπρο. Η ανθεκτικότητα που παρατηρείται στην αγορά εργασίας διασφαλίστηκε από την υιοθέτηση οικονομικών μέτρων από το κράτος συμβάλλοντας στη συγκράτηση τόσο της επιδείνωσης της ανεργίας όσο και της συρρίκνωσης της απασχόλησης κατά την περίοδο της πανδημίας. Σημειώνεται ότι τα μέτρα επεκτάθηκαν μέχρι και τον Οκτώβριο του 2021 και κατόπιν άρτηκαν λόγω σημαντικής βελτίωσης στο οικονομικό περιβάλλον και κατ'επέκταση στην αγορά εργασίας.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία για την αγορά εργασίας κατά την περίοδο 2021, η απασχόληση κατέγραψε σταδιακή ανάκαμψη η οποία ανήλθε στο 1,6% το τρέχον έτος σε σχέση με πτώση 1,4% το 2020 (Διάγραμμα Α.15). Η αύξηση στην απασχόληση προήλθε κυρίως από τους τομείς της Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, των Κατασκευών, των Επαγγελματικών Υπηρεσιών καθώς και του Εμπορίου, των Μεταφορών, των Ξενοδοχείων και Εστιατορίων. Οι προαναφερθείσες αυξήσεις μετριάστηκαν μερικώς από οριακή πτώση στον τομέα των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών.

Οι ώρες εργασίας ανά απασχολούμενο σημείωσαν ετήσια άνοδο 2,6% το 2021 σε σχέση με σημαντική πτώση 6% το 2020 που προέκυψε από την πλήρη ή μερική αναστολή εργασιών. Σημειώνεται ότι καταγράφηκε σημαντική άνοδος το δεύτερο τρίμηνο του 2021 (9,5%), σε συνάρτηση με τη σημαντική ανάκαμψη στο ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ, καταδεικνύοντας έτσι την περιορισμένη πιθανότητα επιδράσεων υστέρησης (hysteresis effects).

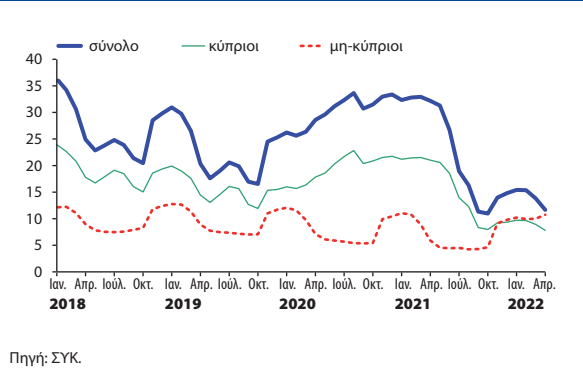

Οι αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας, αν και συγκρατημένες, αντικατοπτρίζονται στα στοιχεία της ανεργίας για το πρώτο εξάμηνο του 2021. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ), η ανεργία ανήλθε στο 7,5% το 2021 παραμένοντας στα ίδια επίπεδα σε σύγκριση με το προηγούμενο χρόνο. Με τη δημοσίευση των στοιχείων για το δεύτερο μισό του χρόνου και μετά την τελευταία ημερομηνία ενημέρωσης των στατιστικών στοιχείων του παρόντος Οικονομικού Δελτίου, η ανεργία κατέγραψε σημαντική βελτίωση φθάνοντας στο 6,4% το τέταρτο τρίμηνο του 2021 (Διάγραμμα Α.15, σελ. 33).

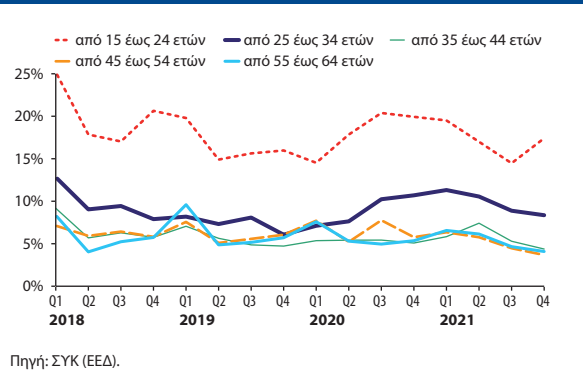
Σε σχέση με εξελίξεις στην ανεργία κατά ηλικιακή ομάδα (Διάγραμμα Α.17α, η ηλικιακή ομάδα των 25-34 ετών είχε τη μεγαλύτερη συνεισφορά, με 2,3 ποσοστιαίες μονάδες στο συνολικό ποσοστό ανεργίας του 6,3% για το τέταρτο τρίμηνο του 2021. Μικρότερη συνεισφορά στο συνολικό ποσοστό ανεργίας προέρχεται από του νέους 15-24 ετών. Το εν λόγω ποσοστό μειώθηκε στο 17,4% το τέταρτο τρίμηνο του 2021 έναντι ποσοστού 19,9% το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο, και αποτελεί περίπου 1,5 ποσοστιαίες μονάδες του συνολικού ποσοστού ανεργίας για το υπό αναφοράν τρίμηνο.

Πρόσφατα στοιχεία της ΣΥΚ για την εγγεγραμμένη ανεργία κατέδειξαν την συνεχόμενη πτωτική πορεία η οποία είναι ευδιάκριτη από τον Ιούνιο του 2021 (Διάγραμμα Α.16) μέχρι και τα πιο πρόσφατα στοιχεία για τον Απρίλιο του τρέχοντος έτους όπου καταγράφει σημαντική ετήσια μείωση κατά 64% (από 32.186 σε 11.664 άτομα). Πέραν της σημαντικής επίδρασης από την ανάκαμψη του ΑΕΠ, πρέπει να σημειωθεί ότι οι σημαντικές μειώσεις που καταγράφηκαν στα στοιχεία της εγγεγραμμένης ανεργίας από τον Ιούνιο του 2021 και

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.16 Εγγεγραμμένη ανεργία
(αριθμός ανέργων, χιλιάδες)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.17α Ανεργία κατά ηλικιακή ομάδα
(ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού)

Enter
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή

2

Δεσφές Περιβάλλον -
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Εργατικό
Περιβάλλον

4

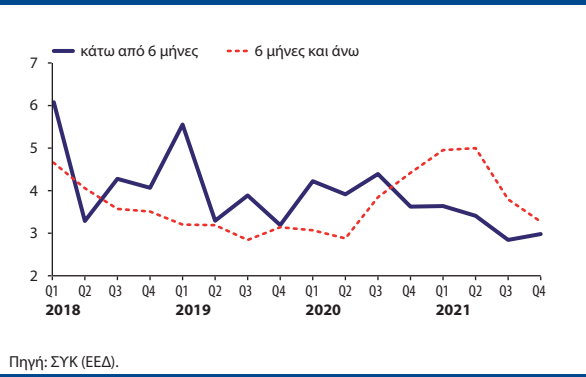
Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

εντεύθεν ήταν αναμενόμενες λόγω και του τερματισμού των αυτόματων ανανεώσεων των εγγεγραμμένων ανέργων και νέων εγγραφών ανέργων χωρίς φυσική παρουσία. Το προηγούμενο σύστημα είχε εισαχθεί από τον Μάρτιο του 2020 με στόχο την αποφυγή της εξάπλωσης του κορωνοϊού.

Σημαντική παράμετρος στην ανάλυση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας αποτελεί η μακροχρόνια εγγεγραμμένη ανεργία, όπου κατάγραψε σημαντική πτώση κατά 17.847 άτομα τον Απρίλιο του 2022 σε σύγκριση με τον αντίστοιχο περυσινό μήνα. Παράλληλα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΔ, το ποσοστό ανεργίας με διάρκεια έξι μήνες και άνω παρουσίασε μείωση το τέταρτο τρίμηνο του 2021 καταγράφοντας 3,2% σε σύγκριση με 4,4% το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο (Διάγραμμα Α.17β). Τα στοιχεία αυτά είναι ενθαρρυντικά αφού υποδηλώνουν ότι οι μακροχρόνιοι άνεργοι σταδιακά επανεπεντάσσονται στην απασχόληση.

Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΕΔ, δεν φαίνεται να υφίσταται ζήτημα διευρυνόμενης στενότητας στην αγορά εργασίας, αφού συνεχίζεται η εισροή ξένου εργατικού δυναμικού, κάτι το οποίο δύναται να καλύψει ανάγκες προσωπικού επιχειρήσεων. Επιπρόσθετα, η έρευνα κατέδειξε τη μεγάλη αύξηση των κενών θέσεων εργασίας (94,3%) το τέταρτο τετράμηνο του 2021 αντανακλώντας εν μέρει την ισχυρή οικονομική ανάκαμψη. Σε αυτή τη συγκυρία, οι μακροχρόνιοι άνεργοι δύναται να απορροφηθούν σταδιακά στο εργατικό δυναμικό, δεδομένης και της ενισχυμένης ικανότητας των Υπηρεσιών Δημόσιας Απασχόλησης για τοποθέτηση ανέργων σε κενές θέσεις εργασίας. Ταυτόχρονα, και σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (Απρίλιος 2022) αλλά και τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας, η πρόβλεψη

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.17β Ανεργία κατά διάρκεια
(ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού)

Πηγή: ΣΥΚ (ΕΕΔ).

για μείωση προσωπικού λόγω της κρίσης στην Ουκρανία παραμένει συγκρατημένη.

4. Ισοζύγιο Πληρωμών⁸

Το ισοζύγιο πληρωμών αναμένεται να καταγράψει δυσμενείς επιπτώσεις λόγω του πολέμου και των κυρώσεων που επιβλήθηκαν στη Ρωσία. Από την πλευρά των εξαγωγών, σημαντικές απώλειες αναμένονται στις εξαγωγές υπηρεσιών, ειδικότερα προς τη Ρωσία λόγω των κυρώσεων καθώς και συνεπεία της χειροτέρευσης της διεθνούς οικονομικής δραστηριότητας και της αυξημένης αβεβαιότητας. Επηρεαζόμενοι τομείς περιλαμβάνουν κυρίως τον τουρισμό και, σε μικρότερο βαθμό, τις μεταφορές, τις χρηματοοικονομικές και άλλες επαγγελματικές υπηρεσίες, καθώς και τις υπηρεσίες πληροφορικής. Από την πλευρά των εισαγωγών, λόγω περαιτέρω αυξήσεων σε τιμές αγαθών και πρώτων υλών (πετρέλαιο, σιτηρά, κτλ.) καθώς και σχετικής ανελαστικότητας στη ζήτηση κάποιων εισαγωγών, αναμένονται αυξήσεις, επιβαρύνοντας το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Το εύρος των προαναφερθέντων επιπτώσεων εξαρτάται από τη διάρκεια του πολέμου και των κυρώσεων.

Διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία για το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) υπάρχουν μέχρι το τέλος του 2021. Συγκεκριμένα, το έλλειμμα του ΙΤΣ το 2021, μειώθηκε στα €1.695,8 εκατ. (-7,2% του ΑΕΠ) σε σύγκριση με έλλειμμα €2.177,2 εκατ. (-10,1% του ΑΕΠ) το 2020 (Πίνακας Α.6 και Διάγραμμα Α.18). Η βελτίωση του ελλείμματος προέρχεται κυρίως από την αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυ-

8. Τα στοιχεία των εξωτερικών στατιστικών επηρεάζονται σημαντικά από την ταξινόμηση των οντοτήτων ειδικού σκοπού (ΟΕΣ) ως κατοίκους Κύπρου και ιδιαίτερα από αυτές που θεωρούνται οικονομικοί ιδιοκτήτες κινητού εξοπλισμού μεταφοράς (κυρίως πλοία). Σημειώνεται ότι οι συναλλαγές των ΟΕΣ δεν επηρεάζουν, αλλά ούτε και επηρεάζονται ουσιαστικά από τον κύκλο της εγχώριας οικονομίας.

γίου υπηρεσιών, η οποία μετριάστηκε από τη χειροτέρευση στο λογαριασμό του πρωτογενούς εισοδήματος και του ισοζυγίου αγαθών. Η βελτίωση του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών είναι αποτέλεσμα της βελτίωσης της επιδημιολογικής εικόνας μετά το πρώτο τρίμηνο του 2021, καθώς και των χαλαρώσεων στα διάφορα περιοριστικά μέτρα που είχαν υιοθετηθεί για περιορισμό της πανδημίας, καταγράφοντας αύξηση των τουριστικών εσόδων. Παράλληλα, το έλλειμμα του ΙΤΣ διορθωμένο ως προς την επίδραση των ΟΕΣ, κατέγραψε μικρή βελτίωση και ανήλθε στα €2.014,3 εκατ. (-8,6% του ΑΕΠ), σε σχέση με -€2.092,5 εκατ. (-9,7% του ΑΕΠ) το 2020 (Πίνακας Α.6 και Διάγραμμα Α.18).

Αναλυτικά, το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αγαθών επιδεινώθηκε και ανήλθε στα €4.292,5 εκατ. το 2021 σε σύγκριση με €4.151,2 εκατ. το προηγούμενο έτος, λόγω της μεγαλύτερης αύξησης που κατέγραψαν οι εισαγωγές σε σχέση με τις εξαγωγές αγαθών. Σημειώνεται ότι, οι καθαρές συναλλαγές των ΟΕΣ κατά το 2021, μετρίασαν σε κάποιο βαθμό την διευρυνση του εμπορικού ισοζυγίου αγαθών (Διάγραμμα Α.18). Η αύξηση των εισαγωγών προέρχεται κυρίως από τις εισαγωγές αγαθών για επενδύσεις και εγχώρια κατανάλωση. Πιο συγκεκριμένα, αυξήθηκαν οι εισαγωγές ενδιάμεσων, καταναλωτικών και κεφαλαιουχικών αγαθών, συνεπεία της ανάκαμψης της εγχώριας ζήτησης. Μεγάλη αύξηση κατέγραψαν και οι εισαγωγές καυσίμων, προερχόμενη από τις ισχυρές αυξήσεις των τιμών των πετρελαιοειδών, παρά την μείωση που καταγράφηκε στον όγκο των εισαγωγών.

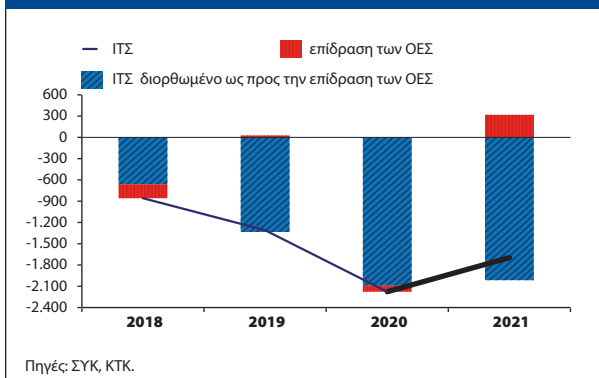
Το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών ανήλθε στα €4.542,7 εκατ. το 2021, καταγράφοντας αύξηση €937,1 εκατ. σε σχέση με το 2020, λόγω της μεγαλύτερης αύξησης που κατέγραψαν οι εξαγωγές έναντι των εισα-

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.6 Ισοζύγιο Πληρωμών (κύριες κατηγορίες)

	2020 (€ εκατ.)	2021 (€ εκατ.)	Μεταβολή (€ εκατ.)
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-2.177,2	-1.695,8	481,4
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών διορθωμένο ως προς την επίδραση των ΟΕΣ	-2.092,5	-2.014,3	78,2
Ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών	-545,7	250,2	795,9
Ισοζύγιο αγαθών	-4.151,2	-4.292,5	-141,2
Εξαγωγές αγαθών	2.966,8	3.586,9	620,1
<i>εκ των οποίων:</i>			
εξαγωγές αγαθών των ΟΕΣ	870,5	1.116,2	245,8
Εισαγωγές αγαθών	7.118,0	7.879,3	761,3
<i>εκ των οποίων:</i>			
εισαγωγές αγαθών των ΟΕΣ	1.304,5	1.186,9	-117,6
Ισοζύγιο υπηρεσιών	3.605,5	4.542,7	937,1
Εξαγωγές υπηρεσιών	13.415,4	15.397,9	1.982,5
Εισαγωγές υπηρεσιών	9.809,8	10.855,2	1.045,4
Πρωτογενές εισόδημα (καθαρό)	-1.281,3	-1.733,0	-451,7
Δευτερογενές εισόδημα (καθαρό)	-350,2	-213,0	137,2
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (ως % του ΑΕΠ)	-10,1	-7,2	
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών διορθωμένο ως προς την επίδραση των ΟΕΣ (ως % του ΑΕΠ)	-9,7	-8,6	

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.18 Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) (€ εκατ.)

γωγών υπηρεσιών (Πίνακας Α.7). Οι εξαγωγές υπηρεσιών και ειδικότερα του τουρισμού, αποτελούν ένα σημαντικό μέγεθος για σκοπούς ανάλυσης της κυπριακής οικονομίας, αφού η Κύπρος αποτελεί τουριστικό και επιχειρηματικό κέντρο και η οικονομία της στηρίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στην προσφορά υπηρεσιών. Μετά το μεγάλο πλήγμα που δέχθηκε ο τουρισμός το 2020 από την εξάπλωση της πανδημίας, κατά το 2021 ανέκαμψε σημαντικά, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς και φθινοπωρινούς μήνες. Το ξέσπασμα του πολέμου μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας και οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στη Ρωσία αναμένεται να πλήξουν τις εξαγωγές υπηρεσιών και περισσότερο τον τουρισμό (κυρίως από τη Ρωσία). Επίσης, αρνητικά, αναμένεται να επηρεαστούν και άλλες υπηρεσίες όπως οι μεταφορές, οι χρηματοοικονομικές και άλλες επαγγελματικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες πληροφορικής.

Ειδικότερα, οι εξαγωγές υπηρεσιών (Πίνακας Α.7) το 2021 κατέγραψαν ετήσια αύξηση 14,8% (€1.982,5 εκατ.) προερχόμενη από όλες τις κύριες κατηγορίες. Συγκεκριμένα, η μεγαλύτερη αύξηση προήλθε από την κατηγορία των ταξιδιωτικών εσόδων (€1.099,4 εκατ.), τα οποία περιλαμβάνουν τα έσοδα από τον τουρισμό (αναλυτικά, οι εξελίξεις και τα πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία για τον τουρισμό περιγράφονται στην επόμενη υποενότητα, βλ. Τουρισμός). Αύξηση κατέγραψαν οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες (€319,5 εκατ.), συνεπεία της επέκτασης του κύκλου εργασιών των επενδυτικών εταιρειών λόγω της πανδημίας. Επίσης, οι υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης αυξήθηκαν κατά €250,1 εκατ. και οι μεταφορές κατά €130 εκατ.

Παράλληλα, το 2021, οι εισαγωγές υπηρεσιών (Πίνακας Α.7) αυξήθηκαν κατά 10,7%

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.7 Ισοζύγιο Υπηρεσιών (κύριες κατηγορίες)
(€ εκατ.)

	2020 (€ εκατ.)	2021 (€ εκατ.)	Μεταβολή (€ εκατ.)
Ισοζύγιο υπηρεσιών	3.605,5	4.542,7	937,1
Εξαγωγές υπηρεσιών	13.415,4	15.397,9	1.982,5
<i>εκ των οποίων:</i>			
Μεταφορές	2.987,7	3.117,7	130,0
Ταξίδια	602,1	1.701,5	1.099,4
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	5.151,5	5.471,0	319,5
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	3.042,9	3.293,0	250,1
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	788,2	820,1	31,9
Εισαγωγές υπηρεσιών	9.809,8	10.855,2	1.045,4
<i>εκ των οποίων:</i>			
Μεταφορές	1.718,5	1.887,9	169,4
Ταξίδια	614,1	831,0	216,9
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	3.381,2	3.493,5	112,4
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	2.259,5	2.604,6	345,1
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	1.153,7	1.262,1	108,5

Πηγή: ΚΤΚ.

Enter
Exit

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Εγχώριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

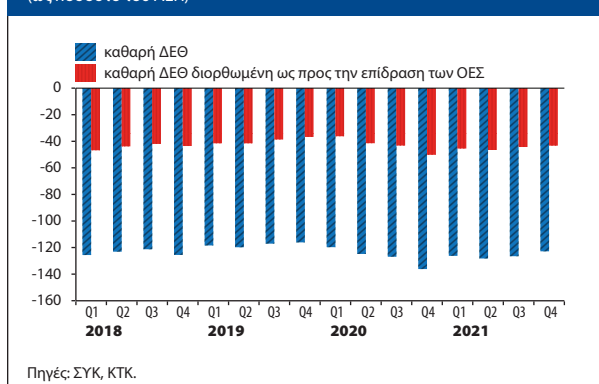
(€1.045,4 εκατ.) αποτέλεσμα των αυξήσεων στις πλείστες κατηγορίες. Τη μεγαλύτερη αύξηση κατέγραψαν οι υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης (€345,1 εκατ.). Η αύξηση στην κατηγορία των ταξιδιών (€216,9 εκατ.) συγκρατήθηκε από τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης του εγχώριου τουρισμού, λόγω της πανδημίας, με μεγάλο αριθμό Κυπρίων να επιλέγει να κάνει τις διακοπές του εγχώρια.

Στον λογαριασμό του πρωτογενούς εισοδήματος (το οποίο περιλαμβάνει κυρίως εισόδημα από εξαρτημένη εργασία και επενδύσεις) το έλλειμμα διευρύνθηκε κατά €451,7 εκατ. το 2021 και ανήλθε στα €1.733 εκατ. Αυτό συνδέεται, κατά κύριο λόγο, με το εισόδημα από άμεσες επενδύσεις και πιο συγκεκριμένα από τη μεγαλύτερη μείωση του εισοδήματος των Κυπρίων επενδυτών από το εξωτερικό, σε σχέση με το αντίστοιχο εισόδημα των ξένων επενδυτών στη Κύπρο. Αντίθετα, το έλλειμμα του δευτερογενούς εισοδήματος (το οποίο περιλαμβάνει κυρίως τρέχουσες μεταβιβάσεις) συρρικνώθηκε, συνεπεία των αυξημένων κεφαλαίων που απορρόφησε η Κυβέρνηση από τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Πίνακας Α.6, σελ. 37).

Όσον αφορά το ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών, το 2021 καταγράφηκαν εισροές, κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα και από την έκδοση χρεογράφων της κυβέρνησης.

Η καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση (ΔΕΘ) έφθασε στα -€28,8 δισ. (-122,8% του ΑΕΠ) στο τέλος του 2021, κυρίως λόγω της συμπερίληψης των στοιχείων της οικονομικής ιδιοκτησίας κινητού εξοπλισμού μεταφοράς (κυρίως πλοία) των ΟΕΣ που είναι εγγεγραμμένες στην Κύπρο (Διάγραμμα Α.19). Οι εν λόγω εταιρείες διατηρούν μεγάλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, με την πλειοψηφία του ενεργητικού τους να αποτελείται κυρίως

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.19 Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση (ΔΕΘ)
(ως ποσοστό του ΑΕΠ)

από πλοία, τα οποία ωστόσο δεν περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της ΔΕΘ, καθώς δεν αντιπροσωπεύουν χρηματοοικονομικά μέσα. Σημειώνεται ότι η χρηματοδότηση αυτή δεν αποτελεί ουσιαστικό κίνδυνο για το κυπριακό χρηματοπιστωτικό σύστημα αφού γίνεται σχεδόν εξ ολοκλήρου από μη εγχώριες πηγές.

Η καθαρή ΔΕΘ διορθωμένη ως προς την επίδραση των ΟΕΣ, είναι βελτιωμένη κατά 79,5 ποσοστιαίες μονάδες και ανέρχεται στα -€10,1 δισ. ή -43,3% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με -€10,8 δισ. (-50,1% του ΑΕΠ) το τέλος του 2020 (Διάγραμμα Α.19, σελ. 39). Η βελτίωση της καθαρής ΔΕΘ ως ποσοστό του ΑΕΠ επηρεάστηκε θετικά από την ανάκαμψη του ΑΕΠ το 2021.

Τουρισμός

Ο τουριστικός τομέας αποτελεί ένα κύριο πυλώνα ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας. Ο τομέας ακόμη δεν πρόλαβε να ανακάμψει πλήρως από το ισχυρότατο πλήγμα που υπέστηκε από την πανδημία. Ο πόλεμος μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας, αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά τον τουριστικό κλάδο.

Πιο συγκεκριμένα, το 2021 οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν στα 1,9 εκατ. τουρίστες, σημειώνοντας ετήσια αύξηση 206,7% (Πίνακας Α.8 και Διάγραμμα Α.20α). Αξιοσημείωτες αυξήσεις άρχισαν να καταγράφονται από τους καλοκαιρινούς μήνες, που έχουν και την μεγαλύτερη βαρύτητα, με αποτέλεσμα οι αφίξεις τουριστών το 2021 να ανέλθουν στο 49% του επιπέδου του 2019. Παράγοντες που συνέβαλαν θετικά στις εξελίξεις περιλαμβάνουν τη βελτίωση της επιδημιολογικής εικόνας, τη χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων και τις καλές καιρικές συνθήκες που επικράτησαν στη Κύπρο κατά τους φθινοπω-

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.8 Τουρισμός

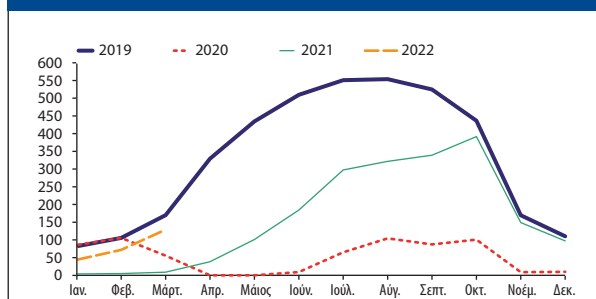
	Αφίξεις τουριστών (χιλ.)	Έσοδα από τουρισμό (€ εκατ.)	Κατά κεφαλήν δαπάνη (€)
2020	631,6	392,0	620,6
2021	1.937,0	1.514,0	781,6
ετήσια % μεταβολή	206,7	286,2	25,9
2021 Ιαν - Φεβρ.	8,9	6,6	741,6
2022 Ιαν. - Φεβρ.	115,9	67,8	585,0
ετήσια % μεταβολή	1.202,2	927,3	-21,1
2021 Ιαν - Μάρτ.	17,7	n/a	n/a
2022 Ιαν. - Μάρτ.	244,7	n/a	n/a
ετήσια % μεταβολή	1.282,5	n/a	n/a

Πηγή: ΣΥΚ.

Σημείωση: Λόγω της πανδημίας COVID-19 η είσοδος στη Δημοκρατία απαγορεύθηκε για την περίοδο 15/3-8/6/2020 και έκτοτε υπήρξε σταδιακή άρση των μέτρων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.20α Αφίξεις τουριστών

(αριθμός ατόμων, χιλιάδες)

Πηγή: ΣΥΚ.

Σημείωση: Λόγω της πανδημίας COVID-19 η είσοδος στη Δημοκρατία απαγορεύθηκε για την περίοδο 15/3-8/6/2020 και έκτοτε υπήρξε σταδιακή άρση των μέτρων.

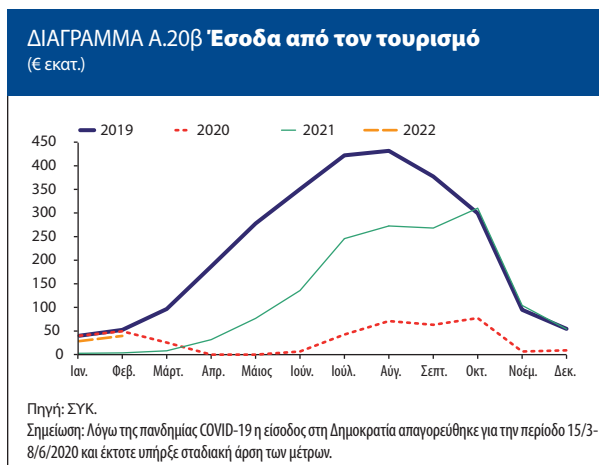
ρινούς μήνες. Κύριες πηγές τουρισμού αποτέλεσαν οι αφίξεις από τη Ρωσία με 518 χιλ. τουρίστες και το Ηνωμένο Βασίλειο με 386 χιλ. τουρίστες.

Τα έσοδα από τον τουρισμό το 2021 κατέγραψαν επίσης αύξηση και ανήλθαν στα €1.514 εκατ. σε σχέση με €392 εκατ. το 2020 (Πίνακας Α.8, σελ. 40 και Διάγραμμα Α.20β). Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλαν τόσο ο αυξημένος αριθμός τουριστικών αφίξεων όσο και η αύξηση κατά 25,9% στην κατά κεφαλήν δαπάνη.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο του 2022, οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν στις 245 χιλ., σε σχέση με μόλις 18 χιλ. τουρίστες το αντίστοιχο τρίμηνο του 2021 (Πίνακας Α.8 και Διάγραμμα Α.20α, σελ. 40). Σημειώνεται ότι, ο μικρός αριθμός αφίξεων το πρώτο τρίμηνο του 2021 ήταν επηρεασμένος από την έξαρση της πανδημίας και των περιοριστικών μέτρων. Κύριες πηγές τουρισμού για το πρώτο τρίμηνο του 2022 αποτέλεσαν οι αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο (69 χιλ. τουρίστες), τη Γερμανία (21 χιλ.) και το Ισραήλ (20 χιλ.). Παράλληλα, αυξημένα καταγράφονται και τα έσοδα της πρώτης διμηνίας του 2022 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021.

Λόγω της αβεβαιότητας σε σχέση με την έκβαση του πολέμου και των εκατέρωθεν κυρώσεων, με συνεπακόλουθη επίπτωση στις τουριστικές ροές από Ρωσία, που αποτελούσαν μέχρι πρόσφατα τη δεύτερη μεγαλύτερη αγορά, αλλά και της πανδημίας, οι προκλήσεις του τουριστικού τομέα είναι ιδιαίτερα μεγάλες το 2022. Εντούτοις αναμένεται καλύτερη επίδοση από πέρυσι, με σταδιακή ανάκαμψη, και τον τουρισμό να επανέρχεται στα επίπεδα του 2019 το 2024 (βλ. Μακροοικονομικές Προβλέψεις).

Στην προσπάθεια ενίσχυσης του τομέα, σημαντική ώθηση παρέχουν τα κρατικά μέτρα

Enter
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Εγχώριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

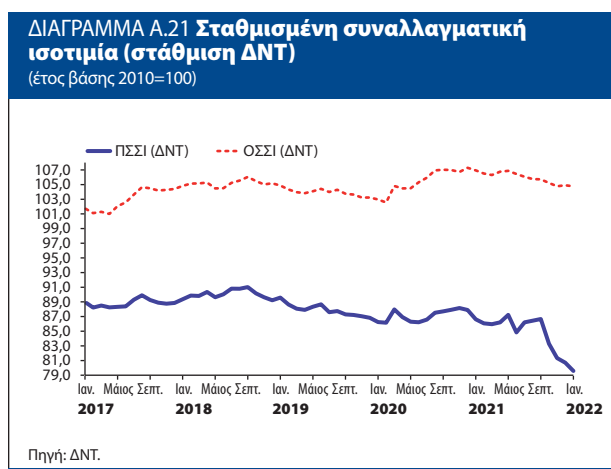
στήριξης που περιλαμβάνουν κίνητρα για εγχώριο τουρισμό. Τα μέτρα επεκτάθηκαν μέχρι και τον Ιούλιο του 2022, αφού αποδείχτηκε ότι συνέβαλαν θετικά κατά το 2021 και μετρίασαν, σε κάποιο βαθμό, τις απώλειες στη ξενοδοχειακή βιομηχανία.

Σημειώνονται οι προσπάθειες του Υφυπουργείου τουρισμού για κάλυψη των απωλειών της Ρωσικής αγοράς από υψηλότερη ζήτηση από άλλες αγορές, όπως Γερμανία, Αυστρία, Ελβετία και Σκανδιναβικές χώρες. Επιπλέον, σημαντικές εξελίξεις αποτελούν οι ανακαινίσεις ξενοδοχείων και η δημιουργία νέων υποδομών, όπως η ανέγερση πολυτελών ξενοδοχειακών μονάδων, μαρίνων και του καζίνο-θερέτρου, που αναμένεται να προσελκύσει μεγάλο αριθμό τουριστών, με τη λειτουργία του περί τα τέλη του 2022. Γενικότερος στόχος των προσπαθειών που ξεκίνησαν πριν λίγα χρόνια είναι η προσέλκυση περισσότερων τουριστών κατά τους χειμερινούς μήνες και η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

Σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία

Στο **Διάγραμμα Α.21** φαίνεται ο δείκτης της σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας (ΣΣΙ) του ευρώ στην Κύπρο, σε ονομαστικούς (ΟΣΣΙ) και πραγματικούς (ΠΣΣΙ)⁹ όρους όπως υπολογίζονται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Στο εν λόγω διάγραμμα διαφάνεται ότι ο δείκτης σε ονομαστικούς όρους καταγράφει τάση αποδυνάμωσης από τον Αύγουστο του 2021 μέχρι και τον Ιανουάριο του 2022, σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Παράλληλα, ο ΠΣΣΙ καταγράφει αποδυνάμωση από την αρχή του 2021, η οποία γίνεται εντονότερη από τον Οκτώβριο του 2021. Σε γενικές γραμμές, η πορεία του δείκτη ΠΣΣΙ, καθώς και η διεύρυνση της

9. Ο δείκτης σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ στην Κύπρο σε πραγματικούς όρους (ΠΣΣΙ) υπολογίζεται μηνιαία από το ΔΝΤ και λαμβάνει υπόψη τις εμπορικές σχέσεις της Κύπρου με τους 26 κύριους εταίρους (χώρες).

ψαλίδας μεταξύ των δεικτών ΟΣΣΙ και ΠΣΣΙ επηρεάστηκε κυρίως από την πορεία του ευρώ σε σχέση με άλλα νομίσματα, καθώς και από τις εγχώριες εξελίξεις και συγκεκριμένα από τον χαμηλότερο πληθωρισμό που καταγράφηκε στην Κύπρο σε σύγκριση με τους εμπορικούς της εταίρους.

Ο δείκτης ΠΣΣΙ, ο πληθωρισμός, καθώς και το μοναδιαίο εργατικό κόστος που αναλύθηκε στην προηγούμενη ενότητα, αποτελούν μεγέθη που αντανακλούν σε σημαντικό βαθμό την ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας. Για παράδειγμα, χαμηλότερο μοναδιαίο εργατικό κόστος (βλ. εργατικό κόστος) και χαμηλότερη ΠΣΣΙ στην Κύπρο σε σύγκριση με ανταγωνίστριες χώρες υποδηλώνουν ότι οι εγχώριες εξαγωγές τείνουν να είναι περισσότερο ελκυστικές ως προς την τιμή. Ο πληθωρισμός σχετίζεται, μεταξύ άλλων παραγόντων, και με τα δύο προαναφερθέντα μεγέθη και ως εκ τούτου αντανακλά επίσης το βαθμό ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας.

5. Συνθήκες χρηματοδότησης και πιστωτικές εξελίξεις^{10,11}

Οι εξελίξεις στον εγχώριο τραπεζικό τομέα (δάνεια και καταθέσεις) βελτιώθηκαν το 2021, παρά τη συνέχιση της πανδημίας, ως αποτέλεσμα της δυναμικής ανάκαμψης της εγχώριας οικονομίας σε συνδυασμό με την έγκαιρη και ευρεία δέσμη μέτρων δημοσιονομικής και νομισματικής στήριξης που υιοθετήθηκαν.

Συγκεκριμένα, ο εγχώριος χρηματοπιστωτικός τομέας εξέρχεται σταδιακά από την

10. Για αναλυτική επεξήγηση της μεθοδολογίας και τεχνικής ανάλυσης των καταθέσεων και πιστωτικής επέκτασης βλέπε τις Τεχνικές Σημειώσεις στη σελ. 74.
11. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία που αναλύονται στην παρούσα ενότητα του *Οικονομικού Δελτίου* και αναφέρονται σε κατοίκους Κύπρου εξαιρούν τις Οντότητες Ειδικού Σκοπού (ΟΕΣ) οι οποίες κατατάσσονται στην κατηγορία των μη κατοίκων, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

πανδημική κρίση παραμένοντας ανθεκτικός και καλύτερα προετοιμασμένος να αντιμετωπίσει τις οικονομικές συνέπειες από τις πρόσφατες γεωπολιτικές εξελίξεις, και συγκεκριμένα τις επιπτώσεις από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία περί τα τέλη Φεβρουαρίου του 2022, αναπόφευκτα δημιουργεί νέες προκλήσεις για τις εγχώριες και παγκόσμιες προοπτικές ανάπτυξης. Παρόλα αυτά, οι άμεσες επιπτώσεις του πολέμου δεν φαίνεται να αποτελούν απειλή για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου, καθώς η απευθείας έκθεση του εγχώριου τραπεζικού τομέα έναντι της Ρωσίας και της Ουκρανίας βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Επιπλέον, η RCB Bank, μια από τις συστημικές τράπεζες στην Κύπρο, της οποίας το επιχειρηματικό μοντέλο επηρεάστηκε από τον πόλεμο και τις επακόλουθες κυρώσεις που επιβλήθηκαν, αποφάσισε όπως τερματίσει οικειοθελώς τις τραπεζικές της δραστηριότητες, με το σχέδιο εθελούσιας σταδιακής παύσης των τραπεζικών εργασιών της να προβλέπει την πλήρη αποπληρωμή των καταθετών της. Μέρος των δανείων της έχουν ήδη πωληθεί στην Ελληνική τράπεζα, και θα μετατραπεί σταδιακά σε εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων. Χάρη στην έγκαιρη, δραστική και συντονισμένη εφαρμογή μέτρων της ΚΤΚ και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού, διασφαλίστηκε η θωράκιση του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος χωρίς να προκύψουν αρνητικές επιδράσεις στον υπόλοιπο τραπεζικό τομέα. Ως αποτέλεσμα, δεν προκλήθηκε οποιαδήποτε επίπτωση στα δημόσια οικονομικά ή στο σύστημα Εγγύησης Καταθέσεων και ενισχύθηκε έτσι η εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα της Κύπρου.

Οι πιο πάνω εξελίξεις επήλθαν σε μια

χρονική περίοδο ισχυρής ρευστότητας και επαυξημένης ικανότητας του συστήματος να απορροφά τυχόν κραδασμούς, καθώς τον Φεβρουάριο του 2022 οι συνολικές καταθέσεις ανέρχονταν στα €51,5 δισ., στα ίδια επίπεδα με τον Δεκέμβριο του 2021. Σημειώνεται ότι, το επίπεδο αυτό είναι το υψηλότερο που έχει καταγραφεί από τον Μάιο του 2013 σε σύγκριση με €48,2 δισ. τον Δεκέμβριο του 2020. Τον Μάρτιο του 2022 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), οι συνολικές καταθέσεις διαμορφώθηκαν στα €50,5 δισ., με το μερίδιο καταθέσεων των κατοίκων Κύπρου¹² να ανέρχεται στο 83%, γεγονός που ενισχύει σημαντικά την σταθερότητα του τομέα.

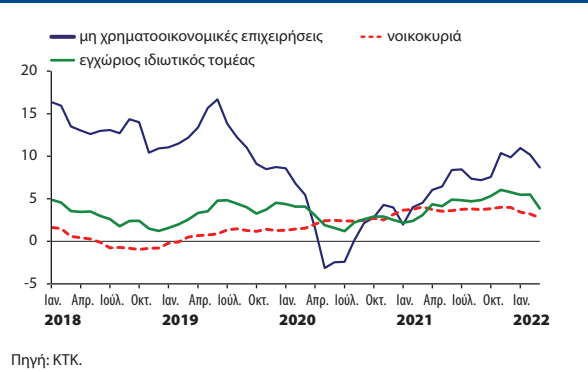
Αναλυτικότερα, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των καταθέσεων του εγχώριου ιδιωτικού τομέα έφθασε στο 3,9% τον Μάρτιο του 2022 σε σχέση με 5,8% στο τέλος του 2021 και 3,1% τον Μάρτιο του 2021. Η επιβράδυνση που παρατηρήθηκε είναι αποτέλεσμα των εκροών που σημειώθηκαν, κυρίως λόγω των προαναφερθέντων εξελίξεων με την RCB Bank. Συγκεκριμένα, η ετήσια μεταβολή των καταθέσεων των εγχώριων νοικοκυριών διαμορφώθηκε στο 2,8% τον Μάρτιο του 2022 σε σύγκριση με 4% τον Δεκέμβριο του 2021 και Μάρτιο του 2021 αντίστοιχα, ενώ των μη-χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων έφθασε στο 8,7% από 9,9% τον Δεκέμβριο του 2021 και 4,5% τον Μάρτιο του 2021 (Διάγραμμα Α.22).

Την ίδια στιγμή, οι καταθέσεις των μη κατοίκων Κύπρου οι οποίες ανέκαθεν χαρακτηρίζονταν από υψηλή μεταβλητότητα, επίσης σημείωσαν επιβράδυνση, φθάνοντας στο 3,5% τον Μάρτιο του 2022 σε σύγκριση με 4,9% τον Δεκέμβριο του 2021. Παρέμειναν ωστόσο σε θετικούς ρυθμούς μεταβολής σε σύγκριση με -5,1% τον Μάρτιο του 2021 (Διάγραμμα Α.23).

12. Συμπεριλαμβανομένων των ΟΕΣ.

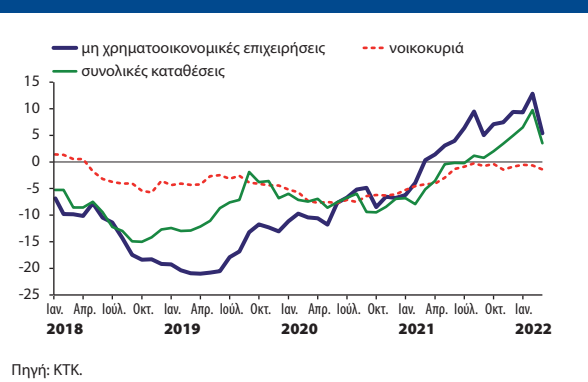
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.22 Καταθέσεις από τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα

(ετήσια μεταβολή, %)

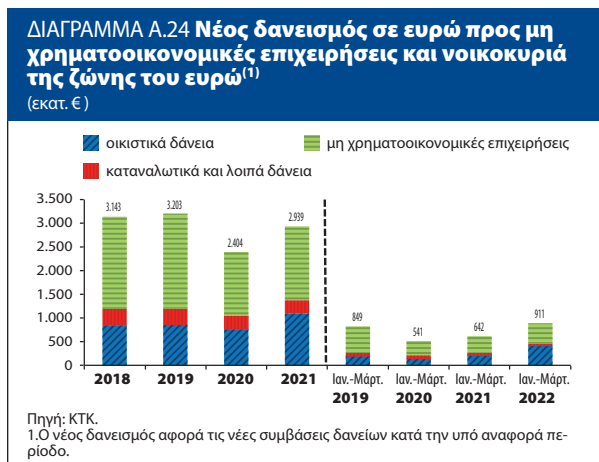

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.23 Καταθέσεις μη κατοίκων Κύπρου

(ετήσια μεταβολή, %)

Σε σχέση με την πιστωτική επέκταση, η ανάκαμψη του νέου δανεισμού προς τον μη χρηματοοικονομικό ιδιωτικό τομέα¹³, η οποία ξεκίνησε από τα μέσα του 2020, συνεχίστηκε και το πρώτο τρίμηνο του 2022, ξεπερνώντας τον νέο δανεισμό που είχε καταγραφεί κατά το αντίστοιχο προ-πανδημίας τρίμηνο του 2019. Η εξέλιξη αυτή σημειώθηκε παρά τη λήξη του σχεδίου επιδότησης επιτοκίων από το κράτος για νέα επιχειρηματικά και στεγαστικά δάνεια (Δεκέμβριος 2021). Συγκεκριμένα, ο νέος δανεισμός προς τον μη χρηματοοικονομικό ιδιωτικό τομέα έφθασε στα €911 εκατ. τους πρώτους τρεις μήνες του 2022 σε σύγκριση με €642 εκατ. και €849 εκατ. την ίδια περίοδο του 2021 και 2019, αντίστοιχα (Διάγραμμα Α.24). Η αύξηση στον νέο δανεισμό αφορά τόσο τα νέα δάνεια προς μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις όσο και προς νοικοκυριά για οικιστικούς σκοπούς. Συγκεκριμένα, τα νέα στεγαστικά δάνεια το πρώτο τρίμηνο του 2022 έφθασαν στα €438 εκατ., καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδο από τότε που τα εν λόγω στοιχεία είναι διαθέσιμα (τέλος του 2014). Ενδεχόμενα, η αύξηση του νέου δανεισμού προς νοικοκυριά για οικιστικούς σκοπούς να αντικατοπτρίζει εν μέρει το σημαντικά υψηλότερο κόστος κατασκευής που καταγράφεται τον τελευταίο καιρό. Παράλληλα, ο νέος δανεισμός προς τις μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις έφθασε στα €420 εκατ. κατά τους πρώτους τρεις μήνες του 2022 σε σύγκριση με €346 εκατ. την ίδια περίοδο του 2021. Ο νέος δανεισμός προς τις επιχειρήσεις πιθανόν να αφορά αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες για κεφάλαια κίνησης απόρροια των διαταραχών της εφοδιαστικής αλυσίδας καθώς και για αύξηση των αποθεμάτων εμπορευμάτων ως προληπτική αντίδραση των επιχειρήσεων στο περιβάλλον αυξημένης αβεβαιότητας. Από την άλλη, η αυξημένη αβεβαιότητα λόγω

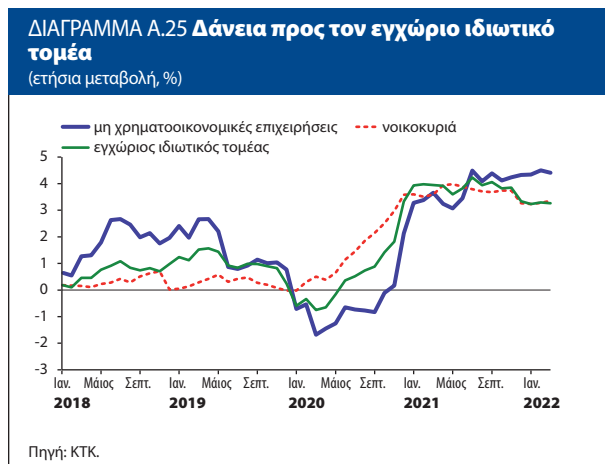
13. Νέα συμβόλαια δανείων σε ευρώ σε μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις και νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ.

των πρόσφατων γεωπολιτικών εξελίξεων φαίνεται να οδήγησε στη μείωση του νέου δανεισμού προς μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις για νέα δάνεια πέραν του €1 εκατ. το πρώτο τρίμηνο του 2022 σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Υποστηριζόμενος από την αύξηση στον νέο δανεισμό, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των καθαρών δανείων¹⁴ προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα¹⁵ τον Μάρτιο του 2022 παρέμεινε σε γενικές γραμμές στα αυξημένα επίπεδα που καταγράφονται από τον Δεκέμβριο του 2020 παρά τη λήξη του αρχικού μέτρου αναστολής πληρωμής δόσεων δανείων (Δεκέμβριος 2020). Συγκεκριμένα, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των καθαρών δανείων του εν λόγω τομέα διαμορφώθηκε στο 3,3% τον Μάρτιο του 2022, αμετάβλητος σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2021 και Δεκέμβριο του 2020. Αναλυτικότερα, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των καθαρών δανείων των εγχώριων μη χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων ανήλθε στο 4,4% τον Μάρτιο του 2022, ενώ των εγχώριων νοικοκυριών διαμορφώθηκε στο 3,4% (Διάγραμμα Α.25). Από τα δάνεια προς νοικοκυριά, τον μεγαλύτερο ρυθμό μεταβολής τον Μάρτιο του 2022, της τάξης του 5,6%, κατέγραψαν τα στεγαστικά δάνεια. Στο πλαίσιο των γενικευμένων ανατιμήσεων και ελλείψεων προϊόντων και με τους καταναλωτές να κρατούν μια πιο συντηρητική στάση όπως διαφαίνεται και από τα αποτελέσματα της πιο πρόσφατης Έρευνας Τραπεζικών Χορηγήσεων (βλέπε πιο κάτω), ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των καταναλωτικών δανείων των εγχώριων νοικοκυριών περιορίστηκε στο 0,5% στο τέλος Μαρτίου του 2022. Αντίστοιχα, ο ετήσιος ρυθμός μετα-

14. Τα καθαρά δάνεια ισούνται με τον νέο δανεισμό συν την κεφαλαιοποίηση τόκων μείον τις αποπληρωμές.

15. Ο εγχώριος ιδιωτικός τομέας αναφέρεται σε μη ΝΧΙ κατοίκους Κύπρου, εξαιρουμένων των ΟΕΣ και του τομέα της γενικής κυβέρνησης.

βολής στα λοιπά δάνεια ήταν αρνητικός της τάξης του -4,1% (Πίνακας Α.9).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τελευταίας Έρευνας Τραπεζικών Χορηγήσεων¹⁶ (Απρίλιος 2022), τα κριτήρια χορήγησης δανείων προς επιχειρήσεις παρέμειναν αμετάβλητα το πρώτο τρίμηνο του 2022, παραμένοντας έτσι στα αυστηρότερα επίπεδα του τέταρτου τριμήνου του 2021 (Πίνακας Α.10). Η αυστηροποίηση των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων από τα μέσα του 2020 υποκινήθηκε κυρίως από την αυξημένη αντίληψη κινδύνου από τις συμμετέχουσες στην έρευνα τράπεζες λόγω της πανδημίας και τη μειωμένη ανοχή τους στον κίνδυνο.

Αντίστοιχα, τα κριτήρια χορήγησης δανείων προς νοικοκυριά επίσης παρέμειναν αμετάβλητα το πρώτο τρίμηνο του 2022, για όλες τις κατηγορίες δανείων, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Ουσιαστικά παρέμειναν σταθερά στα αυστηρότερα επίπεδα που έφθασαν το τρίτο τρίμηνο του 2021. Οι υποκείμενοι παράγοντες που συντέειναν στην αυστηροποίηση των κριτηρίων χορήγησης δανείων προς νοικοκυριά μέσα στο 2020 και 2021 ήταν η εκτίμηση αυξημένου κινδύνου από τις τράπεζες, απόρροια της πανδημίας, η μειωμένη ανοχή τους στον κίνδυνο καθώς και οι κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με τη χορήγηση και παρακολούθηση δανείων.

Σύμφωνα με τις προσδοκίες των τραπεζών για το δεύτερο τρίμηνο του 2022, τα κριτήρια χορήγησης δανείων στην Κύπρο προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά για όλες τις κατηγορίες δανείων αναμένεται να γίνουν αυστηρότερα.

Παράλληλα, σύμφωνα με τις συμμετέχουσες τράπεζες, η καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο από επιχειρήσεις, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022, παρέμεινε αμετάβλητη σε σχέση με το τέταρτο τρίμηνο του 2021. Αντί-

16. Λεπτομερής ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας για την Κύπρο είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα (<https://www.centralbank.cy/el/publications/surveys/bank-lending-survey>) της ΚΤΚ.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.9 Δάνεια προς εγχώρια νοικοκυριά ^{(1),(2)}

	Υπόλοιπα ως % του συνόλου ⁽³⁾	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή					
		2020	2021	2021	2021	2021	2022
		Δεκ.	Μάρτ.	Ιουν.	Σεπτ.	Δεκ.	Μάρτ.
Εγχώρια νοικοκυριά	100,0	3,6	3,6	3,9	3,7	3,3	3,4
1. Καταναλωτικά δάνεια	11,9	1,3	1,1	2,5	2,0	1,0	0,5
2. Στεγαστικά δάνεια	74,3	4,5	4,9	5,3	5,2	5,0	5,6
3. Λοιπά δάνεια	13,8	1,9	0,6	-0,3	-1,1	-2,3	-4,1

Πηγή: ΚΤΚ.

(1) Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση ΕΣΛ 2010.

(2) Συμπεριλαμβανομένων των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά.

(3) Υπολογίζεται στο υπόλοιπο του τελευταίου διαθέσιμου μήνα. Το σύνολο μπορεί να μη δίνει το άθροισμα των επιμέρους, λόγω της στρογγυλοποίησης των αριθμών.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.10 Σύνοψη αποτελεσμάτων για την Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων (ΕΤΧ)

Σύνοψη αποτελεσμάτων ΕΤΧ Απρίλιος 2022	Κύπρος	
	2022Q1	2022Q2 (προσδοκίες)
Κριτήρια χορήγησης δανείων		
Επιχειρήσεις	Αμετάβλητα	Αυστηρότερα
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά Δάνεια	Αμετάβλητα	Αυστηρότερα
- Καταναλωτικά και λοιπά Δάνεια	Αμετάβλητα	Αυστηρότερα
Ζήτηση για δάνεια		
Επιχειρήσεις	Αμετάβλητη	Αμετάβλητη
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά Δάνεια	Μείωση	Αμετάβλητη
- Καταναλωτικά και λοιπά Δάνεια	Μείωση	Αμετάβλητη

Πηγή: ΚΤΚ.

Enter
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Εγχώριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

θετα, η καθαρή ζήτηση δανείων από νοικοκυριά τόσο για στεγαστικά δάνεια όσο και για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια κατά την ίδια περίοδο κατέγραψε μείωση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Όσον αφορά τα στεγαστικά δάνεια αυτό αποδίδεται, σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχουσών τραπεζών, κυρίως στη λήξη του κυβερνητικού σχεδίου επιδότησης επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και στην επιδείνωση των προοπτικών της αγοράς κατοικίας. Η μείωση της ζήτησης για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια αποδίδεται στη μείωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και στη μείωση στις δαπάνες για αγορά διαρκών καταναλωτικών αγαθών.

Σύμφωνα με τις προσδοκίες των τραπεζών για το δεύτερο τρίμηνο του 2022, η καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο τόσο από επιχειρήσεις όσο και από νοικοκυριά για όλες τις κατηγορίες δανείων αναμένεται να παραμείνει αμετάβλητη σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Θα πρέπει όμως να σημειωθεί ότι οι επιμέρους απαντήσεις των συμμετεχουσών στην έρευνα τραπεζών σε όλες τις κατηγορίες δανείων παρουσίασαν ανομοιογένεια μεταξύ τους.

Αναφορικά με την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών, το υπόλοιπο των ΜΕΧ¹⁷ κατά το 2021 συνέχισε την καθοδική του πορεία, κυρίως λόγω πωλήσεων/μεταφορών δανειακών χαρτοφυλακίων σε εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων καθώς και λόγω οργανικών μειώσεων όπως διαγραφών δανείων, αποπληρωμών δανείων και συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με στοιχεία ενεργητικού (ακίνητη περιουσία). Τον Ιανουάριο του 2022 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία) το ύψος των ΜΕΧ παρέμεινε σταθερό σε σύγκριση με το τέλος του 2021. Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο 2022 το υπόλοιπο των ΜΕΧ στον τραπεζικό τομέα

17. Όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Κύπρο (εγχώριες εργασίες μόνο).

διαμορφώθηκε στα €3 δισ. (11,7% των συνολικών δανείων), παραμένοντας στα ίδια επίπεδα του Δεκεμβρίου 2021. Έχουν ωστόσο μειωθεί σημαντικά σε σχέση με το τέλος του 2020, όπου ήταν στα €5,1 δισ. και στο 17,7% των συνολικών δανείων. Σημειώνεται ότι, οι πωλήσεις MEX σε εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων, παρά το γεγονός ότι βελτιώνουν την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου του τραπεζικού τομέα, συνεχίζουν να αποτελούν βαρίδι για την πραγματική οικονομία, αφού αυτά τα δάνεια εξακολουθούν να επιβαρύνουν τους δανειολήπτες και συνεπώς παραμένουν μέρος του ιδιωτικού χρέους.

Αναλυτικότερα, το χρέος του εγχώριου μη χρηματοοικονομικού ιδιωτικού τομέα ως προς το ΑΕΠ επανήλθε στην καθοδική του πορεία το 2021 μετά την προσωρινή αύξηση που κατέγραψε το 2020, λόγω της μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας από την πανδημία. Συγκεκριμένα, το ιδιωτικό χρέος ως προς το ΑΕΠ στο τέλος του 2021 μειώθηκε στο 240,1% σε σύγκριση με 260,4% στο τέλος του 2020 και 250,4% στο τέλος του 2019, κυρίως λόγω της αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ (παρονομαστής) και των διαγραφών δανείων. Σημειώνεται ότι το ιδιωτικό χρέος στην κορύφωση του, στο τέλος Μαρτίου 2015, ανήλθε στο 353,6% του ΑΕΠ. Ωστόσο, παρά τη σημαντική του μείωση, το εγχώριο μη χρηματοοικονομικό ιδιωτικό χρέος εξακολουθεί να είναι υψηλό σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της ζώνης του ευρώ. Υπογραμμίζεται ότι, το υψηλό χρέος τόσο των νοικοκυριών όσο και των επιχειρήσεων στην Κύπρο, σε συνδυασμό με το υψηλό ποσοστό δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο, τους καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτους σε επικείμενη αλλαγή της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ.

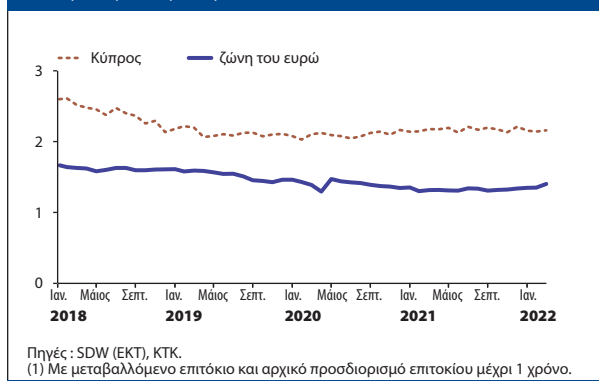
Μέχρι στιγμής, το περιβάλλον επιτοκίων στην Κύπρο συνεχίζει να διατηρείται σε ιδιαί-

τερα χαμηλά επίπεδα, αντανακλώντας την ευνοϊκή επίδραση της επεκτατικής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ και των επιπλέων επεκτατικών μέτρων που είχαν ληφθεί κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

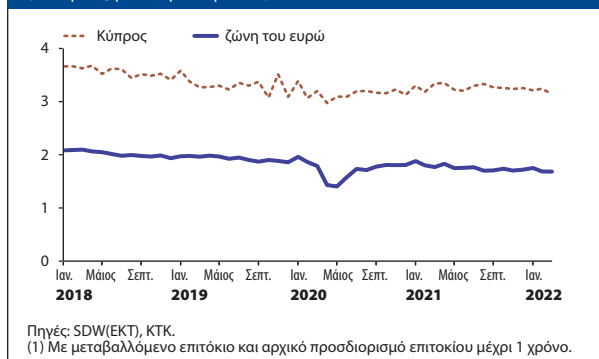
Συγκεκριμένα, τα εγχώρια επιτόκια συνέχισαν την πτωτική τους πορεία και κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022, παρέχοντας ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης στην εγχώρια οικονομία. Παρόλα αυτά, η μειωμένη ανοχή των τραπεζών στον κίνδυνο και η αβεβαιότητα για τη φερεγγυότητα των δανειοληπτών ως συνέπεια της πανδημίας, έχουν επιφέρει ελαφριές ανοδικές τάσεις σε κάποιες κατηγορίες επιτοκίων δανείων. Πρόσθετο παράγοντα αβεβαιότητας αποτελούν οι πρόσφατες γεωπολιτικές εξελίξεις, μέσω της εντεινόμενης ενεργειακής κρίσης και των πληθωριστικών πιέσεων, γεγονός το οποίο έχει αρνητικές επιπτώσεις στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και στα λειτουργικά έξοδα των επιχειρήσεων.

Αναλυτικά, τον Μάρτιο του 2022 το επιτόκιο για καταναλωτικά δάνεια αυξήθηκε στο 3,06% σε σύγκριση με 2,90% τον Δεκέμβριο του 2021 και 2,92% τον Μάρτιο του 2021. Αντιθέτως, παρά τον τερματισμό του κυβερνητικού μέτρου επιδότησης επιτοκίου για νέα στεγαστικά και επιχειρηματικά δάνεια στο τέλος του 2021, το μέσο επιτόκιο νέων στεγαστικών δανείων μειώθηκε στο 2,16% τον Μάρτιο του 2022 σε σύγκριση με 2,21% τον Δεκέμβριο του 2021 και 2,18% τον Μάρτιο του 2021, γεγονός που φαίνεται να υποστήριξε την αύξηση στα νέα στεγαστικά δάνεια κατά το εν λόγω τρίμηνο (Διάγραμμα Α.26). Για την ίδια περίοδο, το κόστος νέου δανεισμού από τα εγχώρια ΝΧΙ προς τις μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ για δάνεια ύψους μέχρι €1 εκατ. μειώθηκε στο 3,14% από 3,25% τον Δεκέμβριο του 2021 και στο 3,34% τον Μάρτιο του 2021 (Διάγραμμα Α.27). Από

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.26 Επιτόκια νέων στεγαστικών δανείων σε ευρώ των ΝΧΙ προς νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ⁽¹⁾
(% ετησίως, μέσο όροι περιόδου)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.27 Επιτόκια νέων δανείων σε ευρώ (μέχρι €1 εκ.) των ΝΧΙ προς μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ⁽¹⁾
(% ετησίως, μέσο όροι περιόδου)

Enter
Exit

Full
Screen

1 Εισαγωγή

2 Δεσφές Περιβάλλον Διαφοροποιημένες και Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3 Εγχώριο Περιβάλλον

4 Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

την άλλη, το κόστος νέου δανεισμού για δάνεια πέραν του €1 εκατ. έφθασε στο 3,28% τον Μάρτιο του 2022 από 2,84% και 3,37% τον Δεκέμβριο του 2021 και Μάρτιο του 2021, αντίστοιχα, γεγονός που ενδεχόμενα να αντανακλά την αυξημένη αβεβαιότητα στο οικονομικό περιβάλλον και τη μειωμένη ανοχή των τραπεζών στον κίνδυνο.

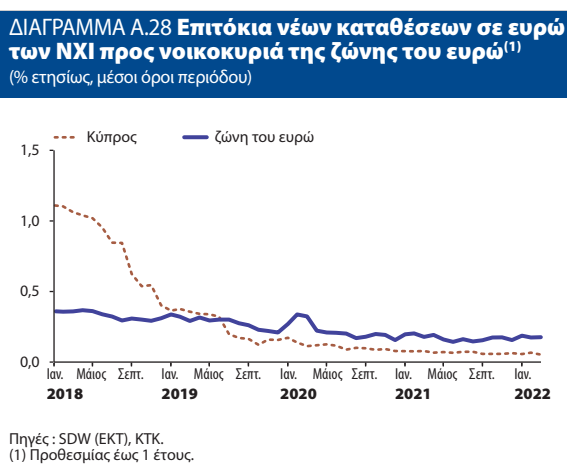
Η πτωτική πορεία των εγχώριων δανειακών επιτοκίων είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της ψαλίδας μεταξύ των εγχώριων δανειακών επιτοκίων και των αντίστοιχων ευρωπαϊκών. Επιγραμματικά, η ψαλίδα για στεγαστικά δάνεια μειώθηκε κατά 12 μονάδες βάσης τον Μάρτιο του 2022 σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2021, φθάνοντας στις 76 μονάδες βάσης, ενώ η ψαλίδα για τις μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις¹⁸ συρρικνώθηκε σε πιο μικρό βαθμό, κατά 8 μονάδες βάσης, φθάνοντας στις 146 μονάδες βάσης, αντίστοιχα.

Παρόμοια πορεία κατέγραψαν και τα επιτόκια καταθέσεων, τα οποία συνέχισαν να υποχωρούν κατά τους πρώτους τρεις μήνες του 2022. Ο συνδυασμός της πλεονάζουσας ρευστότητας των τραπεζών μαζί με το αρνητικό επιτόκιο που υποχρεούνται αυτές να πληρώνουν για τις καταθέσεις που διατηρούν με την ΕΚΤ, οδήγησε κάποια τραπεζικά ιδρύματα, στην επιβολή αρνητικού επιτοκίου σε μεγάλες καταθέσεις από τον Μάρτιο του 2020 και τα υπόλοιπα καταθετικά επιτόκια να διατηρούνται ουσιαστικά στο μηδέν. Επιγραμματικά, το εγχώριο μέσο επιτόκιο¹⁹ νέων καταθέσεων για νοικοκυριά μειώθηκε ελαφρώς στο 0,05% τον Μάρτιο του 2022 από 0,06% τον Δεκέμβριο του 2021 και 0,08% Μάρτιο του 2021 (Διάγραμμα Α.28), ενώ το μέσο επιτόκιο²⁰ νέων καταθέσεων για μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις έχει φθάσει για πρώτη φορά (από την

18. Δάνεια ύψους μέχρι €1 εκατ. προς μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις.

19. Μέσο επιτόκιο νέων καταθέσεων προθεσμίας μέχρι 1 χρόνο.

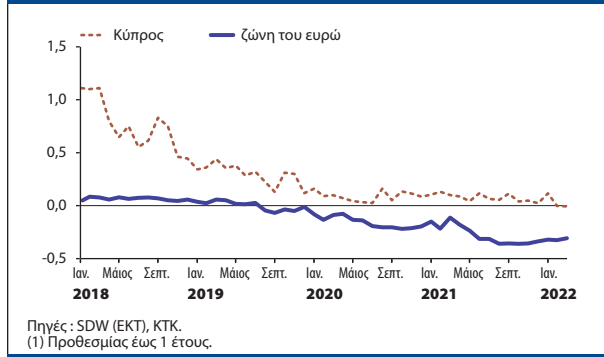
20. Μέσο επιτόκιο νέων καταθέσεων προθεσμίας μέχρι 1 χρόνο.

ημερομηνία διαθεσιμότητας των εν λόγω στοιχείων) σε αρνητικά επίπεδα, ήτοι στο -0,01%, τον Μάρτιο του 2022 από 0,02% και 0,10% τον Δεκέμβριο και Μάρτιο του 2021 αντίστοιχα (Διάγραμμα Α.29).

Στο εγγύς μέλλον, λαμβάνοντας υπόψη τις αυξανόμενες πληθωριστικές πιέσεις, την απόσυρση των έκτακτων μέτρων στήριξης από την πανδημία και την ενδεχόμενη αλλαγή στη νομισματική πολιτική για συγκράτηση του πληθωρισμού στο στόχο του 2%, τα επιτόκια πιθανόν να καταγράψουν σταδιακά ανοδική πορεία. Υπογραμμίζεται ότι, η αύξηση των επιτοκίων θα επιφέρει αύξηση στην καταβολή τόκων, γεγονός που αναμένεται να μειώσει την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών και το περιθώριο κέρδους των επιχειρήσεων. Ως συνέπεια αυτού, πιθανόν να υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις στην πιστοληπτική τους ικανότητα και ενδεχόμενα να οδηγήσει τις τράπεζες σε περαιτέρω αυστηροποίηση των κριτηρίων χορήγησης δανείων. Η ανάγκη μείωσης του ιδιωτικού χρέους γίνεται ακόμα πιο επιτακτική κάτω από αυτές τις συνθήκες, ούτως ώστε να μετριαστούν οι αρνητικές συνέπειες από μια επικείμενη σταδιακή άνοδο των επιτοκίων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.29 Επιτόκια νέων καταθέσεων σε ευρώ των ΝΧΙ προς μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ⁽¹⁾
(% ετησίως, μέσοι όροι περιόδου)

Enter

Exit

Full Screen

1

Εισαγωγή

2

Δεθές-Περιβάλλον-
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Ευχάριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

Τα αναλυτικά πιστωτικά δεδομένα και δεδομένα πιστωτικού κινδύνου (AnaCredit): Τα πρώτα συγκεντρωτικά αποτελέσματα για την Κύπρο (Σεπτέμβριος 2018 – Μάρτης 2022)¹

Εισαγωγή

Τα Αναλυτικά Πιστωτικά Δεδομένα (Analytical Credit Dataset) “AnaCredit” είναι μια κοινή βάση δεδομένων πολλαπλών χρήσεων του ευρωσυστήματος που αναπτύχθηκε πρόσφατα και περιέχει σημαντικές πληροφορίες για το δανεισμό στη ζώνη του ευρώ. Συγκεκριμένα, παρέχει ανά δάνειο στοιχεία για τις πιστώσεις και τον πιστωτικό κίνδυνο για δάνεια στη ζώνη του ευρώ σε νομικά πρόσωπα. Τα αναλυτικά στοιχεία AnaCredit είναι προς το παρόν διαθέσιμα μόνο στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Συγκριτικά με τα συνολικά διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, τα στοιχεία AnaCredit παρέχουν στους χρήστες πληθώρα πρόσθετων πληροφοριών καθώς και ευελιξία ως προς την ανάλυσή τους.

Η συλλογή δεδομένων βασίζεται σε Κανονισμό της ΕΚΤ (ΕΚΤ/2016/13), ο οποίος καλύπτει τη συλλογή πληροφοριών ανά δάνειο με μηνιαία ή τριμηνιαία συχνότητα, ανάλογα με το είδος των πληροφοριών. Ξεκινώντας με τα στοιχεία αναφοράς για τον Σεπτέμβριο του 2018, τα πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ διαβίβασαν στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) μέσω των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) αναλυτικά πιστωτικά στοιχεία που εμπίπτουν στο σχετικό πεδίο αναφοράς. Επί του παρόντος, η βάση δεδομένων AnaCredit καλύπτει περίπου 3.000 πιστω-

τικά ιδρύματα και υποκαταστήματα του εξωτερικού που υποβάλλουν πληροφορίες για περίπου 25 εκατομμύρια πιστωτικά μέσα σε μηνιαία βάση. Αντίστοιχα, για την Κύπρο υποβάλλουν στοιχεία 26 πιστωτικά ιδρύματα που αφορούν περίπου 88 χιλιάδες πιστωτικά μέσα σε μηνιαία βάση.

Στο παρόν πλαίσιο γίνεται παρουσίαση μερικών από τις κυριότερες πτυχές των στατιστικών δυνατοτήτων της βάσης δεδομένων AnaCredit. Σκοπός της παρουσίασης αυτής είναι να καταδείξει τη χρησιμότητα και τις δυνατότητες ανάλυσης των στοιχείων του AnaCredit σε θέματα που άπτονται της οικονομικής, μακροπροληπτικής και εποπτικής πολιτικής.

Σκοπός του έργου AnaCredit

Έχοντας σχεδιαστεί για να εξυπηρετεί πολλαπλούς σκοπούς, το έργο AnaCredit διευκολύνει την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των πόρων κατά τη συλλογή, τον καταρτισμό και τη διανομή στατιστικών στοιχείων. Επιτρέπει την ακριβέστερη αξιολόγηση της πιστωτικής δυναμικής και του συστημικού πιστωτικού κινδύνου και, μαζί με τη δυνατότητα σύγκρισης δεδομένων μεταξύ των χωρών, διευκολύνει την έγκαιρη ανάλυση και συμβάλλει στην αξιολόγηση και διαχείριση των πιθανών κινδύνων. Λόγω της λεπτομερούς φύσης των πληροφοριών, τα δεδομένα σε επίπεδο δανείου μπορούν να αναλυθούν με ευελιξία σε πολλές σχετικές διαστάσεις, επιτρέποντας έτσι την προσαρμογή στις ανάγκες των χρηστών παρέχοντας πρόσθετη αξία σε σχέση με τις αναλύσεις συγκεντρωτικών στοιχείων που μπορούσαν να γίνουν μέχρι σήμερα.

1. Εκπονήθηκε από το Τμήμα Στατιστικής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου

Γενικά, το έργο AnaCredit είναι αποτέλεσμα της στρατηγικής της ΕΚΤ για τη βελτίωση της ποιότητας και την ανάπτυξη νέων στατιστικών του ΕΣΚΤ με σκοπό την αποτελεσματική υποστήριξη και εκτέλεση των καθηκόντων του, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την ανάλυση και τις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής, διαχείρισης κινδύνων και εποπτείας της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Εύρος στοιχείων του AnaCredit

Προηγήθηκαν εις βάθος συζητήσεις εντός του ΕΣΚΤ που περιλάμβαναν αρκετούς γύρους διαβουλεύσεων με τους χρήστες, τον τραπεζικό κλάδο και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.

Οι πιστώσεις (πιστωτικά μέσα) που καταγράφονται στο AnaCredit είναι συμβατικά προϊόντα δανεισμού. Πιο συγκεκριμένα, τα προς αναφορά μέσα περιλαμβάνουν ανεξόφλητη χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων καταθέσεων εκτός από συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης (δηλαδή ποσά που διατηρούνται σε κεντρικές τράπεζες), υπεραναλήψεις, χρέη πιστωτικών καρτών, άλλες ανακυκλούμενες πιστώσεις, συμφωνίες αντιστροφής επαναγοράς, εμπορικές απαιτήσεις, χρηματοδοτικές μισθώσεις και άλλα δάνεια.

Τα στοιχεία περιλαμβάνουν περίπου 90 διαφορετικά χαρακτηριστικά δεδομένων (πεδία) και καλύπτουν διάφορες πτυχές του πιστωτικού ανοίγματος, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων, χρηματοοικονομικών, οικονομικών και λογιστικών

πληροφοριών για τα μεμονωμένα πιστωτικά μέσα, καθώς και στοιχεία αναφοράς, κινδύνου και αθέτησης υποχρεώσεων για τους εμπλεκόμενους αντισυμβαλλομένους. Συλλέγονται επίσης δεδομένα για τα είδη προστασίας που εξασφαλίζουν τα δάνεια.

Ποιότητα των δεδομένων του έργου AnaCredit

Σύμφωνα με την Οδηγία για το έργο AnaCredit (ΕΚΤ/2017/38), οι ΕθνΚΤ είναι υπεύθυνες να παρακολουθούν και να διασφαλίζουν την ποιότητα των αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων και να επαληθεύουν την πληρότητα, τη συνέπεια και την ακρίβεια τους.

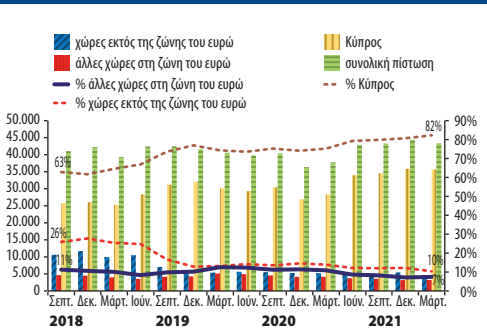
Κατά τη διάρκεια των πρώτων τριών ετών της συλλογής των αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων, η παραγωγική διαδικασία εκσυγχρονίζεται και βελτιώνεται συνεχώς σε επίπεδο ΕΣΚΤ. Έχει συμφωνηθεί ένα εναρμονισμένο σύνολο ενδιάμεσων ποιοτικών στόχων, οι οποίοι προέρχονται από επτά σύνθετους δείκτες ποιότητας δεδομένων (DQIs), προκειμένου να διασφαλιστεί η καλή ποιότητα των δεδομένων. Σημειώνεται ότι, όσον αφορά την ποιότητα των αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων για την Κύπρο, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου μαζί με τα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν στοιχεία, έχουν καταφέρει να επιτύχουν όλους τους στόχους σε αρκετά πρώιμο στάδιο του έργου, και συνεχίζουν να το πράττουν, ως αποτέλεσμα εντατικής εργασίας και άριστης συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Πρώτα συγκεντρωτικά αποτελέσματα για την Κύπρο

Τα πρώτα συγκεντρωτικά αποτελέσματα των αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων για την Κύπρο, όπως καταρτίζονται από τα αναλυτικά δεδομένα για τη διαθέσιμη περίοδο αναφοράς (Σεπτέμβριος 2018 - Μάρτιος 2022), παρουσιάζονται πιο κάτω.

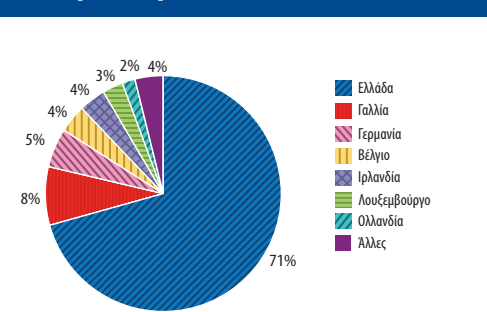
Το **Διάγραμμα 1** απεικονίζει τη συνολική πίστωση², σε όρους του ανεξόφλητου ονομαστικού υπολοίπου, που χορηγήθηκε σε νομικές οντότητες από τα πιστωτικά ιδρύματα της Κύπρου, ως προς τη γεωγραφική περιοχή του οφειλέτη. Η συνολική πίστωση σε νομικές οντότητες³ έφθασε τα €42,4 δισ. τον Μάρτιο του 2022 έναντι €41 δισ. τον Σεπτέμβριο του 2018. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα, το μεγαλύτερο μέρος της πίστωσης χορηγείται σε Κύπριους οφειλέτες (συμπεριλαμβανομένης και της Κεντρικής Τράπεζας), η οποία από το τέλος του 2020 καταγράφει αυξητική τάση, γεγονός που οφείλεται στην περαιτέρω επεκτατική νομισματική πολιτική της ΕΚΤ ως μέτρο αναχαίτησης των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας. Συγκεκριμένα, τον Μάρτιο του 2022 η πίστωση σε Κύπριους οφειλέτες έφθασε στα €34,7 δισ. ή στο 82% του συνόλου έναντι €25,8 δισ. ή 63% του συνόλου τον Σεπτέμβριο του 2018. Αντιθέτως, το μερίδιο των πιστώσεων που χορηγήθηκαν σε νομικές οντότητες εκτός της ζώνης του ευρώ παρουσιάζει συνεχή πτωτική τάση, φθάνοντας τα €4,5 δισ. ή το 11% του συνόλου τον Μάρτιο του 2022, από €10,6 δισ. ή 26% της συνολικής πίστωσης το Σεπτέμβριο του 2018, λόγω κυρίως των

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1 Πίστωση ανά γεωγραφική περιοχή του οφειλέτη
(€ εκατομμύρια)

Πηγή: ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2 Πίστωση ανά χώρα στη ζώνη του ευρώ (Μάρτιος 2022)

Πηγή: ΚΤΚ.

αυστηρότερων μέτρων που λήφθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο για καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η συνολική πίστωση σε οφειλέτες εντός της ζώνης του ευρώ εκτός από την Κύπρο, παρουσιάζει σταθερή τάση, φθάνοντας τα €3,2 δισ. ή 8% του συνόλου τον Μάρτιο του 2022.

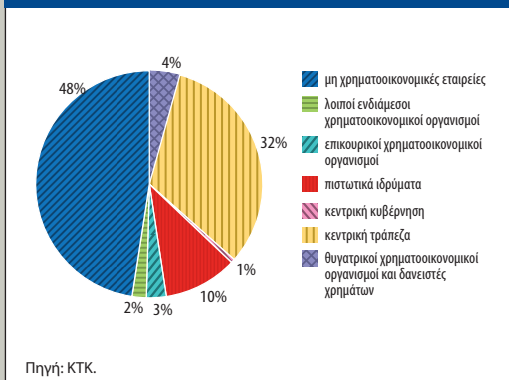
Το **Διάγραμμα 2** δείχνει το ποσοστό των συνολικών πιστώσεων ανά χώρα της ζώνης του ευρώ, με την Ελλάδα να κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο (71%), στα τέλη Μαρτίου 2022.

2. Συμπεριλαμβανομένης και των ποσών στην ΚΤΚ ως ελάχιστα αποθεματικά και πλεονάζουσα ρευστότητα.
3. Τα ποσά συμπεριλαμβάνουν αποαναγνωρισμένα δάνεια ύψους €5 δισ. τα οποία πωλήθηκαν σε εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων τον Ιούνιο του 2019 αλλά παρέμειναν υπό διαχείριση στα εμπλεκόμενα πιστωτικά ιδρύματα μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2020.

Enter Exit
Full Screen
1 Εισαγωγή
2 Διεθνές Περιβάλλον - μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές ελίξεις
3 Εγχώριο Περιβάλλον
4 Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

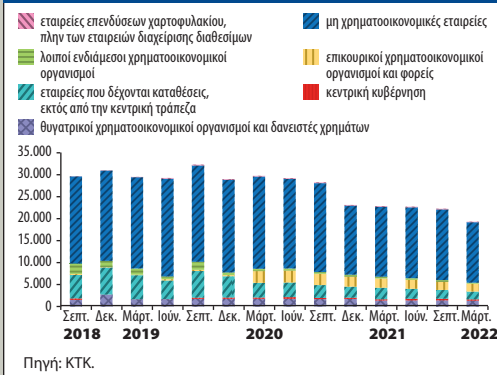
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3 Πίστωση ανά θεσμικό τομέα
(μέσος όρος όλης της περιόδου)

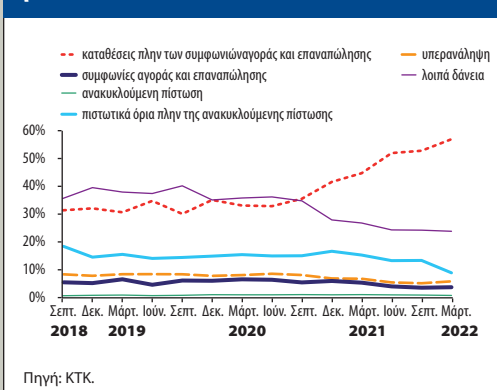
Η διαθεσιμότητα αναλυτικών πληροφοριών ανά αντισυμβαλλόμενο επιτρέπει την ανάλυση των πιστωτικών δεδομένων ανά θεσμικό τομέα του οφειλέτη, πέραν των γενικών κατηγοριών που δύναται να υπάρχουν σε άλλα συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία. Όπως φαίνεται στο **Διάγραμμα 3**, η πλειονότητα της συνολικής πίστωσης σε νομικές οντότητες χορηγείται στον τομέα των μη χρηματοδοτικών εταιρειών, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου. Ακολουθεί ο τομέας των κεντρικών τραπεζών (32%), αντανακλώντας τα ποσά που διατηρούνται στην κεντρική τράπεζα ως ελάχιστα αποθεματικά και πλεονάζουσα ρευστότητα.

Για σκοπούς ανάλυσης, ο τομέας των κεντρικών τραπεζών εξαιρείται στο **Διάγραμμα 4**. Ο μη χρηματοοικονομικός τομέας έλαβε κατά μέσο όρο το 70% της συνολικής πίστωσης σε νομικές οντότητες, εξαιρουμένης της Κεντρικής Τράπεζας, κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, φθάνοντας τα €14 δις τον Μάρτιο του 2022. Επίσης, σημαντική αύξηση παρατηρείται στο μερίδιο των επικουρικών χρηματοοικονομικών οργανισμών, από 1% του συνόλου κατά μέσο όρο για την περίοδο Σεπτεμβρίου 2018 - Δεκεμβρίου 2019, σε 9% κατά μέσο όρο της συνολικής πίστωσης σε νομικές οντότητες για την περίοδο Ιανουαρίου 2020 - Μαρτίου 2022, φθάνοντας τα €1,8 δις τον Μάρτιο του 2022⁴.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4 Πίστωση ανά θεσμικό τομέα (εκτός Κεντρικής Τράπεζας)
(€ εκατομμύρια)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5 Πίστωση ανά είδος πιστωτικού μέσου

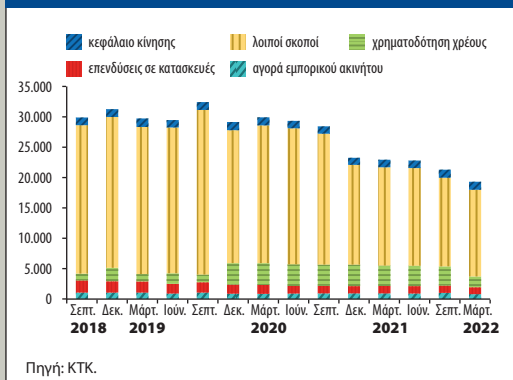

Η ανάλυση ανά είδος πιστωτικού μέσου στο **Διάγραμμα 5** δείχνει μια αυξητική τάση στις καταθέσεις πλην των συμφωνιών αγοράς και επαναπώλησης, κυρίως λόγω της αύξησης των ποσών που κρατούνται στην κεντρική τράπεζα, από €13 δις. ή 35%

4. Τυχών διαφορές που δύναται να προκύψουν σε σχέση με άλλα συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία όπως για παράδειγμα με τα στοιχεία ισολογισμού των Νομισματικών Χρηματοοικονομικών Ιδρυμάτων (ΝΧΙ), οφείλονται στο ότι τα αναλυτικά AnaCredit δεδομένα των αντισυμβαλλόμενων, συμπεριλαμβανομένου και του θεσμικού τομέα, προκύπτουν από ένωση των πιστωτικών δεδομένων με εξειδικευμένη βάση δεδομένων του ΕΣΚΤ για αντισυμβαλλόμενους, η οποία προς το παρόν δεν είναι διαθέσιμη στα ΝΧΙ, και της οποίας η ποιότητα θεωρείται ανώτερη.

Enter Exit
Full Screen
1 Εισαγωγή
2 Δεσφές Περιβάλλον - Μακροοικονομικές και Χρηματοοικονομικές ελέξεις
3 Εργαίριο Περιβάλλον
4 Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

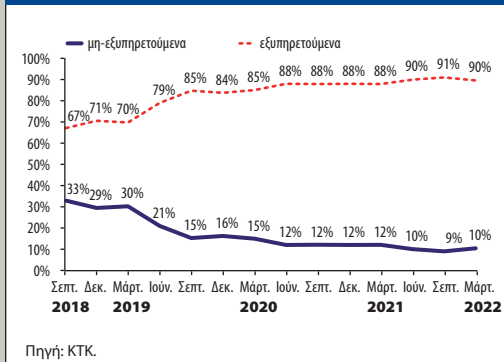
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6 Σκοπός πίστωσης (εκτός Κεντρικής Τράπεζας)

του συνόλου τον Ιούνιο 2020 σε €23 δις. ή 57% του συνόλου τον Μάρτιο του 2022. Αντιθέτως, τα λοιπά δάνεια μειώθηκαν, από €14 δις. ή 36% του συνόλου τον Ιούνιο 2020 σε €10 δις. ή 24% του συνόλου τον Μάρτιο του 2022, κυρίως λόγω της πώλησης μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) που περιλαμβάνονται σε αυτή την κατηγορία δανείων σε εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων.

Το **Διάγραμμα 6** παρουσιάζει τη συνολική πίστωση που χορηγείται σε νομικές οντότητες σύμφωνα με τον σκοπό της πίστωσης. Τα ποσά που τηρούνται στην Κεντρική Τράπεζα και πάλι εξαιρούνται για σκοπούς ανάλυσης. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα, αξιοσημείωτη αύξηση καταγράφηκε στο μερίδιο της χρηματοδότησης χρέους στο τέλος του 2019, φθάνοντας τα €3,5 δις ή 9% του συνόλου το τέταρτο τρίμηνο του 2019 από €2,2 δις ή 3% του συνόλου που ήταν το προηγούμενο τρίμηνο. Αυτό συνάδει με την εντατικοποίηση των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης χρέους που ακολούθησαν τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα κατά τη συγκεκριμένη περίοδο.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7 Κατάσταση εξυπηρέτησης των πλήρως αναγνωρισμένων πιστωτικών μέσων (εκτός Κεντρικής Τράπεζας)

Στο **Διάγραμμα 7** παρουσιάζεται η κατάσταση εξυπηρέτησης των δανείων⁵. Το 2019 καταγράφηκε μεγάλη μείωση στα μη εξυπηρετούμενα μέσα, υποχωρώντας στο 15% της συνολικής πίστωσης στο τέλος του έτους σε σύγκριση με 33% τον Σεπτέμβριο του 2018, κυρίως λόγω της πώλησης ΜΕΔ σε εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων, καθώς και της αυξημένης δραστηριότητας αναδιάρθρωσης και διαγραφών κατά τη διάρκεια του έτους. Η πτωτική τάση των ΜΕΔ σε νομικές οντότητες συνεχίστηκε για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς, με αποτέλεσμα τα μη εξυπηρετούμενα πιστωτικά μέσα να αντιπροσωπεύουν μόνο το 10% του συνολικού χαρτοφυλακίου των δανείων σε νομικές οντότητες τον Μάρτιο του 2022. Αντίθετα, τα εξυπηρετούμενα δάνεια καταγραφούν μια σταδιακή ανοδική πορεία, φθάνοντας στο 90% των συνολικών δανείων τον Μάρτιο του 2022 σε σύγκριση με 67% τον Σεπτέμβριο του 2018.

Το **Διάγραμμα 8** (σελ. 59) παρουσιάζει την ποσοστιαία κατανομή ανά είδος της προστασίας που εξασφαλίζει τις πιστωτικές διευκολύνσεις στο τέλος Μαρτίου

5. Η αναφορά εδώ αφορά τα πλήρως αναγνωρισμένα δάνεια στους ισολογισμούς των πιστωτικών ιδρυμάτων, εξαιρούνται δηλ. τα αποαναγνωρισμένα δάνεια που παράμειναν υπό διαχείριση.

Enter
Exit

Full
Screen

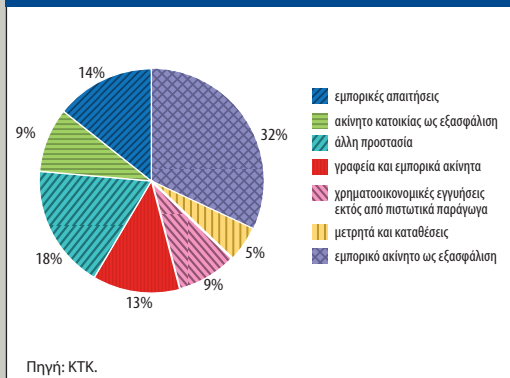
1 Εισαγωγή

2 Δεθνές Περιβάλλον - μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις

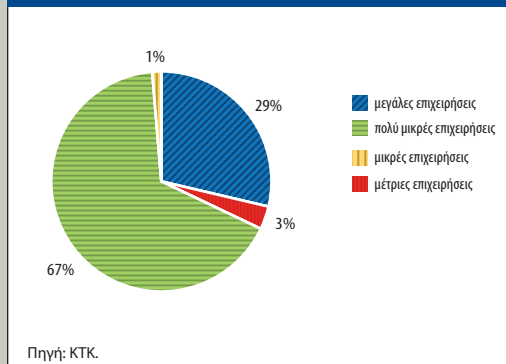
3 Εγχώριο Περιβάλλον

4 Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8 Είδος προστασίας εξασφαλίσεων των πιστώσεων (Μάρτιος 2022)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9 Νέες πιστώσεις ανά μέγεθος της επιχείρησης (όλη η περίοδος εκτός Κεντρικής Τράπεζας)

2022. Σύμφωνα με το διάγραμμα, τα εμπορικά ακίνητα κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο, φθάνοντας το 32% της συνολικής αξίας της προστασίας που εκχωρήθηκε.

Τέλος, το **Διάγραμμα 9** δείχνει τις νέες πιστώσεις που χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια ολόκληρης της περιόδου αναφοράς ανά μέγεθος της επιχείρησης⁶ του οφειλέτη, εξαιρουμένης της Κεντρικής Τράπεζας. Συνοπτικά, η πλειονότητα της νέας πίστωσης χορηγήθηκε σε πολύ μικρές επιχειρήσεις, καλύπτοντας το 67% του συνόλου των νέων δανείων. Ακολουθούν οι μεγάλες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύοντας το 29% της συνολικής νέας πίστωσης που χορηγήθηκε καθ' όλη την περίοδο αναφοράς.

Καταληκτικά σχόλια

Το έργο AnaCredit παρέχει τη δυνατότητα αναβάθμισης της ανάλυσης των πιστώσεων και του πιστωτικού κινδύνου με λεπτομερείς, έγκαιρες και εναρμονισμένες πληροφορίες. Από στρατηγικής άποψης δεδομένης της αναλυτικότητας των πληροφοριών και της δυνατότητας να

έχουμε ολοκληρωμένα και εναρμονισμένα δεδομένα, η βάση δεδομένων AnaCredit αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς τη βελτίωση και την ανάπτυξη νέων ευρωπαϊκών στατιστικών για τις πιστώσεις και τον πιστωτικό κίνδυνο σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Ειδικότερα, τα αναλυτικά δεδομένα του AnaCredit θα αποτελέσουν μια σημαντική συνισταμένη στις μελλοντικές προσπάθειες ολοκλήρωσης στο πλαίσιο των στατιστικών του ΕΣΚΤ για ένα Ενιαίο Πλαίσιο Αναφοράς (IReF)⁷, καθώς και στον ευρύτερο στόχο ενός ολοκληρωμένου συστήματος αναφοράς για τη συλλογή στατιστικών στοιχείων, εξυγίανσης και μακροπροληπτικής εποπτείας από τις τράπεζες.

Το παρόν σημείωμα έδωσε ένα μόνο δείγμα των δυνατοτήτων της χρήσης των αναλυτικών στοιχείων της βάσης δεδομένων AnaCredit, αναδεικνύοντας τη χρησιμότητά τους για σκοπούς οικονομικής, μακροπροληπτικής και εποπτικής πολιτικής. Η δυνατότητα ανάλυσης μεγάλου αριθμού μεγεθών που δυνητικά μπορούν να εξαχθούν από την εν λόγω

6. Σύμφωνα με την ταξινόμηση των ΜΜΕ που παρέχεται στη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής

7. https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/co-operation_and_standards/reporting/html/index.en.html

Enter
Exit

Full Screen

1 Εισαγωγή

2 Διεθνές Περιβάλλον - μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3 Εγχώριο Περιβάλλον

4 Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

βάση δεδομένων είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την εφαρμογή πολιτικών που άπτονται της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος.

Πηγές:

AnaCredit (europa.eu).

European Central Bank (2017), "The Analyt-

ical Credit Dataset: A magnifying glass for analysing credit in the euro area", April.

European Central Bank (2021), AnaCredit First biennial quality report 2018-2020, 17 February.

European Central Bank (2022), AnaCredit End User Manual, January.

Enter/Exit

Full Screen

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Ευχάριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

6. Δημοσιονομικές Εξελίξεις

Τα δημοσιονομικά αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου του 2022 παρουσιάζουν σημαντική βελτίωση σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, αντικατοπτρίζοντας την απόσυρση των μέτρων στήριξης σε εργαζόμενους και επιχειρήσεις για αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας και την ισχυρή ανάκαμψη της οικονομίας (βλέπε ενότητα (B)1. Οικονομική Δραστηριότητα).

Σύμφωνα με στοιχεία της ΣΥΚ, το δημοσιονομικό πλεόνασμα ανήλθε στο 1% του ΑΕΠ το πρώτο τρίμηνο του 2022, σε σχέση με έλλειμμα 0,6% του ΑΕΠ το αντίστοιχο τρίμηνο του 2021 (Διάγραμμα Α.30 και Πίνακας Α.11). Το πρωτογενές πλεόνασμα για την ίδια περίοδο ανήλθε στο 1,3% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με έλλειμμα 0,3% του ΑΕΠ την αντίστοιχη περίοδο του 2021.

Αναλυτικά, τα δημόσια έσοδα σημείωσαν αύξηση 14,2% σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο, κυρίως ως αποτέλεσμα της αύξησης των εσόδων από τρέχοντες φόρους στο εισόδημα, κοινωνικές εισφορές και φόρους επί της παραγωγής (+26,9%, +18,4% και +14%, αντίστοιχα, σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2021, Πίνακας Α.11). Η αύξηση στους τρέχοντες φόρους στο εισόδημα και στις κοινωνικές εισφορές αντανάκλα τη βελτίωση στην αγορά εργασίας και την αύξηση των λειτουργικών κερδών των επιχειρήσεων (ισχύει για τα έσοδα από εταιρικό φόρο). Η αύξηση στους φόρους επί της παραγωγής αντανάκλα την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας. Επιπλέον, φαίνεται να υπάρχουν διαρθρωτικοί παράγοντες που βελτίωσαν τη φορολογική συμμόρφωση, όπως το Διάταγμα για την υποχρέωση αποδοχής μέσω πληρωμής με κάρτα και η εφαρμογή του ΓεΣΥ.

Οι δημόσιες δαπάνες παρουσίασαν μείωση 3,2% σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.30 Δημοσιονομικό και πρωτογενές ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης

(συσσωρευμένο σύνολο περιόδου από πρώτο τρίμηνο ως ποσοστό του ΑΕΠ)

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.
Σημείωση: Το δημοσιονομικό και πρωτογενές ισοζύγιο για το τρίτο τρίμηνο του 2018 δεν συμπεριλαμβάνουν τα ποσά που αφορούν στη δημοσιονομική επίπτωση των μέτρων σε σχέση με τη Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα (€1,5 δισ.).

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.11 Λογαριασμοί της γενικής κυβέρνησης

	Ιαν. - Μάρτ. 2021 (€ εκατ.)	Ιαν. - Μάρτ. 2022 (€ εκατ.)	Μεταβολή %
ΔΑΠΑΝΕΣ			
Ενδιάμεση ανάλωση	172,6	204,7	18,6
Απολαβές προσωπικού	688,7	717,1	4,1
Κοινωνικές παροχές	829,7	921,1	11,0
Τόκοι πληρωτέοι	68,6	82,4	20,1
Επιδότησεις	274,8	20,7	-92,5
Άλλα τρέχοντα έξοδα	160,3	157,9	-1,5
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου	74,8	80,0	7,0
Άλλες μεταβιβάσεις κεφαλαίου	15,3	28,7	87,6
Σύνολο δαπανών	2.284,8	2.212,6	-3,2
Σύνολο δαπανών ως % του ΑΕΠ	9,7	8,8	
ΕΣΟΔΑ			
Φόροι επί της παραγωγής και εισαγωγές	777,4	885,9	14,0
Τρέχοντες φόροι στο εισόδημα, πλούτο κλπ	480,5	609,8	26,9
Κοινωνικές εισφορές	629,0	744,7	18,4
Άλλα τρέχοντα έσοδα	41,2	42,0	1,9
Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	125,6	141,0	12,3
Μεταβιβάσεις κεφαλαίου εισπρακτέες	62,5	4,1	-93,4
Εισόδημα περιουσίας	31,1	24,4	-21,5
Σύνολο εσόδων	2.147,3	2.451,9	14,2
Σύνολο εσόδων ως % του ΑΕΠ	9,2	9,7	
Πρωτογενές πλεόνασμα	-68,9	321,7	
Πρωτογενές πλεόνασμα ως % του ΑΕΠ	-0,3	1,3	
Πλεόνασμα (+)/ Έλλειμμα (-)	-137,5	239,3	
Πλεόνασμα (+)/ Έλλειμμα (-) ως % του ΑΕΠ	-0,6	1,0	

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.

Enter
Exit

Full
Screen

↻

☰

➡

⬅

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές Εξελίξεις

3

Εγχώριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

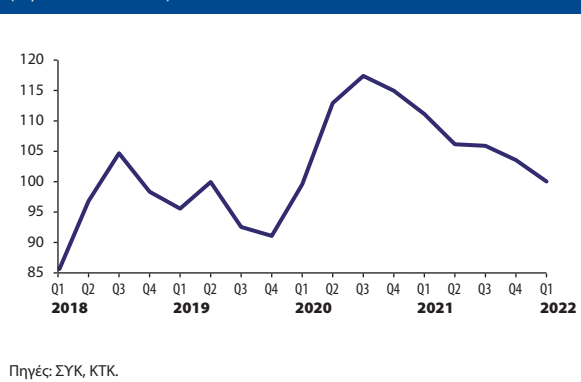
περίοδο, κυρίως λόγω της απόσυρσης των μέτρων επιδότησης μισθών και άμεσης επιδότησης επιχειρήσεων και αυτοτελώς εργαζομένων (Πίνακας Α.11, επιδοτήσεις). Αυτή η μείωση μετριασθηκε από την αύξηση στις κοινωνικές παροχές (11%) και σε μικρότερο βαθμό από την αύξηση στην ενδιάμεση ανάλωση (18,6%) και τις απολαβές προσωπικού (4,1%) που συνεχίζει να επηρεάζεται από τη σταδιακή αποκατάσταση των μισθών στον δημόσιο τομέα, στους οποίους εφαρμόστηκαν αποκοπές τον Δεκέμβριο του 2012.

Όσον αφορά το δημόσιο χρέος (Διάγραμμα Α.31), αυτό διαμορφώθηκε στο 100% του ΑΕΠ τον Μάρτιο του 2022, καταγράφοντας μείωση μεγαλύτερη των 10 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με τον Μάρτιο του 2021. Αυτό οφείλεται στη χρήση ταμειακού αποθέματος για την αποπληρωμή χρέους που έληγε (μείωση του ταμειακού αποθέματος) και στην ισχυρή ανάκαμψη της οικονομίας.

Ο δείκτης δημόσιου χρέους αναμένεται να μειωθεί σημαντικά τα επόμενα έτη, αντανakλώντας εκτιμήσεις για συνέχιση της οικονομικής ανάκαμψης και πρωτογενή πλεονάσματα. Σημειώνεται ότι οι οίκοι αξιολόγησης προεξοφλούν τη σημαντική μείωση στο δημόσιο χρέος και, ως εκ τούτου, οποιοσδήποτε εκτροχιασμός αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην αξιοπιστία της δημοσιονομικής πολιτικής.

Στο τρέχον περιβάλλον αυξημένης αβεβαιότητας, με την επικράτηση καθοδικών κινδύνων για την οικονομία και ανοδικών κινδύνων στις τιμές, οι κίνδυνοι για τα δημόσια οικονομικά είναι αυξημένοι. Οι αυξήσεις στις τιμές, κυρίως στις τιμές ενέργειας, πιθανόν να οδηγήσουν σε νέα μέτρα στήριξης, τα οποία πρέπει να είναι στοχευμένα και προσωρινά. Ο στόχος της στήριξης των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τα κίνητρα μείωσης της χρήσης ορυκτών καυσίμων, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.31 Ακαθάριστο δημόσιο χρέος της γενικής κυβέρνησης
(ως ποσοστό του ΑΕΠ)

(Γ) Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία²¹

21. Οι προβλέψεις και οι υποθέσεις εργασίας λαμβάνουν υπόψιν τις οικονομικές εξελίξεις και διαθέσιμα στοιχεία μέχρι και τις 24 Μαΐου 2022.

- Αναμένεται επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης το 2022 λόγω του Ρώσο-Ουκρανικού πολέμου, με κάποιες μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις (*scarring effects*) τα έτη 2023-24.
- Η πορεία του ΑΕΠ τα έτη 2022-24 προέρχεται κυρίως από την ανάκαμψη της εγχώριας ζήτησης και, για το 2023, επίσης από τις καθαρές εξαγωγές.
- Μικρή επίπτωση του πολέμου στην αγορά εργασίας, με συνεχιζόμενη μείωση της ανεργίας τα επόμενα έτη, φθάνοντας στο 5,7% το 2024.
- Σημαντική άνοδος του πληθωρισμού το 2022, λόγω κυρίως των σημαντικών αυξήσεων στις τιμές της ενέργειας και σε διύρυνση των πληθωριστικών πιέσεων σε άλλες κατηγορίες, εν μέρει λόγω των συνεχιζόμενων προβλημάτων στις αλυσίδες εφοδιασμού (*supply chain bottlenecks*). Πιο συγκρατημένοι ρυθμοί αναμένονται τα έτη 2023-24, επηρεαζόμενοι από τη σταδιακή διόρθωση στις τιμές του πετρελαίου.
- Σε σχέση με το βασικό σενάριο, προς τα κάτω κίνδυνοι για το ΑΕΠ και προς τα πάνω για τον πληθωρισμό τα έτη 2022-24.

Οι μακροοικονομικές προβλέψεις που παρουσιάζονται στο παρόν Οικονομικό Δελτίο καταρτίστηκαν στο πλαίσιο των προβλέψεων του Ευρωσυστήματος με κοινές υποθέσεις εργασίας. Η πορεία ανάκαμψης της κυπριακής οικονομίας έχει σε μεγάλο βαθμό επηρεαστεί αρνητικά, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Σε σχέση με τις προβλέψεις Δεκεμβρίου 2021, οι υποθέσεις εργασίας στις επικαιροποιημένες προβλέψεις διαφοροποιούνται μερικώς ως εξής:

Πρώτον, λαμβάνονται υπόψιν άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις λόγω του πολέμου και των κυρώσεων που επιβλήθηκαν στη Ρωσία.

Συγκεκριμένα, μέσω περαιτέρω αυξήσεων σε τιμές αγαθών και πρώτων υλών και απωλειών σε εξαγωγές υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού, καθώς και μέσω αρνητικών επιπτώσεων στο επιχειρηματικό και καταναλωτικό αίσθημα.

Δεύτερον, τα προβλήματα στις αλυσίδες εφοδιασμού έχουν μεγαλύτερη διάρκεια από ότι αναμενόταν. Συγκεκριμένα, εντείνονται κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2022, με σταδιακή αποκλιμάκωση εντεύθεν, και πλήρη ομαλοποίηση στο τέλος του 2023.

Τρίτον, λαμβάνεται υπόψη η προς τα κάτω αναθεώρηση των προοπτικών του εξωτερικού περιβάλλοντος, συνεπεία του πολέμου και των συνεχιζόμενων προβλημάτων στις αλυσίδες εφοδιασμού.

Οι επικαιροποιημένες προβλέψεις της ΚΤΚ για το ΑΕΠ έχουν αναθεωρηθεί προς τα κάτω για όλα τα έτη του ορίζοντα προβλέψεων, ειδικότερα το 2022 (0,9 ποσοστιαίες μονάδες) λόγω και των αρνητικών επιπτώσεων του πολέμου και των κυρώσεων. Για τα έτη 2023-24, η προς τα κάτω αναθεώρηση ανέρχεται στις 0,1 ποσοστιαίες μονάδες έκαστος λόγω κάποιων μεσοπρόθεσμων επιπτώσεων (scarring effects), με το επίπεδο του ΑΕΠ στο τέλος του 2024 να είναι χαμηλότερο σε σχέση με τις προβλέψεις Δεκεμβρίου 2021. Σημειώνεται ότι η προς τα κάτω αναθεώρηση τα έτη 2023-24 είναι μικρή εν όψει της σημαντικής στήριξης στην οικονομική δραστηριότητα που αναμένεται από απορρόφηση κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA) της ΕΕ.

Αναφορικά με τον πληθωρισμό, οι επικαιροποιημένες προβλέψεις της ΚΤΚ για τον ΕνΔΤΚ καταγράφουν σημαντική αναθεώρηση προς τα πάνω, ειδικά για το 2022 (4,5 ποσοστιαίες μονάδες) και σε μικρότερο βαθμό τα έτη 2023-24 (1,6 και 0,4 ποσοστιαίες μονάδες,

αντίστοιχα). Αυτό οφείλεται κυρίως στις σημαντικές αυξήσεις στις τιμές της ενέργειας, καθώς και στη διεύρυνση των πληθωριστικών πιέσεων στις κατηγορίες των τροφίμων, των υπηρεσιών και των βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας. Οι μικρότερες αναθεωρήσεις που παρατηρούνται τα έτη 2023-24 οφείλονται στην προβλεπόμενη σταδιακή εξομάλυνση των πληθωριστικών πιέσεων, λόγω και της βαθμιαίας διόρθωσης των προβλημάτων συμφόρησης στην εφοδιαστική αλυσίδα και στις αναμενόμενες μειώσεις των τιμών πετρελαίου.

Οικονομική Δραστηριότητα

Το ΑΕΠ αναμένεται να καταγράψει επιβράδυνση το 2022 στο 2,7% (Πίνακας Α.12), μετά από άνοδο 5,5% το 2021, αποτέλεσμα της επανεκκίνησης της οικονομίας αλλά και λόγω του πολέμου και των κυρώσεων. Ο μεγαλύτερος αντίκτυπος αναμένεται στις καθαρές εξαγωγές, ενώ η εγχώρια ζήτηση (ιδιωτική κατανάλωση και επενδύσεις) καταγράφουν ανθεκτικότητα λόγω των προδιαγεγραμμένων επενδύσεων, αλλά και την χρησιμοποίηση μέρους των αποταμιεύσεων που συσσωρεύθηκαν κατά την διάρκεια της πανδημίας. Πιο συγκεκριμένα, η σχετικά συγκρατημένη άνοδος κατά 2,6% στην ιδιωτική κατανάλωση το 2022 οφείλεται στην αρνητική επίπτωση του πολέμου στο καταναλωτικό αίσθημα καθώς και στη μεγάλη αύξηση των τιμών που αναμένεται να οδηγήσει σε μείωση του επιπέδου του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος (Πίνακας Α.12). Σημειώνεται ότι η αξιοποίηση μέρους των καταθέσεων που συσσωρεύθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας συγκρατεί την επιβράδυνση στην εγχώρια κατανάλωση. Οι ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.12 Προβλέψεις εθνικών λογαριασμών σε πραγματικούς όρους
(ετήσια μεταβολή, %)

	2020	2021	2022πρ	2023πρ	2024πρ
ΑΕΠ	-5,0	5,5	2,7	3,6	3,7
Ιδιωτική κατανάλωση	-5,0	3,7	2,6	2,0	2,7
Δημόσια κατανάλωση	14,8	8,0	3,4	2,4	3,1
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου	0,0	-6,3	3,2	2,2	7,3
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	-5,1	14,0	0,7	4,5	2,8
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	-2,5	9,2	0,9	2,6	2,8

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.

αναμένεται να καταγράψουν ετήσια άνοδο της τάξης του 3,2% το 2022, με επιτάχυνση μάλιστα να παρατηρείται στο σχετικό ρυθμό μεγέθυνσης σε σχέση με το 2021 όταν τα στοιχεία διορθωθούν ως προς την επίδραση των Οντοτήτων Ειδικού Σκοπού (ΟΕΣ). Αυτό οφείλεται σε συνεχιζόμενη υλοποίηση μεγάλων και πολυετών έργων, τα οποία είχαν ήδη ξεκινήσει πριν το ξέσπασμα της πανδημίας (Πίνακας Α.12, σελ. 66). Η σχετική επιβράδυνση στη δημόσια κατανάλωση στο 3,4% οφείλεται σε επίδραση βάσης λόγω των αυξημένων δαπανών για ενδιάμεση ανάλωση καθώς και αγορά υπηρεσιών υγείας από το ΓεΣΥ το 2021.

Η μείωση στις καθαρές εξαγωγές μετριάζει την προβλεπόμενη ανάκαμψη του ΑΕΠ το 2022. Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αναμένεται να καταγράψουν οριακή άνοδο 0,7% το 2022 (Πίνακας Α.12, σελ. 66), συνεπεία κυρίως της σημαντικής επιβράδυνσης των εσόδων από τον τουρισμό, σε συνάρτηση με μείωση στις εξαγωγές χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, άλλων επαγγελματικών υπηρεσιών, καθώς και εξαγωγές υπηρεσιών πληροφορικής (βλ. Ισοζύγιο Πληρωμών). Η επιβράδυνση στις εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών στο 0,9% (Πίνακας Α.12, σελ. 66) αντικατοπτρίζει τη συγκρατημένη πορεία των εισαγωγών αγαθών για ιδιωτική κατανάλωση και επενδύσεις.

Αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,6% και 3,7% περίπου ετησίως προβλέπεται τα έτη 2023-24 αντίστοιχα (Πίνακας Α.12, σελ. 66), προερχόμενη από την συνεχιζόμενη ανάκαμψη της εγχώριας ζήτησης και από τις καθαρές εξαγωγές για το 2023. Η συνεχιζόμενη μεγέθυνση στην ιδιωτική κατανάλωση, φθάνει στο 2,7% το 2024, στηρίζεται στο μεγαλύτερο βαθμό στην προβλεπόμενη άνοδο του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος από εργασία (Πίνακας Α.12, σελ. 66). Παράλληλα,

το ποσοστό αποταμίευσης αναμένεται να παραμείνει σε σχετικά πιο υψηλό επίπεδο σε σχέση με πριν από την υγειονομική κρίση, αντικατοπτρίζοντας την ανάγκη αποπληρωμής δανείων αλλά και την πιθανή εισαγωγική μέτρων για βελτίωση των δημόσιων οικονομικών (Ricardian effects). Οι ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου αναμένεται να καταγράψουν ισχυρή αύξηση στο 7,3% το 2024, λόγω νέων έργων τα οποία θα χρηματοδοτηθούν από το ΤΑΑ, της σταδιακής αποπεράτωσης μεγάλων και πολυετών έργων που είναι εν εξελίξει, καθώς και νέων υποδομών (Πίνακας Α.12, σελ. 66). Τα έργα καλύπτουν τους τομείς της ενέργειας, του τουρισμού, των μεταφορών, το καζίνο-θέρετρο καθώς και την μαρίνα και το λιμάνι στην Λάρνακα. Άνοδο κατά 2,4% και 3,1%, αντίστοιχα, προβλέπεται στη δημόσια κατανάλωση τα έτη 2023-24 λόγω αυξήσεων σε μισθούς (σταδιακή αποκατάσταση των μισθών στο δημόσιο που ολοκληρώνεται το 2023, την άνοδο σε συντελεστές εισφορών προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων το 2024, καθώς και της επίπτωσης της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής).

Οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται να συνεισφέρουν θετικά στον ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης τα επόμενα έτη, ειδικά το 2023. Οι εξαγωγές προβλέπεται να καταγράψουν αύξηση 4,5% το 2023 και 2,8% το 2024 (Πίνακας Α.12, σελ. 66), με ιδιαίτερη συμβολή από τον τουρισμό και, σε μικρότερο βαθμό, από άλλους τομείς υπηρεσιών. Λόγω αβεβαιότητας σε σχέση με την πορεία του πολέμου καθώς και της επίπτωσης των πληθωριστικών πιέσεων στο διαθέσιμο εισόδημα των κύριων τουριστικών αγορών, πλήρης ομαλοποίηση του τουριστικού τομέα τοποθετείται το 2024. Η σχετική ανάκαμψη συνδέεται και με την αναμενόμε-

μενη λειτουργία του καζίνο-θερέτρου²². Οι συνολικές εισαγωγές αναμένεται να αυξηθούν κατά μέσο όρο 2,7% ετησίως τα έτη 2023-24, σε συνάρτηση με τη συνεχιζόμενη βελτίωση στην εγχώρια ζήτηση (Πίνακας Α.12, σελ. 66).

Αποδοχές, παραγωγικότητα και αγορά εργασίας

Η επίπτωση του Ρώσο-Ουκρανικού πολέμου στο ΑΕΠ αντικατοπτρίζεται σε μικρό βαθμό στην πορεία της απασχόλησης, η οποία προβλέπεται να αυξηθεί κατά 1,5% ετησίως περίπου τα έτη 2022-24 (Πίνακας Α.13). Αυτή η εξέλιξη συνάδει με τις προσδοκίες σχετικά μικρού ποσοστού επιχειρήσεων για αρνητικό αντίκτυπο στο απασχολούμενό τους προσωπικό.

Παράλληλα, η ανεργία αναμένεται να καταγράψει μείωση το 2022 στο 6,9% του εργατικού δυναμικού από 7,5% το 2021. Προβλέπεται πτωτική πορεία τα επόμενα έτη, με την ανεργία να συγκλίνει πιο κοντά σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης το 2024 φθάνοντας στο 5,7%, λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής ανάκαμψης (εντούτοις μικρότερης σε σχέση με τις προβλέψεις Δεκεμβρίου 2021), αλλά και λόγω της συνεχιζόμενης προσπάθειας των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης να τοποθετήσουν ανέργους σε κενές θέσεις εργασίας. Η μικρή προς τα πάνω αναθεώρηση του ποσοστού ανεργίας σε σχέση με τις προβλέψεις Δεκεμβρίου 2021 συνάδει με τις προσδοκίες μικρού ποσοστού επιχειρήσεων για επίπτωση στο απασχολούμενό τους προσωπικό λόγω του πολέμου, καθώς και τη συνεχιζόμενη ανάκαμψη του ΑΕΠ.

22. Λόγω του ξεσπάσματος της πανδημίας, η λειτουργία του καζίνο-θερέτρου τοποθετείται περί τα τέλη του 2022, λίγο αργότερα σε σχέση με τις προβλέψεις Δεκεμβρίου 2021, και έχει περιληφθεί μόνο μερική επίδραση από τη λειτουργία του τα έτη 2023 και 2024, όπως και σε προηγούμενες προβλέψεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.13 Προβλέψεις που αφορούν την αγορά εργασίας

(ετήσια μεταβολή, %, εκτός εάν σημειώνεται διαφορετικά)

	2020	2021	2022πρ	2023πρ	2024πρ
Δαπάνη (για αποδοχές και εργοδοτικές εισφορές) ανά μισθωτό	-3,2	4,7	3,2	5,8	3,7
Μοναδιαίο εργατικό κόστος	1,4	0,4	1,9	3,7	1,4
Παραγωγικότητα	-4,5	4,3	1,2	2,0	2,2
Συνολική απασχόληση	-0,5	1,2	1,5	1,6	1,4
Ποσοστό ανεργίας (% του εργατικού δυναμικού)	7,6	7,5	6,9	6,3	5,7
Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.					

Σχετικά μικρή άνοδος στην ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό προβλέπεται το 2022 κατά 3,2%, σε σχέση με 4,7% το 2021 (Πίνακας Α.13, σελ. 69), λόγω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής (ΑΤΑ) που βασίζεται στις τιμές του προηγούμενου έτους και στη συνεχιζόμενη εφαρμογή υφιστάμενων συλλογικών συμβάσεων (ξενοδοχεία, κατασκευές). Τα έτη 2023 και 2024, αναμένονται μεγαλύτερες αυξήσεις κατά 5,8% και 3,7%, αντίστοιχα, αντικατοπτρίζοντας την καταβολή υψηλότερης ΑΤΑ λόγω των πληθωριστικών πιέσεων καθώς και των σχετικά μεγαλύτερων αυξήσεων που αναμένονται σε συλλογικές συμβάσεις λόγω της πορείας των τιμών. Σημειώνεται ότι μεγαλύτερες αυξήσεις καταγράφονται στο δημόσιο τομέα τα έτη 2022 και 2023, κυρίως λόγω της συνεχιζόμενης σταδιακής αποκατάστασης μισθών και συντάξεων, με ολοκλήρωσή της το 2023 (βλ. Κόστος Εργασίας). Το 2024 η μεταβολή στην ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό συμπεριλαμβάνει την αύξηση συντελεστών κοινωνικών εισφορών προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ) που θα ισχύει για την επόμενη πενταετία. Τέλος, η συνεχιζόμενη διόρθωση στην αγορά εργασίας, ειδικά και πιο κοντά σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης το 2024, δεν οδηγεί σε μηχανισμούς ανατροφοδότησης τιμών-μισθών (wage-price spiral), παρά την ενσωμάτωση υψηλότερων αυξήσεων σε μισθούς.

Η παραγωγικότητα, μετά και τη σημαντική ανάκαμψη 4,3% που κατέγραψε το 2021 λόγω επίδρασης βάσης μετά και τις επιπτώσεις της πανδημίας, προβλέπεται να καταγράψει μικρότερους ρυθμούς ανάκαμψης τα επόμενα έτη της τάξης του 1,2% το 2022 και, κατά μέσο όρο, 2,1% τα έτη 2023-24 (Πίνακας Α.13, σελ. 69).

Το μοναδιαίο εργατικό κόστος αναμένεται

να καταγράψει περαιτέρω άνοδο τα έτη 2022-24 κατά 7 περίπου ποσοστιαίες μονάδες σωρευτικά (Πίνακας Α.13, σελ. 69), κυρίως λόγω των αυξήσεων που αναμένονται στην ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό. Παρόμοια σωρευτική άνοδο προβλέπεται να καταγράψει ο σχετικός δείκτης στην ευρωζώνη. Εντούτοις, το μοναδιαίο εργατικό κόστος στην Κύπρο διατηρεί συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με την υπόλοιπη ευρωζώνη λόγω μειώσεων στους μισθούς, και κατ' επέκταση στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν (βλ. Κόστος Εργασίας).

Τιμές: εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή

Ο ΕνΔΤΚ αναμένεται να ανέλθει στο 7% το 2022 σε σχέση με 2,3% το 2021 (Πίνακας Α.14), ως αποτέλεσμα κυρίως των κατακόρυφων αυξήσεων στις τιμές της ενέργειας αλλά και της διεύρυνσης των πληθωριστικών πιέσεων στις κατηγορίες των υπηρεσιών, των τροφίμων και των βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας λόγω και των προβλημάτων στις αλυσίδες εφοδιασμού. Παράλληλα, ο δομικός πληθωρισμός προβλέπεται να ανέλθει στο 4,1% το 2022 σε σχέση με 1,3% το 2021.

Τα έτη 2023 και 2024 ο ΕνΔΤΚ αναμένεται να επιβραδυνθεί στο 2,8% και στο 1,9%, αντίστοιχα, επηρεαζόμενος από τη σταδιακή διόρθωση στις τιμές της ενέργειας, σύμφωνα με τις υποθέσεις εργασίας για την τιμή του πετρελαίου και των τροφίμων. Ο δομικός πληθωρισμός προβλέπεται να ανέλθει στο 2,5% και 2,2% το 2023 και 2024, αντίστοιχα, στα πλαίσια και της βαθμιαίας εξομάλυνσης των πληθωριστικών πιέσεων στις άλλες υποκατηγορίες του ΕνΔΤΚ λόγω και της

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.14 Προβλέψεις πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ)
(ετήσια μεταβολή, %)

	2020	2021	2022πρ	2023πρ	2024πρ
ΕνΔΤΚ	-1,1	2,3	7,0	2,8	1,9
ΕνΔΤΚ εξαιρ. της ενέργειας και των τροφίμων	-0,8	1,3	4,1	2,5	2,2

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.

σταδιακής διόρθωσης των προβλημάτων στις αλυσίδες εφοδιασμού.

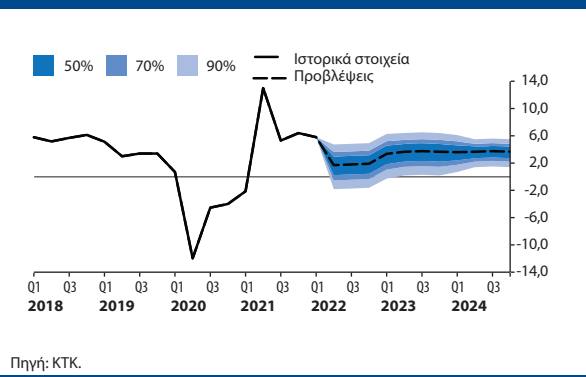
Αξιολόγηση κινδύνων απόκλισης των μακροοικονομικών προβλέψεων από το βασικό σενάριο²³

Η προβλεπόμενη πορεία του ΑΕΠ, σύμφωνα με το βασικό σενάριο των μακροοικονομικών προβλέψεων, παρουσιάζεται στον Πίνακα Α.12 (σελ. 66), και εκείνη του ΕνΔΤΚ και του δομικού πληθωρισμού στον Πίνακα Α.14 (σελ. 71). Οι πιθανότητες απόκλισης από το βασικό σενάριο των προβλέψεων για το ΑΕΠ και τον ΕνΔΤΚ σκιαγραφούνται στα Διαγράμματα Α.32 και Α.33, αντίστοιχα. Οι ενδεχόμενες αποκλίσεις όσον αφορά την πρόβλεψη του δομικού πληθωρισμού παρουσιάζονται στο Διάγραμμα Α.34. Σύνοψη της αξιολόγησης των σχετικών κινδύνων απόκλισης από το βασικό σενάριο παρουσιάζεται στον Πίνακα Α.15 (σελ. 73).

Οι κίνδυνοι απόκλισης των προβλέψεων του ΑΕΠ από το βασικό σενάριο για τα έτη 2022-24 αξιολογούνται συνολικά ως προς τα κάτω. Καθοδικοί κίνδυνοι περιλαμβάνουν δυσμενέστερες από τις αναμενόμενες προοπτικές σε σχέση με τις εξαγωγές μη τουριστικών υπηρεσιών, υψηλότερες από τις αναμενόμενες τιμές πετρελαίου και παρατεταμένες και/ή μεγαλύτερες από τις αναμενόμενες επιδράσεις στις αλυσίδες εφοδιασμού. Σε εγχώριο επίπεδο, περιλαμβάνουν αυστηρότερες από τις προβλεπόμενες συνθήκες χρηματοδότησης, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν την εγχώρια ζήτηση. Ανοδικοί κίνδυνοι συνδέονται με υψηλότερη από την αναμενόμενη επίπτωση από απορρόφηση διαθέσιμων κονδυλίων για επενδύσεις από το ΤΑΑ, καθώς και μεγαλύτερη από την αναμενόμενη επίδραση στην ιδιωτική κατανάλωση

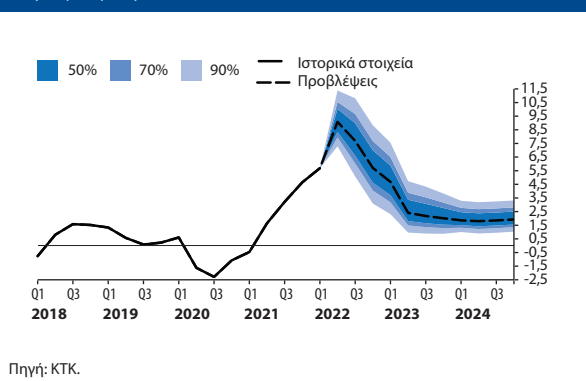
23. Για περαιτέρω πληροφορίες όσον αφορά τη μεθοδολογία της αξιολόγησης κινδύνων των μακροοικονομικών προβλέψεων, βλέπε Οικονομικό Δελτίο, Ιούνιος 2015, σελ. 67.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.32 Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του ΑΕΠ
(ετήσια μεταβολή, %)

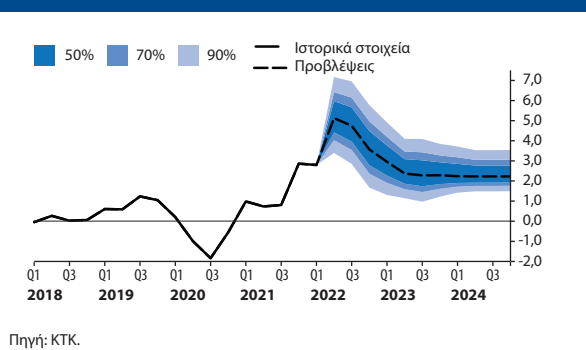
Πηγή: ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.33 Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πληθωρισμού
(ετήσια μεταβολή, %)

Πηγή: ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.34 Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πληθωρισμού εξαιρ. της ενέργειας και των τροφίμων (δομικός πληθωρισμός)
(ετήσια μεταβολή, %)

Πηγή: ΚΤΚ.

Enter

Exit

Full

Screen

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Εγχώριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

από πραγματοποίηση δαπανών που αναβλήθηκαν λόγω της πανδημίας («συμπιεσμένη ζήτηση») σε συνάρτηση με χαμηλότερο από το αναμενόμενο ποσοστό αποταμίευσης. Επιπρόσθετα, συνδέονται με υψηλότερες από τις προβλεπόμενες επιδόσεις στον τομέα του τουρισμού, λόγω και της λειτουργίας του καζίνου-θερέτρου.

Οι κίνδυνοι σε σχέση με τον πληθωρισμό (ΕνΔΤΚ) για τα έτη 2022-24 αξιολογούνται συνολικά προς τα πάνω. Ανοδικοί κίνδυνοι προέρχονται κυρίως από υψηλότερες από τις αναμενόμενες τιμές πετρελαίου καθώς και παρατεταμένων και/ή μεγαλύτερων από των αναμενόμενων επιδράσεων στις τιμές λόγω προβλημάτων στις αλυσίδες εφοδιασμού. Συνδέονται επίσης με θετικότερη από την αναμενόμενη πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης, λόγω συμπιεσμένης ζήτησης και σε συνάρτηση με χαμηλότερο από το αναμενόμενο ποσοστό αποταμίευσης. Επιπρόσθετα, καλύτερη από την αναμενόμενη υλοποίηση διαφόρων επενδυτικών σχεδίων και επίδοσης των υπηρεσιών, συγκεκριμένα του τουρισμού, αναμένεται να ασκήσει θετική επίδραση στον πληθωρισμό. Από την άλλη, δυσμενέστερες επιπτώσεις σε κατηγορίες υπηρεσιών εκτός του τουρισμού, δύναται να ασκήσουν προς τα κάτω πιέσεις στις τιμές. Καθοδικοί κίνδυνοι για τον πληθωρισμό συνδέονται επίσης με δυσμενέστερες από τις αναμενόμενες συνθήκες χρηματοδότησης, μέσω του αρνητικού αντικτύπου στην κατανάλωση και στις επενδύσεις. Τέλος, οι κίνδυνοι απόκλισης από το βασικό σενάριο για τον δομικό πληθωρισμό είναι επίσης προς τα πάνω, όπως και για τον ΕνΔΤΚ.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.15 Σύνοψη αξιολόγησης κινδύνων

Κίνδυνος	ΑΕΠ (2022-2024)	Πληθωρισμός (2022-2024)
Επιδημιολογικές εξελίξεις	=	=
Μεγαλύτερη από την αναμενόμενη επίδραση από απορρόφηση κονδυλίων ευρωπαϊκού πακέτου στήριξης και υψηλότερες από τις προβλεπόμενες ιδιωτικές επενδύσεις	+	+
Υψηλότερες από τις αναμενόμενες τιμές πετρελαίου και μεγαλύτερες από τις αναμενόμενες επιδράσεις		
Δυσμενέστερες από τις αναμενόμενες προοπτικές σε σχέση με το εξωτερικό περιβάλλον	-	-
Υψηλότερες από τις αναμενόμενες επιδόσεις στον τομέα του τουρισμού	+	+
Μεγαλύτερη από την αναμενόμενη επίδραση σε άλλες εξαγωγές υπηρεσιών λόγω του Ρωσο-Ουκρανικού πολέμου	-	-
Άσχημότερες από τις προβλεπόμενες συνθήκες χρηματοδότησης	-	-
Μεγαλύτερη από την αναμενόμενη επίδραση από συσσωρευμένες καταθέσεις νοικοκυριών και συμπιεσμένη ζήτηση (πραγματοποίηση δαπανών που αναβλήθηκαν)	+	+
Συνολική αξιολόγηση	-	+

Πηγή: ΚΤΚ.

Σημείωση: τα ακόλουθα σύμβολα καλύπτουν το φάσμα των κινδύνων: ++, +, =, -, --.

Enter

Exit

Full Screen

1

2

3

4

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον: μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Εγχώριο Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

Τεχνικές Σημειώσεις

Enter/
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή

2

Διεθνές Περιβάλλον
Μακροοικονομικές και
Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

3

Ευχάριο
Περιβάλλον

4

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

(Α) Εγχώρια Νομισματικά Μεγέθη

Τα νομισματικά μεγέθη αφορούν στοιχεία καταθέσεων και πιστωτικής επέκτασης εξαιρουμένης της ΚΤΚ.

Από την 1η Ιουλίου 2008, έχει τεθεί σε ισχύ η νέα «περί Ορισμού της Έννοιας του «κατοίκου Κύπρου» για Στατιστικούς Σκοπούς Οδηγία του 2008». Ως αποτέλεσμα, τα Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα προχώρησαν σε ανακατάταξη μεγάλου αριθμού οργανισμών ή επιχειρήσεων πελατών τους με περιορισμένη ή χωρίς φυσική παρουσία στην Κύπρο, γνωστών σήμερα ως «Οντότητες Ειδικού Σκοπού (Special Purpose Entities)», από τον τομέα των «μη κατοίκων» στον τομέα των «κατοίκων Κύπρου». Η επίδραση της εν λόγω ανακατάταξης εξαιρείται από τις νομισματικές και χρηματοπιστωτικές στατιστικές σειρές στην παρούσα έκδοση, δηλαδή οι αναφορές σε εγχώρια στοιχεία ή κατοίκους Κύπρου είναι εξαιρουμένων των οργανισμών ή επιχειρήσεων με περιορισμένη ή χωρίς φυσική παρουσία στην Κύπρο. Για σκοπούς ομαλοποίησης και συγκρισιμότητας των χρονοσειρών τα νομισματικά στοιχεία έχουν τύχει περαιτέρω επεξεργασίας από το Τμήμα Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνών της ΚΤΚ.

Ο υπολογισμός των ετήσιων ποσοστιαίων μεταβολών γίνεται με βάση τη μεθοδολογία που ακολουθείται από την ΕΚΤ. Συγκεκριμένα, ο ρυθμός μεταβολής των νομισματικών μεγεθών υπολογίζεται με βάση τις μηνιαίες μεταβολές προσαρμοσμένες ως προς τα ποσά που δεν είναι προϊόν συναλλαγών. Τέτοια ποσά είναι οι αναταξινομήσεις, άλλες αναπροσαρμογές,

οι αναπροσαρμογές αξίας και οι συναλλαγματικές αναπροσαρμογές ώστε οι ποσοστιαίες μεταβολές να αντικατοπτρίζουν τις αυξομειώσεις που οφείλονται σε καθαρές πράξεις.

Η προαναφερόμενη μεθοδολογία υιοθετήθηκε από την έκδοση Δεκεμβρίου 2009. Σε προηγούμενες εκδόσεις του *Οικονομικού Δελτίου* ο ρυθμός μεταβολής των νομισματικών μεταβλητών υπολογιζόταν ως η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή των υπολοίπων στο τέλος της περιόδου. Λεπτομέρειες της μεθοδολογίας παρέχονται στην έκδοση των Νομισματικών και Χρηματοοικονομικών Στατιστικών του Τμήματος Στατιστικής της ΚΤΚ, η οποία είναι διαθέσιμη στον ιστοχώρο της ΚΤΚ.

(Β) Ισοζύγιο πληρωμών

Το υφιστάμενο σύστημα συλλογής και καταρτισμού στατιστικών στοιχείων που υιοθετήθηκε από τον Ιούνιο του 2014, βασίζεται στη μεθοδολογία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου («BPM6»), η οποία έχει υιοθετηθεί και από την ΕΕ, καθώς και σε επιπρόσθετες προδιαγραφές και βαθμό ανάλυσης που απαιτεί τόσο η Στατιστική Υπηρεσία της ΕΕ («Eurostat») όσο και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ»).

Η υιοθέτηση του BPM6 στον τομέα των στοιχείων των εξωτερικών στατιστικών για την Κύπρο ξεκίνησε να εφαρμόζεται από τον Ιούνιο του 2014. Η πρώτη δημοσίευση των εν λόγω στοιχείων πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2014. Τα δημοσιευμένα στοιχεία για το ΙΠ και την Διεθνή Επενδυτική Θέση και το εξωτερικό χρέος καλύπτουν την περίοδο από το 2008 μέχρι και σήμερα.

Η εφαρμογή των νέων εγχειριδίων παρέχει την ευκαιρία υιοθέτησης ευρύτερων αλλαγών και αναθεωρήσεων με στόχο τη βελτίωση της κάλυψης και της ποιότητας των παραγόμενων στατιστικών στοιχείων του εξωτερικού τομέα. Συγκεκριμένα, πέραν από την ενσωμάτωση των στοιχείων των οντοτήτων ειδικού σκοπού που είναι εγγεγραμμένες/εγκαθιδρυμένες στην Κύπρο σε όλες τις εξωτερικές στατιστικές που παράγονται και δημοσιεύονται, η ΚΤΚ έχει επίσης αναβαθμίσει τα συστήματα συλλογής και καταρτισμού των στατιστικών στοιχείων του εξωτερικού τομέα, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στην εφαρμογή νέων ερευνών και τη χρήση διαθέσιμων διοικητικών πηγών.

(Γ) Εθνικοί Λογαριασμοί

Η ΣΥΚ εφάρμοσε από τον Ιούνιο του 2014 και για τα ιστορικά στοιχεία από το 1995, το νέο στατιστικό πρότυπο ΕΣΟΛ 2010 το οποίο αντικαθιστά το ΕΣΟΛ 1995 και βασίζεται στο Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών (SNA) 2008 το οποίο εφαρμόζεται σε όλο τον κόσμο. Στόχος είναι η προσαρμογή των εθνικών λογαριασμών στο νέο οικονομικό περιβάλλον, στις εξελίξεις σε θέματα μεθοδολογίας και στην αλλαγή στις ανάγκες των χρηστών. Σε ότι αφορά την ταξινόμηση σε

θεσμικούς τομείς, το ΕΣΟΛ 2010 διασφαλίζει ένα πιο ξεκάθαρο διαχωρισμό μεταξύ των μη-χρηματοοικονομικών οργανισμών και των οργανισμών που δεν ασχολούνται απευθείας με μη-χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, οι ιθύνουσες εταιρείες των μη-χρηματοοικονομικών οργανισμών και οι λεγόμενοι θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και δανειστές χρημάτων, καθώς και ορισμένες "Οντότητες Ειδικού Σκοπού" (*Special Purpose Entities "SPEs"*) ανακατατάσσονται στο χρηματοοικονομικό τομέα κάτω από νέα κατηγορία. Παράλληλα, ο τομέας των επενδυτικών οργανισμών θα παρουσιάζεται πλέον ξεχωριστά από το γενικότερο τομέα των λοιπών ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών, ενώ οι ασφαλιστικές εταιρείες διαχωρίζονται από τα ταμεία προνοίας. Το ΕΣΟΛ 2010 έχει εισαγάγει αλλαγές και στα χρηματοοικονομικά μέσα που αφορούν τους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τη μεθοδολογία καταρτισμού των στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών και των εθνικών λογαριασμών είναι διαθέσιμες στο πλαίσιο 1 σελ. 51 του *Οικονομικού Δελτίου* Δεκεμβρίου 2014 και στον ιστοχώρο της ΚΤΚ.